

FRIESIA

NORDISK MYKOLOGISK TIDSSKRIFT

BIND III

HEFTE 5

KØBENHAVN 1948

INDHOLD

	Side
Knut Fægri: Funn av <i>Mutinus caninus</i> i Norge	331
Poul Thorsen: Rød Fluesvamp (<i>Amanita muscaria</i>) og Bersærkergangen. (Summary: <i>Amanita muscaria</i> and the Fury of the Berserks).	333
Ivar Jørstad: Storsopper på frukttrær og bærbusser i Norge. (Summary: Lignicolous and Corticolous Heterobasidiomycetae and Aphyllophoraceae on Fruit Trees and Small Fruits in Norway).	352
Erna Bach: <i>Marasmius peronatus</i> and <i>Marasmius perforans</i> form hydrocyanic acid.	377
Morten Lange & Anders Munk: Nogle jyske Svampefund i 1947. (Summary: Mycological Observations in Denmark 1947).	379
N. Fabritius Buchwald & Henrik Alb. Jørgensen: Er der nogen Sammenhæng mellem Klimaet og Fremkomsten af Frugtlegemer hos <i>Polyporus dryadeus</i> (Pers.) Fr.? (Summary: Is there any Relation between the Climate and the Appearance of Fruit bodies in <i>Polyporus dryadeus</i> (Pers.) Fr.?).....	381
F. H. Møller: Svampefund paa Bornholm i 1947.	388
Notitser	392
Ny Literatur. VII. 1937—1946	403
Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme (1946—1947)	421
Medlemsfortegnelse den 1. Januar 1948	(1)

*

REDAKTION:

N. F. BUCHWALD F. H. MØLLER

*

Udgivet af Foreningen til Svampekundskabens Fremme
Rolighedsvej 23, København V.

Trykningen afsluttet Januar 1949.

FUNN AV MUTINUS CANINUS I NORGE

AV KNUT FÆGRI

Mens *Phallus impudicus* synes å være ganske vidt utbredt, om ikke overalt like hyppig forekommende, på den skandinaviske halvø, har dens lille slektning, *Mutinus*, vært ansett for å høre til de store sjeldenheter. Bortset fra ett enkelt funn i Roslagen (Andersson 1940, s. 411, Skottsberg 1940, s. 248) har arten hittil kun vært kjendt fra Skåne og nærmest inntil liggende landskap, hvor den forøvrig også har vært meget sjelden, men i senere år noe hyppigere (Gertz 1923, Andersson l.c., 1941). Det var derfor ganske overraskende å finne et (tidligere ikke identifisert) eksemplar av arten fra Vestnorge i Bergens Museums spritsamling: Hordaland. Os. hd.: Moldegård, på trestubbe. ¹⁹/₁₀ 1932. A. Karlsen leg.

Statsmykolog I. Jørstad har siden (i brev) velvilligst meddelt, at arten allerede var funnet høsten 1931 under en soppekursjon til Drengsrudskogen i Asker. Materiale av dette funn er dessværre ikke opbevaret, men da bestemmelsen er foretatt av J. C. Bøhme og Sverdrup Holt, er den sikker nok.

I begynnelsen av 30-årene er altså *Mutinus* funnet på ikke mindre enn 3 steder 500—700 km fra sitt tidligere skandinaviske utbredelsesområde. Da det er lite sannsynlig, at den i alle år skulde være oversett i hele det enorme mellemliggende område, må man kanskje regne med, at den i sen tid har bredt sig nordover. Den danner forsåvidt en smukk parallel til *Anthurus australiensis* ved Gøteborg (Skottsberg 1936), og det er fristende å sette disse funn og den eventuelle større funnhypighet i Skåne i forbindelse med den pågående klimatendring (Hesselberg 1940 o.a.).

Ifølge opplysninger fra læge R. Opsahl, Stavanger, synes arten også å være funnet nær denne by (ved Gannsfjorden) 1946. Materiale ikke bevart.

HENVISNINGER:

- Andersson, O. 1940: Bidrag till Skånes flora. 7. Notiser om intressanta storsvampar. — Bot. not. f. 1940, 406.
— 1941: Bidrag till Skånes flora. 10. Notiser om intressanta storsvampar. — Bot. not. f. 1941, 393.
Gertz, O. 1923: En ny fyndort i Skåne för *Phallus caninus* Huds. — Bot. not. f. 1923, 305.
Hesselberg, T. 1940: Temperaturstigningen i Norge i vår tid. — Tidsskr. f. skogbruk 48, 331.
Skottsberg, C. 1936: *Anthurus australiensis* — en för Norden ny phalloidé. — Medd. Göteborgs bot. trädg. 11, 135.
— 1940: Oversikt av växtriket. — Växternas liv. 5.

Bergen, Februar 1947.

RØD FLUESVAMP (AMANITA MUSCARIA) OG BERSÆRKERGANGEN

AF POUL THORSEN

I mange Beskrivelser af Rød Fluesvamp (*Amanita muscaria*) angives, at Nydelse af denne Svamp kan have været Aarsagen til vore nordiske Forfædres berømte saakaldte Bersærker gang. Opgivelserne er imidlertid som Regel meget vage, og ingen synes endnu at have kunnet føre blot nogenlunde overbevisende historiske Beretninger i Marken til Forsvar for Hypotesen. I det følgende skal jeg forsøge at belyse Spørgsmaalet ved en Undersøgelse af de primære Kilder. Disse deler sig naturligt i 3 Grupper: a) historiske, b) etnografiske og c) mykologisk-kemiske.

a) Historiske Kilder.

Selve Ordet Bersærk er Oldnordisk (berserkr) og iflg. N. M. Petersen: Islændernes Færd I, S. 295 „sammensat af ber eller bar og serk eller Pansersærk, Brynje, og udtrykker en Kriger, der..... frembød det blotte Bryst mod Fjendens Hug“. „Ordbog over det danske Sprog“ giver ogsaa Betydningen Bjørnesærk. Det ældste Citat her er fra Matthias Moth's haandskrevne Ordbog. Moth (1647—1719) er vistnok den første, der anvender Ordet paa Dansk.

I Sakse's Danesaga finder vi flere Gange Bersærker og Bersærker gang omtalt. I Fortællingen om Haldan Bjærgram, oprindelig en norsk Saga, hedder det (Jørgen Olrik's Udgave, S. 343):

„Han havde syv Sønner, der var saa kyndige i Trolddomskunster, at de ofte med ét blev vilde og gale, hylede og skreg i vilden Sky, satte Tænderne i deres Skjolde, slugte gloende Kul og løb lige lukt

gennem brændende Baal, og intet kunde styre eller dæmpe deres vanvittige Væsen, før de enten blev overmandet og bundet eller ogsaa fik stillet deres Lyst til Manddrab.“

S. 345 siges, at „da Hardben hørte det, fik han brat Bersærker-gang — — —“, hvorefter de fleste af de ovennævnte Symptomer paa-ny opremses.

Ifølge den islandske *Egilsaga* (N. M. Petersen's Udgave, S. 202) kom Bersærkergangen ogsaa pludselig over Svenskeren Ljot den Blege:

„Nu kom Ljot med sit Følge, med Skjold og Sværd, en stor og stærk Mand; idet han gik frem paa Marken henimod Holmstedet, kom Bersærkergangen over ham, saa han begyndte at brøle stygt og bed i sit Skjold.“

I *Eyrbyggernes Saga* (N. M. Petersen's Udg., S. 37—41 og 46) berettes om Besværet med to fra Norge „importerede“ Bersærker:

„Straks efter at Vermund var kommet hjem (til Island), bad Bersærken Halle ham om, at han skulde se at skaffe ham et sømmeligt Giftermaal, men da Vermund ikke kendte nogen Kvinde af god Æt, som han kunde tænke vilde binde sig og sin Skæbne til en Bersærk, søgte han at skyde den Sag ud.“

Senere hører vi om et overmenneskeligt Arbejde, som de to Bersærker skulde udføre for at vinde en Kone, hvorefter de dog paa forræderisk Vis ombringes, indespærret i en Badstue.

Vi bemærker, at Bersærker-Raseriet slet ikke er en permanent Tilstand, det kommer akut og ikke altid i Forbindelse med Kamp. Ved anstrengende Arbejde udretter den angrebne Ting, som er ugørlige med almindelige Kræfter. Det er ret tilfældigt, hvem der bliver Bersærk. Der er ikke Tale om noget Broderskab eller en Krigerkaste. Man sporer i *Eyrbyggernes Saga* en Foragt for Bersærkerne. At de ogsaa selv har følt sig foragtet, understreges endnu kraftigere i *Vatnsdølnernes Saga* (N. M. Petersen's Udg., S. 74—75):

„Men jeg,“ sagde Thorer, „er den ringeste af alle os Brødre, thi Bersærkergangen kommer jævnlig over mig, og helst naar jeg nødig vil have det; jeg vilde ønske, Broder, at du med din Forstand og Klogskab kunde yde mig nogen Hjælp derimod.“ Thorsten sagde: „..... jeg holder det ogsaa for en stor Mén, at du ikke er i din Natur som andre Mænd.“ Hvortil Thorer sagde, at han vilde gøre, hvad det skulde være, naar han kunde blive fri derfor. „..... Thor-

sten sagde: „Nu vil jeg paakalde ham, som har skabt Solen, thi ham holder jeg for den mægtigste, at dette Onde maa forlade dig.“

Man faar her nærmest Indtrykket af en Sygdom, der har ramt en ellers brav og fredelig Mand. Sagen er saa alvorlig, at Thorsten vil appellere til Guderne.

I nogle Udgaver af Sagaen om Droplaugssønnerne Helge og Grim (Winkel Horn, 1871) findes en fuldstændig Sygdomsbeskrivelse, der leder Tanken hen paa Sindssyge og Epilepsi. A. Bugge: Vikingerne II, S. 78, fortæller om Bersærkergangen hos Islændingen Trymketil (Ketil Trym):

„Der var store Fejl ved hans Sind, og nogle ansaa det for en Sygdom. Det kom nemlig over ham i hver halve Maaned, at hans Legeme begyndte at skælve, saa hver en Tand i Munden klaprede, uagtet Folk søgte at skaffe ham al den Lindring, de magtede. Med denne Skælven fulgte stor Hidsighed. Han skaanede da intet, som omgav ham, hvad enten det var Væg, Stok, Stav eller Menneske; ja om der saa var Ild i Vejen for ham, saa gik han over den. Han rev Bordklædning og Dørkarme af Huset, naar han kunde komme dertil. Men naar Raseriet forlod ham, var han atter blid og rolig.“

Desværre taber denne Beskrivelse kraftigt i Værdi, da den iflg. Schübeler „Viridarium Norvegicum“ (S. 226) ikke findes i den oprindelige Saga, men skal være indføjet af en Islænding ca. 1750—1800.

Ogsaa blandt Irlænderne skal Fænomenet Bersærkergang have optraadt (Bugge, S. 79). Det er ligeledes kendt — fra Homer's Illiade — at de græske Helte styrtede sig ud i Kampen i Anfald, der minder om Bersærkergangen. Dette er forklarligt for Grækernes Vedkommende, da man her ofte kan føre „Sygdommen“ tilbage til Dyrkelse af Vinguden, men det er værd at fastholde, at ikke en eneste af vore historiske Kilder*) meddeler noget som helst om, at de nordiske Kæmper nød fast eller flydende Føde, umiddelbart før Raseriet bemægtigede sig dem.

For Fuldstændigheds Skyld skal nævnes, at Studium og Forespørgsler paa Nationalmuseet i København har givet til Resultat, at der heller ikke i Ornamente eller Afbildninger fra Nordens Old-

*) En Undtagelse danner Grettes Saga, hvor man søger at formilde nogle Bersærker ved at traktere med Øl. Det maa dog anses for temmelig udelukket, at dette Øl har været Aarsagen til det noget senere forekommende Bersærkeraseri hos de samme Bersærker (jfr. Fredrik Grøn).

tid eller Vikingetid findes (Flue)svampemotiver. Nationalmuseets Moselaboratorium tilføjer, at det ikke ved Hjælp af Pollenanalyser er muligt at fastslaa Udbredelsen af de forskellige Svampe inden for et saa forholdsvis kort Tidsrum som Vikingetiden.

Lignende Undersøgelser, der er foretaget ved Samlinger i Dublin, Edinburgh, Oslo og Bergen — alle Centrér for Vikingeforskning —, har givet samme negative Resultat. Et Besøg, som Forf. aflagde hos Irish Folklore Commission, Dublin, Sommeren 1947, klarlagde, at heller ingen irske skriftlige eller mundtlige Sagnkilder nævner Svampe.

Bersærkergangen ophører i Norden omkring Aar 1000, da Kristendommen trænger igennem. Schübeler benægter (S. 226), at der kan være Tale om nogen Sygdom, da Erik Jarl af Norge (og Island) i 1015 befalede Holmgang afskaffet samt Bersærker og Ransmænd lyst fredløse. Endvidere blev i 1123 paa Island vedtaget en Lov, der siger: „Dersom nogen gaar Bersærkergang, straffes han med 3 Aars Landsforvisning, og det samme gælder ogsaa for de Mænd, som er tilstede, dersom de ikke binder ham, men naar de binder ham, straffes ingen. Gentages dette, saa indtræder Straffen.“

b) Etnografiske Kilder.

Den mærkværdige svenske Teolog og Naturforsker Samuel Ödmann (1750—1829), der drev omfattende Studier fra sin Seng i 45 Aar, er, saa vidt det kan skønnes, den første, der stiller Bersærkergangen og Svampene i Relation til hinanden. Han gør det ved en etnografisk-historisk-filosofisk Kombination.

I „Kungl. Vetenskaps Academiens nya Handlinger för år 1784“, S. 240 ff. fortæller han, at man længe har anset Bersærkergangen for Djævelens Værk. Man har knyttet Troen paa Varulve hertil. Selv mener han, at Bersærkerne maa have nydt noget rusgivende.

Ödmann opstiller nu forskellige Muligheder for Beruselse paa den Tid: Opium, Bulmeurt, Haschis, der faas af Hampeafkog, men standser ved Rød Fluesvamp som det mest sandsynlige. Han støtter sig her udelukkende paa Georg Wilhelm Steller: „Beschreibung von dem Lande Kamtschatka“. Steller (1709—1746) var en tysk Naturforsker og Rejsende, som gik i Peter den Stores Tjeneste og 1739 drog med Danskeren Vitus Behring til de russiske Stillehavsegne, specielt tværs gennem Kamtschatka. Det hedder i Steller's egen Beretning S. 92:

„Blandt de jordboende Svampe er den giftige Fluesvamp, paa Russisk *Muchamoor*, af stor og speciel Værdi. Russiske Nybyggere har forlængst ophørt at nyde den, men den bruges saa meget desto mere omkring Tigilsk og hen imod de korjakiske Grænser. Man tørrer Svampene, spiser dem ukogt i hele Stykker og drikker en god Portion koldt Vand bagefter. Efter en halv Times Forløb bliver de indfødte snart som rasende („toll“). De er berusede og faar allehaande underlige Fantasier. Korjaker (indiansk-mongolsk Polarfolk) og Jukagirer (uddøende nordøstasiatisk Folk) er mest forfaldne til denne Spise og saa forhippet paa at faa fat paa den, at de opkøber den overalt af Russerne. De, som imidlertid paa Grund af Fattigdom ikke kan købe Svampe, bemægtiger sig de berusedes Urin og drikker den. De bliver derved lige saa rasende, og Urinen virker indtil fjerde og femte Mand.“

Steller slutter med at skildre, at selv Rensdyr har Appetit paa Fluesvampene! Nydelsen har samme Virkning; Korjakerne maa binde Fødderne sammen paa de vildeste af Dyrene. Dræber man et saadant Rensdyr og spiser Kødet omgaaende, faar man Raserianfald fuldt saa vel, som hvis man havde spist selve Fluesvampene(?)

Ifølge Ö d m a n n skulde disse ejendommelige Skikke være kommet til Norden sammen med Troen paa Odin, og han slutter sin i højeste Grad teoretiske Afhandling med den Antagelse, at denne primitive Form for Beruselse forsvandt, da Kunsten at destillere renere Rusdrikke blev kendt hos Nordboerne.

Nu er det saa heldigt, at ogsaa andre rejsende har givet udmærkede etnografiske Oplysninger om Skikke blandt nordøstsibiriske Folk. (Fra andre halv- eller helarktiske Egne, f. Eks. Kanada eller Alaska, foreligger der, saa vidt det er Forf. bekendt, endnu intet til Belysning af vort Emne). Med Undtagelse af Steller's Historie om de berusede Rensdyr faar vi den ene paalidelige Bekræftelse efter den anden.

I „Citizens of the World“, Vol. I, S. 158—160, fortæller Oliver Goldsmith (1774) om Russernes Salg af Svampe til Tatarerne i Koreki (?). De rige Tatarer holder om Vinteren store Svampegilder, hvor Afkog fra de hengemte Svampe drikkes. Imens stiller de fattigere Medlemmer af Stammen sig op uden for de velhavendes Hytter, og naar de rige Damer og Herrer viser sig „to pass their liquor“, holder de fattige en Træskaal under og nyder derefter det delikate Fluidum med „the utmost satisfaction“ og bliver lige saa berusede og muntre som deres Overmænd („betters“).

Hofrat, Dr. G. H. v. Langsdorf fortæller i en Afhandling 1809 (S. 249—256), at han under sit Ophold i Kamtschatka har studeret de berusende Virkninger hos en Varietet af Rød Fluesvamp*).

Korjakerne sluger som Regel Svampene i tørret Tilstand, da det siges, at Tygning af dem foraarsager Mavebesværigheder. Det hændes dog ogsaa, at man koger dem og spiser dem i Suppe eller Sauce, eller man bløder dem op i Saft fra afpressede Bær — som Regel Mosebølle (*Vaccinium uliginosum*); Steller opgiver Dueurt (*Epilobium*) — altsaa i en Slags Vin. Een stor eller to mindre Fluesvampe er nok til at skaffe sig en glad Dag!

$\frac{1}{2}$ —2 Timer efter Nydelsen begynder den narkotiske Virkning med Muskelkontraktioner, Svimlen for Øjnene, Rus, Opkastninger og Søvn. Arten af Rusen kendetegnes ved konvulsiviske Bevægelser; den berusede føler sig let til Bens og foretager de mærkværdigste Pantomimer. Vil han gaa over en Stok eller et Halmstraa, laver han Spring, som om det var over en Træstamme. Hos en snaksom Person løber Munden løbsk, en danselysten danser, den musikalske synger i et Væk.

I denne Tilstand er den berusede i Stand til at løfte tunge Byrder. „Et Øjenvidne har bekræftet, at en Person bar en Melsæk paa 120 Pund 15 Verst (16 km). Samme havde næppe paa et andet Tidspunkt været i Stand til uden Besvær at løfte den samme Byrde.“

Korjakerne har (stadig iflg. Langsdorf) fra Arilds Tid været klar over, at Urinen efter Nydelse af Fluesvampen indeholder narkotiske Kræfter i mere koncentreret Form end Svampene selv. Det er ikke ualmindeligt at „spæde Rusen op“ med en Kop af nævnte Væske. Drukkenbolte opbevarer den som en kostelig Likør. Saaledes kan Nydelsen af blot et Par Svampe holde Rusen vedlige hele Uger og forplante sig gennem indtil 5 Personer fra den samme Svamp. (I det flg. vil dette Forhold blive benævnt kollektiv Beruselse eller Kædedrikkeri).

Den russiske Brændevin udgør dog en Konkurrent til Svampene.

*) Langsdorf hjembragte 4 tørrede Eksemplarer, og det er ham magtpaaliggende, at der findes Forskelle mellem den tyske og den kamtschatiske Svamp. Den sidste har en navleformet, ophøjet Hat, og Stokken synes fortykket mod Basis. Lamellerne er ikke hvide, men gullige. Det sidste lader sig dog ikke sige med Sikkerhed »for den levende Svamp paany kan iagttages i Kamtschatka. Indtil da vil vi betragte den som en særlig Varietet: *Amanita muscaria* β. *Camtschatica*«. — Hos Lenz (1874) fortælles dog, at Langsdorf's hjembragte Fluesvampe er undersøgt af Klotzsch, og at denne fandt, at de ikke var forskellige fra den europæiske Form (Lenz, S. 53).

Men det paastaas, at Korjakerne foretrækker Svampene, da disse efter nogenlunde maadeholden Nydelse ikke medfører Hovedpine eller Ildebefindende. Det er ganske vist sket, at Folk efter et urimeligt Forbrug har endt deres Dage i Vanvid og Krampe i Løbet af 6—8 Dage. Langsdorf anbefaler optimistisk i slige Tilfælde 3 Skefulde Fedt eller Olie som et ufejlbarligt Middel mod Bivirkningerne!

En anden primær Kilde er George Kennan: „Tent Life in Siberia“ 1871. Kennan var amerikansk Telegrafingeniør og opholdt sig 1865—1867 i Sibirien. Han skriver S. 139—140:

„Efter en passende Afslutning paa (Bryllups)festen, trak vi os tilbage til et nærliggende Telt, og blev, da vi kom ud i det fri, overraskede ved at se 3—4 Korjaker rave om og raabe op i et fremskredent Stadium af Beruselse — de fejrede øjensynligt den lykkelige Begivenhed, som vi nys havde svedt os igennem. Jeg var klar over, at der ikke var en Draabe Spiritus i hele Nord-Kamtchatka, og heller ikke, saa vidt jeg vidste, noget hvoraf det kunde fremstilles, og det var et Mysterium for mig, hvordan det var lykkedes for dem at blive saa pludselig, fuldstændig, ubestridelig drukne... Paa Forespørgsel erfarede vi til vor Overraskelse, at de havde spist en Art Fluesvamp. Der findes i Sibirien en speciel Svamp af denne Familie, kendt mellem de indfødte som „muk-amoor“, og den indeholder aktive berusende Egenskaber. Den bruges som Stimulans hos næsten alle sibiriske Stammer. Indtaget i større Portioner er den en voldsom narkotisk Gift, men i smaa Doser har den en alkoholholdig Driks Virkninger. Vanemæssig Brug bringer imidlertid Nervesystemet helt ud af Ligevægt, og det er derfor efter russisk Lov ved Bøder forbudt russiske Handelsmænd at sælge disse Svampe. Trods alle Forbud foregaar Handelen dog i det skjulte, og jeg har set Skind til 20 Dollars gaa for en enkelt Svamp. Korjakerne kunde nok tænke sig at samle dem selv, men Svampenes Vækst kræver Træers Læ, og Træer findes ikke paa den gølge Steppe, hvor de vandrer. De er derfor som oftest tvunget til at købe til enorme Priser af russiske Handelsmænd. Det lyder maaske underligt i en Amerikaners Øren, men den Indbydelse, en selskabelig Korjak tilraaber en forbipasserende Ven, er ikke „Kom ind og faa en Drink!“ men „Kunde du ikke ha' Lyst til en Fluesvamp?“ Maaske ikke noget tillokkende Tilbud for en „civiliseret“ Fyldebøtte, men af saa meget større magisk Virkning paa en udsvævende Korjak. Da Forsyningen af Svampe paa ingen Maade svarer til Efterspørgslen, er Korjakerne sat paa en haard Prøve

over for Nødvendigheden af at økonomisere med den kostelige Stimulans.“

Kennan har ogsaa iagttaget (S. 140), hvorledes et Par enkelte Fluesvampe bruges til baade kollektiv og individuel Beruselse af en hel Flok Korjaker, men vægrer sig ved at beskrive „denne modbydelige Skik, der næsten kun er begrænset til de bofaste Korjaker ved Penzhinsk Bugten“. Han slutter (S. 160) med at fastslaa, at denne overdrevne Nydelse alene vil nedværdige og brutalisere ethvert menneskeligt Legeme i højeste Grad.

Den engelske Geograf Henry Lansdell (1841—1918) beskriver 1882 (S. 645) det samme Folks ejendommelige Lidenskab for Rød Fluesvamp, „som er giftig i andre Dele af Sibirien“. Hans Velanstændighed forbyder ham at gaa nærmere ind paa Kædedrikkeriet — „a process too disgusting to be described“.

I 1903 skriver Vanderlip (S. 212), idet han bekræfter Langsdorf, følgende:

„Besynderligt nok hævder de (Korjakerne), efter at være kommet til sig selv fra en af disse Udsvævelser, at alle de Tossestreger, de har udført, blev paatvunget dem af Svampen. Brugen af denne er ikke uden Forbindelse med Fare, thi med mindre man holder godt Øje med Manden, er det mest sandsynligt, at han ødelægger sig selv. Det hænder, at Korjakerne søger denne Stimulans for at mande sig op til at slaa en Fjende ihjel. 3 à 4 Svampe er en beskeden Dosis, men ønsker man den fulde Virkning, tager man 10 eller 12.“

Den russiske rejsende Waldemar Joechelson har talrige Skildringer af Korjakerne i sit store Værk om „The Jessup North Pacific Expedition“ til de russiske Stillehavsegne i 1900—1901:

Efter en Hvalfangst fulgte religiøse Ceremonier, hvor (S. 74) „de gamle spiste en Mængde Fluesvampe, og efter Beruselsen fortalte de, hvorhen Fluesvampemændene (Fly-agaric-men) havde ført dem, og hvad de havde set. Kvinderne og de unge sang og slog paa Tromme...“

S. 584: „Det er næsten altid ældre Mænd, der nyder Svampene; af opbyggelige Grunde hindrer man de yngre i at forfalde til dem...“

S. 417: „Folk, der er forfaldne til Brugen af Fluesvampe, afslører sig ved deres Udseende. Selv naar de er ædru, ses der Trækninger i Ansigtet; de har et hærgtet Udseende og en ustadig Gang...“

S. 116 fortælles, hvorledes Korjakerne ved en religiøs Ceremoni laver sig bredskyggede Hatte med Pletter paa for at efterligne Fluesvampene og saaledes tror sig forvandlet til selve de giftige Svampe.

Fluesvampene optræder hyppigt i Korjakernes Folkesagn. Her skal kun i Korthed refereres en af Fortællingerne om Store Ravn, der ved en Hvalfangst var ude af Stand til at løfte den meget tunge Vadsæk. Da bad Store Ravn det højeste Væsen om Hjælp, og den guddommelige sagde (S. 120): „Gaa ned til Sletten ved Havet, der vil du finde nogle bløde Stokke med plettede Hatte. Det er w a p a q's Aander. Spis nogle af dem, og de vil hjælpe dig.“ Store Ravn gik. Imens spyttede det højeste Væsen paa Jorden, og frem fra hans Spyt dukkede Fluesvampene (kaldet w a p a q af Korjakerne). Store Ravn fandt Svampene, spiste og blev lystig. Han begyndte at danse. Fluesvampene sagde til ham: „Hvordan kan det være, at du stærke Mand ikke kan løfte Vadsækken?“ — „Det er sandt,“ sagde Store Ravn, „jeg er en stærk Mand. Jeg skal nok faa løftet den.“ Og han gik hen og løftede Vadsækken med det samme. Da sagde Store Ravn: „Lad Svampene blive staaende paa Jorden, og lad mine Børn se, hvad de kan vise dem.“

I andre Fabler hører man endda om et Fluesvampefolk (S. 149), der kan minde om vort Elverfolk. Enhver, der har nydt Svampene, er nødt til at gøre alt, hvad Svampenes Aander befaler.

J o e c h e l s o n har set (S. 582), hvor rigeligt Rød Fluesvamp forekommer over hele Kamtchatka. I Landsbyerne ved Penshina Bugten er der mange, der indsamler dem og driver givtig Handel med dem, især til Tjukterne...

Man spiser den ikke frisk, da Giften i denne Tilstand er mere effektiv og dræber hurtigt. Korjakerne tørrer Svampene i Solen eller over Ildstedet. De spises kun af Mænd. Ved Penshina Bugten maa Kvinderne først tygge dem, hvorefter Mændene sluger dem.

Tjukterne river Fluesvampene i Stykker, tygger dem og drikker Vand til. Nogle tygger dem, men beholder dem som Skraa i Munden i lang Tid uden at sluge dem. Kamtchadalerne ruller de tørre Svampe som en Tube og sluger dem, andre opbløder dem i et Afkog af Dueurt og drikker Ekstrakten.

Mange Shamaner (Aandemanere) spiser Fluesvampe for at komme i Ekstase.

J o e c h e l s o n fortæller videre (S. 583), hvordan han med store Anstrengelser formaaede en berømt Sanger til at synge i Fonografen. Desværre blev Sangeren saa beklemt foran Tragten, at han ikke kunde frembringe en Lyd. „Men efter at have spist to Svampe sang han med høj Røst og lavede store Fagter med Armene. Jeg maatte

støtte ham, ellers havde han knust Apparatet, og da Cylinderen var spillet til Ende, maatte jeg slæbe ham væk fra Tragten.“

„Jeg husker, hvorledes et Selskab af Svampespisere i Landsbyen P a r e n brugte en Konservesdaase, der engang havde indeholdt kalifornisk Frugt, som Bækken. Indholdet blev drukket bagefter. Jeg hørte ogsaa om to gamle Mænd, som drak deres egen Urin, naar de var berusede af Brændevin. De forlængede Rusen paa den Maade.“ (S. 583).

„3—10 tørrede Svampe kan man godt nyde uden dødelig Virkning. Nogle beruses efter 3. Det er sjældent, der er Dødsfald som Følge af Svampespiseri. Jeg hørte om et Tilfælde, hvor en Korjak slugte to Svampe uden at mærke noget. Da han slugte een til, begyndte han at kaste op og døde. Korjakerne mente, det var Svampenes Aand, der havde kvalt ham . . . Paa mit Spørgsmaal, om man foretrak Brændevin for Fluesvampe, svarede mange Korjaker: Fluesvampe! — Beruselsen ved de sidste regnes for mere fornøjelig og Reaktionen mindre pinefuld.“ (S. 584).

Joe chelson's Værk er meget rigt illustreret, men desværre findes ikke en eneste Afbildning af Svampe. Nationalmuseets etnografiske Afdeling, hvor Korjakerne er ganske godt repræsenteret, kan heller ikke vise noget Eksempel paa Ornamentik af denne Art.

Den svenske Forsker S t e n B e r g m a n gennemrejste i 1921—1922 flere Gange Kamtchatka. Han har læst Joe chelson's Beretninger om Korjakernes Skikke, og det undrer ham derfor ikke synderligt, at det første Spørgsmaal, der møder ham blandt Korjakerne, er (S. 185): „Priatelj (Ven), har du nogle Fluesvampe til mig?“ Man opfattede ham som en af de Handelsmænd, der ofte medbringer Fluesvampe, naar de rejser til Bjergetegnene. Korjakerne og et andet Folk i Kamtchatka, Lamuterne, er meget ivrige efter at beruse sig med dem. Tillige er de stærkt forfaldne til mansjurisk Snustobak. Paa Slæderejser kunde det ske, at ledsagende Lamuter forlod Sporet og kravlede op i nærstaaende Birketræer. B e r g m a n erfarer til sin Overraskelse (S. 174), at de indsamler en Poresvamp (formodentlig *Polyporus betulinus*), som de blander i Snusen, der ellers ikke er kras nok til dem!

En Ven af Forf., D r . A n d r e i F r i e d e n b e r g s, tidligere Riga, som i 1914 var Landmaaler ved Okafloden, Sydøst for Moskva, har fortalt, at Bønderne dør paa Egnen ved Krigsudbruddet, da al Nydelse af Spiritus blev forbudt, tilberedte Afkog af Fluesvampe, som

de blandede med Peber og andre stærke Krydderier. Afkoget var berusende og virkede stærkt vomiterende paa Dr. Friedenberg's.

Den Blanding af Raahed og Idyl, der lyser gennem de ældre Beskrivelser af Nordøst-Asiens Folkestammer, har imidlertid næppe stor Gyldighed i Nutiden. Peter Freuchen besøgte i 1937 disse fjerne Egne og giver ret indgaaende Beskrivelser af Befolkningen. Korjakerne lever nu mere spredt end før og tæller kun 15.—20.000. Man har taget Motorslæder i Brug („Jernrensdyr“) og endog Cykler! To Korjaker sidder nu som Deputerede i den øverste Sovjet i Moskva. Den ene studerer østerlandske Sprog ved Leningrads Universitet. Freuchen har meddelt Forf., at han nok saa Fluesvampe i Kamtchatka, men intet har hørt eller set til, at de blev spist. — Samtidig rammer Freuchen en Pæl gennem Paastanden om, at Angakokkerne (Aandemanerne) paa Grønland skulde bringe sig i Ekstase ved Nydelse af Svampe. Ved Thule — og muligvis paa hele Grønland — findes overhovedet ikke Fluesvampe, og Eskimoer kender næppe til Gifte af nogen Art.

c) Mykologisk-kemiske Kilder.

Elias Fries „Sveriges ätliga och giftiga Svampar“ (1861) er den første vigtige mykologiske Kilde, man naturligt søger til i denne Sag. Men tilsyneladende kender Fries kun Steller's, Ödmann's og Langsdorf's Beretninger og kolporterer dem videre uden særlig Vurdering.

Det samme kan med temmelig stor Sikkerhed siges om alle de Beskrivelser, der efter Fries forekommer paa Dansk om Rød Fluesvamp. De bygger alle paa Fries og i bedste Fald paa hans sparsomme Kilder. Det gælder saaledes Severin Petersen: Det højere Svampeflor (1895, S. 141—142), Ferdinandsen & Winge: Mykologisk Ekskursionsflora (1. Udg. 1928, S. 22), N. Fabricius Buchwald: Spise- og Giftsvampe (1937, S. 84), C. Mundt: Danmarks spiselige Svampe (6. Udg. 1943, S. 22), K. Bjørnekær: Svampe (1943, S. 13) samt muligvis endnu flere. Røstrup: Den danske Flora II (1925) har ignoreret Fænomenet.

Et detaljeret og interessant Bidrag giver F. C. Schübeler, Prof. ved Kristiania Universitet, i sit Standardværk „Viridarium Norvegicum“ (1886, S. 224—226).

Ud fra en Række Kilder, der er fælles med nærværende Afhandlings, gøres omhyggeligt Rede for Rød Fluesvamps mulige

Forbindelse med Bersærkergangen. Schübeler er slaaet af „den congruente Nøjagtighed“ i Symptomerne paa Bersærkergangen og Beruselse ved Svampen. Vanskeligheden — man fristes til at sige „the missing link“ — at ingen Saga beretter det mindste om Svampe eller andre stimulerende Midler i Forbindelse med Bersærkergangen, kommer Schübeler let over ved at forudsætte, at den virkelige Aarsag til Bersærkergangen var en Hemmelighed blandt Bersærkerne. Disse var stærkt interesseret i, at det brede Folk skulde tro, at Bersærkerne var besat af onde Aander eller beherskede Trolddomskunster. Schübeler, der er særdeles vel informeret om Bersærkergangens historiske Afvikling, tvinges dog til at slutte, at Hemmeligheden i alt Fald maa være sivet ud blandt mere oplyste Folk i Datiden. Eftersom man lyste Bersærker fredløse, kan Bersærkergangen ikke have været en Sygdom. Hertil kan Forf. af nærværende tilføje, at hvis Bersærkergangen ikke har været andet end Forfaldenhed til en Stimulans som Svampe, hvorfor nævnede Datiden saa aldrig Tingene ved deres rigtige Navn? Ikke engang Afviklingslovene gjorde det! Paa det Tidspunkt kan man i alt Fald ikke have næret stor Frygt for Bersærkerne, hvis deres Hemmelighed blev afsløret.

En kraftig Opposition mod Schübeler finder vi hos hans Landsmand og Lægekollega Dr. Frederik Grøni en overordentlig interessant Afhandling: „Bersærkergangens vesen og årsaksforhold.“ (1927).

Grøn bygger bl. a. paa et Utal af historiske Kilder helt fra Snorre's Heimskringla (Slaget i Hafrsfjord 872 og Ættesagaerne) over Eddaen, Homer's Iliade (7. Sang, Vers 255—57) til Rolandskvadet (11. Aarh.), Beretningerne om Flagellanterne i Middelalderen til Nutidens Amokløbere, Epileptikere og sindslidende.

To norske og et svensk Tilfælde af Forgiftning ved *Amanita muscaria* i nyeste Tid er ifgl. Grøn forløbet ret forskelligt fra Symptomerne paa Bersærker-Raseri: Slingrende Gang, kludret Tale, men væsentligst hurtig indtrædende Bevidstløshed med Raserianfald; og Bevidstløshed omtales netop aldrig i de historiske Kilder. Den hurtigste Reaktion paa Forgiftningen er 15 Minutter, men den almindeligste er flere Timer — ogsaa dette skulde modbevise Schübeler's Teori *).

Grøn mener, at Bersærkerne var Psykopater, Ekstatikere, i særlig høj Grad tilgængelige for Suggestion og Selvsuggestion. De har

*) Jfr. Notitsen om et dansk Forgiftningstilfælde, S. 398 dette Hefte.
Red.

selv været klare over, at de ved visse ydre Paavirkninger fik Kæmpekræfter og Ufølsomhed. Disse Paavirkninger kan have været selve Spændingen før eller under Kampen. Bersærkerne henføres derfor til Hystero-epileptikernes Gruppe, af paranoid Type, men samtidig primitive, moralsk lavtstaaende Undermaalsindivider, i Klasse med Nutidens Forbrydere!

Schübeler's og Grøn's nøgterne Bidrag staar i nogen Modstrid til et Indlæg af Dr. Vilh. Bergsøe i „Nationaltidende“ for 9. September 1887. Bergsøe refererer tilsyneladende Langsdorf og fortsætter:

„At vore gamle Bersærker skulde have været forfaldne til Fluesvampetygning, og at denne skulde have fremkaldt den saakaldte „Bersærkergang“, er et moderne tysk Paahit, uden Spor af anden videnskabelig Begrundelse end Ligheden i de ydre Fænomener. Vore gamle Sagaer omtaler ikke et saadant Berusningsmiddel, og hvad Tyskernes Kendskab til de nordiske Bersærker angaar, faar man et fyldigt Indtryk ved følgende Linier af en lærd Bersærkolog: „Von diesen Berserker wird behauptet, dass es im Alterthum Riesen gewesen seien, deren Wohnsitz in Norwegen war, und die da zuweilen in Wuth geriethen.“

Man maa beklage, at Bergsøe ikke opgiver Navne paa nogle af de tyske „Bersærkologer“. Om noget „moderne tysk Paahit“ kan der overhovedet ikke være Tale, da det er de gode nordiske Mænd, Ödmann, Fries og Schübeler, der varmt gaar ind for Idéen — Ödmann, som omtalt, allerede i 1784. Tilbage staar kun, at Bergsøe's Stolthed, Bersærkerne, jo var dybt foragtede, samt at den tyske „Bersærkolog“ næppe bør dadles for, at hans Vaas dog kun „wird behauptet“.

Ingen anden af de giftige Bladhatte (*Agaricaceer*) er blevet undersøgt saa tidligt og saa grundigt som Rød Fluesvamp*). Dens giftige Bestanddele er tre Alkaloider, Muscarin, Cholin og et Svampeatropin (Muscaridin) samt et Toksin. Alkaloiderne kan fuldstændig udtrækkes af Svampen med Alkohol, og ved Restens Behandling med Vand gaar Toksinet i Opløsning. Indtagelse af Muscarin i ren Tilstand fremkalder imidlertid nok Symptomer paa Beruselse, men ingenlunde de voldsomme Hallucinationer, der hidtil er blevet beskrevet. Cholinet har lignende Virkninger som Muscarin. Svampe-

*) Iflg. Ramsbottom (S. 21) skal Giftstofferne især være koncentreret i Hatten. Endvidere skal Mængden af Gift variere i forskellige Egne.

atropinets og Toksinets kemiske Sammensætning er ukendt; de angriber begge Centralnervesystemet.

Den danske Farmakolog K n u d O. M ø l l e r opgiver saa sent som i 1945, at Hallucinationerne maa skyldes hidtil ukendte Stoffer. Samme Forfatter oplyser, at der i Mexico findes en nærbeslægtet Art af *Amanita muscaria*, nemlig *Nanacatl*, der i betydeligt Omfang anvendes som Rusgift. Han nævner en Række interessante Symptomer: Pralen, Vrøvlen, Samtale med imaginære Personer. Alle Sanser er overfølsomme. Den mindste Berøring er ubehagelig, et Lommeurs svage Tikken høres kraftigt og generende, alt lugter generende, alt opfattes større, end det er, o. s. v.

Ogsaa den svejtsiske Farmakolog M. R o c h er tilbøjelig til at tro, at Forgiftningen kan skyldes andet end Muscarin. Han beretter om 4 italienske Arbejdere, der efter et Svampemaaltid bestaaende af Rød Fluesvamp hørtes hyle og danse i deres Hytte, som de var besatte. En Time efter faldt de i dyb Søvn og genoptog alle Dagen efter deres Arbejde.

M ö r n e r (1919) mener, at Forgiftningen er et Resultat af en Samvirken mellem Muscarin og øvrige Stoffer, først og fremmest Toksinet. Han yder tilmed et enestaaende Bidrag til Belysning af denne Afhandlings Emne i Form af det eneste Eksempel paa den røde Fluesvamps Anvendelse som Kampstimulans i Norden! Desværre daterer dette Eksempel sig ikke fra Vikingetiden, men fra Krigen 1814 (S. 52):

„Enligt iakttagelsen av en officer vid Värmlands regemente skall allmän flugsvamp även i ett långt senere tidsskede hava kommit till användning i syfte att skapa ett got stridshumör. Vid en stridsframryckning under kriget år 1814 förmärkte han några av männen vara gripna av ursinne, bl. a. „tuggande fradga“. Orsaken härtil befanns, vid efterforskning, vara den nyss anförda.“

G r ø n supplerer disse spredte Undersøgelser med den Antagelse, at tørrede Svampe slet ikke indeholder Muscarin. En Bekræftelse paa denne Antagelse vilde have en vis Betydning for vore Sammenligninger mellem de nordøst-sibiriske Folk og Nordboerne i Fortid og nyere Tid.

Følgeslutninger:

Ved de paaviselige Tilfælde af Beruselse med stærk Lighed med Bersærkergang, især blandt Korjakerne, er der muligvis som antydnet af baade K e n n a n og L a n d s d e l l Tale om Nydelse af en Va-

rietet af Rød Fluesvamp, af *Langsdorf* benævnt *Amanita muscaria* β . *Camtschatica* (se Side 338). Dette kan ikke definitivt afvises, men det anvendte Varietetsnavn maa helt staa for *Langsdorf's* egen Regning. Den er saaledes hverken opført i *Saccardo: Sylloge fungorum* (1882—1931) eller omtalt af *R. Vesely* i dennes europæiske *Amanita-Monografi* (1933).

Ogsaa Brugen af Rusgifte, Stimulanser, er naturligvis undergivet Udviklingens Lov. Fra en direkte og primitiv Nydelse af Svampe under forskellige Former udvikles efterhaanden mere æstetiske Sædvaner, først og fremmest ved Indførelse af de renere og mere velsmagende Alkoholdrikke. Dette kan skyldes Paavirkning udefra, men ogsaa det Forhold, at *Aarsagerne* til Brugen af berusende Midler ændres eller helt bortfalder. Hvori bestaar da disse Aarsager? De kan være Ønsket om en spontan Flugt bort fra Hverdagens Enformighed eller Haabløshed, Skuffelser over Livets lunefulde Placeringer, Ønsket om et Pusterum i en bitter Kamp for Tilværelsen, personlige Glæder og Sorger o.s.v.

Bersærkergangen forsvandt notorisk i Norden, men om det skyldes Forbudet, eller dette kun var en Registrering af det faktiske Ophør, en Efterskrift, er det nu vanskeligt at afgøre. En Parallel til Bersærkergangen — *Malajernes Løben Amok* — er i Øjeblikket tilsyneladende undergivet den samme Udvikling, idet den ganske givet forekommer sjældnere under den voksende Civilisation. Hvad angaar de sibiriske Folk, synes de i nyere Tid at have vendt sig fra Fluesvampene som Beruselsesmiddel, selv om helt friske Undersøgelser her var ønskelige. Rent overfladisk set har maaske nok andre Stimulanser blot indtaget Svampenes Plads, men dybere set er de nye Stimulanser Udtryk for en højere Udvikling, som overalt faar den mere vulgære Nydelse af Svampe til at forsvinde — paa samme Maade som den engang kan være forsvundet hos *Nordboerne*, da de lærte andre Beruselsesmidler at kende.

Enkelte Udtalelser om, at Svampene foretrækkes for Alkohol (*Joechelson*, S. 584) maa tages med Forbehold. Svaret er sikkert stærkt følelsesbetonet og modbevises direkte ved Eksempler paa, at Svampene ikke eller næsten ikke mere nydes hos en Række Folkeslag, der tidligere har været stærkt forfaldne til dem.

Tilfældet fra den svensk-norske Krig beviser intet om Vikingetiden, men modbeviser til *Gengæld Grøn's* Teori om Epilepsien. (*Grøn* kender ikke *Mörner's Bog*).

Man kan heller ikke helt udelukke, at de historiske Overleverin-

ger skæmmes af en ren og skær verbal Misforstaaelse. Professor Haakon Shetelig, Bergen, rammer muligvis noget centralt i en personlig Bemærkning til Forf. (1947): „I grunden vet vi svart litet om „bersærkergang“. Kanske er ordet mest en literær blomst i skildringer af kampens raseri.“ — Men de talrige Beskrivelser af Bersærkergangen og dens Symptomer er paa den anden Side saa overensstemmende, at man ikke kan lægge afgørende Vægt paa dette Argument.

Der synes saaledes endnu ikke at være fremdraget et eneste sikkert Holdepunkt for den Antagelse, at Bersærkergangen skulde skyldes Nydelsen af Rød Fluesvamp eller andre Svampe.

Det er ogsaa værd at bemærke, at ingen af de rejsende, men kun den spekulative Ödmann, faar den Tanke, at Svampeberuselsen er det samme som Bersærkergangen. Men det kan ingen Gyldighed have for de nordiske Lande, at en Række Naturfolk i Sibirien, Mexico o.s.v. notorisk faar Kæmpekræfter og Syner, der har slaaende Ligheder med Bersærkergangen. Tværtimod, maa man næsten sige! Naar Brugen af Fluesvampe og dens vældige Virkninger har nedfældet sig med talrige Eksempler i Folkesagnene hos en saa lille, ubetydelig, ja nærmest forhutlet sibirisk Stamme som Korjakerne, hvad kunde vi saa ikke have ventet overleveret i de stolte nordiske Sagaer? Men der synes ikke at have været noget at overlevere! Sagaerne og Sakse tier. De utallige Ornamentter fra Oldtid og Vikingetid har ikke i et eneste Tilfælde Svampe som Motiv. Der kan intet reelt bevises om Rød Fluesvamps Udbredelse i Oldtidens Skandinavien. Uvist af hvilken Grund har de gamle Sagnskrivere intet oplyst om de virkelige Aarsager til Bersærkergangen. Først og fremmest derfor taber Problemets Løsning sig indtil videre i det dunkle.

SUMMARY

Amanita muscaria and the Fury of the Berserks

It is commonly maintained, that there should be a connection between *Amanita muscaria* and the so called Berserk-fury of the Viking-period. The sources of information are divided into 3 groups: a) historic, b) ethnographic and c) mycologic ones.

As for a) the sagas of Iceland and the *Gesta Danorum* by Saxo (about 1200) present an abundance of examples of Berserk-fury and its symptoms, the causes of which, are sometimes suggested to be magic, sometimes an acute illness. Intoxication by means of drinking or eating any fungus is, however, never mentioned, nor does any ornament showing mushrooms exist. The Berserks were not heroes and not at all esteemed. The fury of the Berserks ceased, when Christianity was introduced and it was prohibited by laws in Norway and Iceland 1015 and 1123, respectively.

As for b) the first combination between *Amanita muscaria* and the Berserk-fury was made by Ödmann 1784. Several sources deal with more or less disgusting intoxications caused by *Amanita muscaria*, especially among the Koraks, but also among Tatars (Goldsmith 1774) and other Siberian tribes (Kennan 1871). Indications from say Alaska and Canada are lacking. The Russian Government has prohibited the sale of the fungus, but even Joechelson (1901) and Bergman (1921—22) still found a great demand for this particular fungus in Kamtchatka. Exact informations from the present time are lacking. — The Korak legends often deal with Fly Agaric, but none of the ethnographs have any statements of connection between *Amanita muscaria* and the Berserk-fury.

As for c) it may be mentioned that even in Mexico a toadstool by the name of *Nanacatl* is said to be used for stimulus and intoxication. During the war in Scandinavia 1814 some Swedish soldiers were seized by a kind of frenzy after having eaten *Amanita muscaria* (Mörner 1919). The Norwegian professor Schübeler in his „*Viridarium Norvegicum*“ (1886) seriously concludes that the conformity between the symptoms of the Berserk-fury and the reactions by the natives in Kamtchatka after eating *Amanita muscaria* is so striking, that he does not doubt that the Berserk-fury may have been caused by this toadstool. Berserk-fury cannot have been an illness as it became punishable by law.

Conclusions. It may be a variety of *Amanita muscaria*, which are eaten by the natives in Kamtchatka. This is suggested by Langsdorf, Kennan, and Lansdell. However, such a variety has never been recorded by the mycologists (Saccardo et al.).

When alcohol become known, more primitive means of intoxication disappear everywhere. This too, might have happened in Scandinavia. But there does not exist any single proof that fungi have

been eaten in the Viking-period. It is no proof that the natives in Siberia, Mexico etc. have been addicted to it. As the tales of the poor Korak people often mention the Fly Agaric, why is it that the proud Scandinavia sagas never do? In no known Danish, Norwegian or Irish document, legend, ornament or decoration from that period do fungi seem to exist. We therefore cannot join Schübeler in his optimism that it could have been a secret of the Berserks. There were thousands of Berserks, and in any case the rulers, who employed the Berserks must have known the secret. Nothing has been handed down. Maybe there was nothing to hand down? Maybe the vocable „berserk“ only was meant as a literary flower telling from ancient times about the fury of fighting. However, the fury of the Berserks remains a mystery till new facts come to light.

L I T E R A T U R

- Bergman, Sten: Med Hundeslæde gennem Kamtschatka. København 1927. S. 103, 174, 185. (Translated into 12 languages).
- Bergsøe, Vilhelm: Om giftige Svampe III. Avisartikel i „Nationaltidende“, 9. Sept. 1887. (Kgl. Bibliotek).
- Bjørnekær, K.: Svampe. København 1943. S. 13.
- Buchwald, N. Fabritius: Spise- og Giftsvampe. København 1937. S. 84.
- Bugge, Alexander: Vikingerne II. København 1906. S. 76—82.
- Ferdinandsen & Winge: Mykologisk Ekskursionsflora. København. 1. Udg. 1928. S. 22.
- Freuchen, Peter: Sibiriske Eventyr. København 1939.
- Fries, Elias: Sveriges ätliga och giftiga Svampar. Stockholm 1861. (Botanisk Bibl.).
- Goldsmith, Oliver: Citizens of the World. Vol. I. London 1774. S. 158—160. (Kgl. Bibl.).
- Grøn, Frederik: Berserkerangens vesen og årsaksforhold. Et medisinsk-historisk studie. Kgl. Norske Vidensk.s Selsk.s Skrifter 1929, Nr. 4. Trondhjem 1929. S. 1—60. (Kgl. Bibliotek).
- Horn, Winkel: Billeder af Livet paa Island. 1871. Droplaugssønnernes Saga. (Til Sammenligning af Bugge's og Schübeler's Paastande).
- Joechelson, Waldemar: The Jesup North Pacific Expedition. Vol. VI (The Koryak, Religion and Myths); Vol. VII (The Koryak, Material Culture, social Organization). Edited by Franz Boas, Leiden and New York 1908. S. 74, 116, 120, 148—149, 417, 582 ff. (Haandbogsamlingen, Nationalmuseets etnografiske Afdeling).
- Kennan, George: Tent Life in Siberia (New Edition). London 1871. S. 139—140, 160. (Universitetsbiblioteket).

- Langsdorf, G. H. v.:** Einige Bemerkungen die Eigenschaften des kamtschadalischen Fliegenschwammes betreffend. *Annalen der Veterarischen Gesellschaft*. Vol. I. Frankfurt am Main 1809. S. 249—256. (Universitetsbiblioteket).
- Lansdell, Henry:** *Through Siberia*. London 1882. S. 645. (Universitetsbiblioteket).
- Lenz, H. O.:** *Die Schwämme*. 5. Aufl. bearbejdet af A. Röse. 1874.
- Mundt, C.:** *Danmarks spiselige Svampe*. 6. Udg. København 1943. S. 22.
- Møller, Knud O.:** *Stimulanser*. København 1945. S. 301 ff.
- Mörner, Carl Th.:** *Om de högra Svamparna*. Uppsala 1919. S. 49—52.
- Petersen, N. M.:** *Islændernes Færd*. 4. Udg. 2. Bd.: *Egils Saga*, S. 202. 3. Bd.: *Eyrbyggernes Saga* (1925), S. 39—41, 46. 4. Bd.: *Vatnsdølernes Saga* (1926), S. 74—75.
- Petersen, Severin:** *Det højere Svampeflor*. 1895. S. 141—142.
- Ramsbottom, John:** *Poisonous Fungi*. London & New York 1945. S. 20—21.
- Roch, Maurice:** *Medicin og Svampekundskab*. Udg. af F. Hoffmann, Basel. Aarstal ikke opgivet. Tavle 5.
- Saccardo, P. A.:** *Sylloge fungorum I—XXV* (1882—1931).
- Sakses Danesaga** (*Gesta Danorum*). I, II. Oversat af Jørgen Olrik. København 1925. S. 343, 345.
- Schübeler, F. C.:** *Viridarium Norvegicum*. Vol. I. Kristiania 1886. S. 224—226. (Kgl. Bibliotek).
- Steller, Georg Wilhelm:** *Beschreibung von dem Lande Kamtschatka*. Frankfurt 1774. S. 92 ff. (Universitetsbiblioteket).
- Vanderlip:** *In Search of an Siberian Klondike*. 1903. S. 212.
- Veseley, R.:** *Revisio critica Amanitarum europaeorum*. *Ann. Myc.* 31: 209—298. 1933.
- Ödmann, Samuel:** *Försök att ut ur Naturens Historia förklara de nordiska Kämpars Berserka-gång*. K. Vetensk. Acad. nya Handlingar. Bd. 5, S. 3. Stockholm 1784. (Universitetsbiblioteket).
- Ordbog over det danske Sprog**. København 1919—. Grundlagt af Verner Dahlerup.

København, Juni 1947.

STORSOPPER PÅ FRUKTTRÆR OG BÆRBUSKER I NORGE

Ved- og barkboende heterobasidiomyceter
og aphyllphoracéer

Av IVAR JØRSTAD

Nærværende forfatter har i årenes løp samlet atskillig materiale av ved- og barkboende basidiomyceter på frukttrær og bærbusker i Norge, vesentlig aphyllphoracéer, men også noen heterobasidiomyceter. Nedenfor gis en oversikt over disse funn, men også atskillige som er samlet av andre er tatt med. Agaricinéene (skivesoppene), hvorav flere arter forekommer på frukttrær, er derimot ikke med, da det ikke har vært lagt an på å samle disse. Det er nærmest en oversikt av Romell (1925) over hymenomyceter på frukttrær i Sverige, som har stimulert forfatteren til å offentliggjøre ovennevnte funn.

Det materiale som oversikten bygger på er for det aller meste oppbevart i Botanisk museum i Oslo. Det er alltid angitt i hvilket herred (eventuelt by) funnet ble gjort, og dessuten i hvilket fylke (fylkesnavnene er sperret). I hvert enkelt tilfelle er samlerens navn nevnt, dog således at forfatterens navn er forkortet til „J“. Årstall er bare anført for en del eldre funn.

Under de enkelte arter er vesentlig bare de synonymymer anført, som er forutsetning for artens legitime botaniske navn. Hva inndelingsprinsippene angår, så er fulgt det av Donk (1931) utarbeidede system, dog er av praktiske grunner alle poresoppene stilt sammen, uaktet de iflg. Donk fordeler seg på *Polyporoideae*, *Hymenochaetoideae* og *Ganodermoideae*.

HETEROBASIDIOMYCETAE

Auricularia mesenterica Dicks. ex Pers., Myc. Eur., 1 p. 97, 1822; Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 555, 1838. — *Helvella mesenterica* Dicks., Pl. Crypt. Brit., 1 p. 20, 1785. *Thelephora mesenterica* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 571, 1801. *Phlebia?* *mesenterica* Fr., Elench. Fung., 1 p. 154, 1828.

På *Malus domestica*, eple: Vestfold. Holmestrand (leg. Klinge, iflg. Blytt 1905 p. 145).

Er funnet forskjellige steder i Sør-Norge som saprophytt på løv-trestammer, især alm og ask; i Oslo-trakten er den temmelig vanlig.

Exidia glandulosa Fr., Syst. Myc., 2 p. 224, 1822.

På *Malus domestica*, eple. Oppland. Østre Toten: Valle (J).

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Hordaland. Ullensvang: Opedal (N. F. Buchwald). Kinsarvik: Årekol (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Akershus. Oslo: Tøyen (N. Moe 1840).

Ble i de to førstnevnte tilfelle funnet på døde deler av levende trær. Soppen er en vanlig saprophytt på forskjellige løvtrær og er kjent nordover til Saltdal i Nordland.

Tremella mesenterica Retz. ex Fr., Syst. Myc., 2 p. 214, 1822. — *Elvella mesenterica* Schaeff., Fung. Bav., 2 tab. 168, 1763. *Tremella mesenterica* Retz., Sv. Vet.-Akad. Handl., 30 p. 249, 1769.

På *Prunus domestica*, plomme: Hordaland. Kinsarvik: Årekol (O. Pohjakallio), på død grein av levende tre.

På *Pyrus communis*, pære: Hordaland. Kinsarvik: Bu (J), på en død grein av et levende Keiserinnepæretre.

Er en vanlig løvtresaprophytt, som til fjells går helt opp i øvre bjørkebelte; den er kjent nordover til Saltdal i Nordland.

Vuilleminia comedens (Nees ex Fr.) Maire, Bull. Soc. Myc. Fr., 18 p. 81, 1902. — *Thelephora comedens* Nees, Syst. Pilze, p. 239, 1817; Fr., Syst. Myc., 1 p. 447, 1821. *Corticium comedens* Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 565, 1838.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Hordaland. Kinsarvik: Langeseter (J), på en grein av et utgått tre.

Denne sopp er ellers funnet i Norge på bjørk, hassel, gråor og eik, og er ikke sjelden; den er kjent nordover til Alta i Finmark.

Det er sannsynlig at den kan angripe undertrykte, svekkede greiner og drepe dem.

HOMOBASIDIOMYCETAE - APHYLLOPHORACEAE

CYPHELLOIDEAE

Cyphella albo-violascens (Alb. & Schw. ex Fr.) Karst., Fung. Fenn. Exs. 715, 1868. — *Peziza albo-violascens* Alb. & Schw., Consp. Fung., p. 322, 1805; Fr., Syst. Myc., 2 p. 96, 1822.

På *Malus domestica*, eple: Hordaland. Kinsarvik: Langeseter (J), på en død greinspiss av et levende tre.

Sporer $12-14 \times 9-10 \mu$, bredest nedenfor midten og på den ene side nesten flattrøkt; de er imidlertid ikke så tilnærmet trekantet som vist i fig. 6 hos Pilát (1924), men svarer nøye til sporene hos *Cyphella pezizoides* Zopf i Sydow, Myc. March. 1, som iflg. Pilát (1925 p. 153) er identisk med *C. albo-violascens*. I virkeligheten svarer sporene i vårt materiale nokså nøye til den beskrivelse og avbildning Pilát (1924 p. 208, fig. 8) gir av sporene hos *C. villosa* (Pers. ex Fr.) Karst.; forskjellen fra denne blir hovedsakelig at vår form på eple har større fruktlegemer og er greinboende, mens *C. villosa* vesentlig er funnet på stengler. Det må antas at de to arter står hinanden meget nær.

Hverken om denne eller de to følgende cyphelloidéers forekomst i Norge vites ellers intet, da vårt materiale av denne soppgruppe ennå ikke er bearbeidet.

Cyphella anomala (Pers. ex Fr.) Pat., Essai Tax. Hym., p. 54, 1900. — *Peziza anomala* Pers., Obs. Myc., 1 p. 29, 1796; Fr., Syst. Myc., 2 p. 106, 1822. *Solenia anomala* Fuck., Jahrb. Nass. Ver. Naturk., 25/26 p. 290, 1872.

På *Malus domestica*, eple: Akerhus. Aker: Montebello (J. Egeland), på ved av villapal (hvilket antakelig vil si forvillet eple); er omtalt av Egeland (1911 p. 370) som *Solenia ochracea* (Hoffm.) Fr.

Fruktlegemene er brungule, helt eller nesten sittende, omtrent like høye som brede ($200-380 \mu$ høye og $230-340 \mu$ brede), spredtstilte, med hår som bare er inkrustert i toppen; basidiesporer $6,5-7,5 \times 4 \mu$. Soppen svarer ikke helt til noen av de beskrivelser som

Pilát (1924 p. 214—215, 1925 p. 164—166) gir av de nærstående arter *Solenia anomala*, *S. ochracea* Hoffm. og *S. exigua* Sacc. Foreløpig stilles den imidlertid til *Cyphella (Solenia) anomala*, da denne til dels oppfattes i nokså vid betydning, således av Burt (1924 p. 19—20). — Det synes ikke å være noen grunn til å skille *Solenia*-artene slektsmessig fra iallfall de *Cyphella*-arter som er behandlet her.

Cyphella punctiformis (Fr.) Karst., Fungi Fenn. Exs. 714, 1868. — *Peziza punctiformis* Fr., Syst. Myc., 2 p. 105, 1822.

På *Ribes cultorum*, hagerips: På bark, uten nærmere angivelse, samlet av N. Moe antakelig i Oslotrakten i 1840-årene; av E. Rostrup bestemt til *C. villosa* (Pers.) Karst.

Fructlegemene sitter tett sammen og er omtrent like brede som høye (bredde $\frac{1}{2}$ —1 mm), utvendig bekledd med hvite, inkrusterte hår; basidiesporer $6,5-8 \times 2,5-3 \mu$. Soppen passer bra til Karstens beskrivelse av *C. punctiformis*, bortsett fra at den sistnevnte angis å forekomme på gamle blad og stengler. Fructlegemene er dessuten betydelig større enn hva som angis for *C. punctiformis*. Det er derfor tvilsomt, om vår form kan regnes til denne art, men den synes iallfall å stå den meget nær, og noen annen *Cyphella*-art som passer bedre synes ikke å være beskrevet.

Blytt (1905 p. 140) angir *C. villosa* (Pers.) Karst. fra Norge bl. a. for *Ribes rubrum* (dvs. det ovenfor beskrevne funn) og for *Rubus idaeus*; da imidlertid materialet på bringebær mangler, kan intet sies om bestemmelsens korrekthet.

CORTICIOIDEAE

Aleurodiscus roseus (Pers. ex Fr.) Höhn. & Litsch., Sitzungsber. K. Akad. Wiss. Wien, Math.-nat. Kl., 115, Abt. 1, p. 1568, 1906. — *Corticium roseum* Pers., Neues Mag. Bot. 1, p. 111, 1794. *Thelephora rosea* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 575, 1801; Fr., Syst. Myc., 1 p. 451, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Hedmark. Ringsaker: Løken (J). — Sogn og Fjordane. Sogndal: Sogndal (J).

Forekom i begge tilfelle på død bark av epletrær. Arten lever saprofyttisk på bark og ved av løvtrær og er funnet nordover til Saltdal i Nordland; især synes den å være vanlig østafjells.

Corticium confluens (Fr.) Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 564, 1838. — *Thelephora confluens* Fr., Syst. Myc., 1 p. 447, 1821.

På *Prunus domestica*, plomme: Sogn og Fjordane. Leikanger: Njøs (J), på bark av levende tre.

Er ikke sjelden som saprofytt på løvtrær iallfall nordover til Trøndelag.

Corticium laeve (Pers. ex Fr.) Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 560, 1838. — *Corticium laeve* Pers., Neues Mag. Bot., 1 p. 110, 1794. *Thelephora laevis* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 575, 1801; Fr., Syst. Myc., 1 p. 451, 1821. *Th. evolvens* Fr., l. c., 1 p. 441, 1821. *Corticium evolvens* Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 557, 1838.

På *Malus domestica*, eple: Opland. Øyer: Tretten (T. Kvitrud). — Akerhus. Oslo: Tøyen (N. Moe). Aker: Østensjø (J). Bærum (H. Dahl). — Buskerud. Lier: Egge (J). — Hordaland. Hosanger: Heldal (J).

På *Pyrus communis*, pære: Sogn og Fjordane. Sogndal: Sogndal (J).

Er vanlig på død bark, men især på ved av både løvtrær og nåletrær nordover til Finmark. Den ses ofte på levende løvtrær, men da mest som opplagt saprofytt på blottet, død ved, og det er gjerne slik den er funnet på frukttrær.

Iflg. Rogers & Jackson (1943 p. 318) bør betegnelsen *C. laeve* foretrekkes framfor *C. evolvens*, da det første navn har vært mest brukt.

Corticium portentosum Berk. & Curt., Grevillea, 2 p. 3, 1873.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Akerhus. Oslo: Botanisk hage (J. Holmboe), på død bark av et som prydtre dyrket eksemplar med fylte blomster.

Soppen er ellers funnet noen få ganger som saprofytt på løvtrær ved Oslofjorden og dessuten i Singsås i Sør-Trøndelag.

Peniophora cinerea (Pers. ex Fr.) Cooke, Grevillea, 8 p. 20, 1879. — *Corticium cinereum* Pers., Neues Mag. Bot., 1 p. 111, 1794. *Thelephora cinerea* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 579, 1801; Fr., Syst. Myc., 1 p. 453, 1821.

På *Ribes cultorum*, hagerips: Opland. Ringebu (S. C. Sommerfelt 1834), på døde greiner. Substratet er angitt som *Ribes*, og er formodentlig hagerips.

Arten er også funnet på døde greiner av *Ribes sanguineum*, på Odderøya i Kristianssand. — Den er fortrinsvis en løvtresaprofytt, som hovedsakelig er funnet østafjells.

Peniophora cremea (Bres.) Sacc. & Syd., Syll. Fung., 16 p. 195, 1902. — *Corticium cremeum* Bres., Fungi Trid., 2 p. 63, 1898.

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Rogaland. Hjelmeland: Sæbø (J), på død grein av et levende tre. Cystider mangler i en del av hymeniet; sporer $6,5-7,5 \times 2,5 \mu$.

Er ellers kjent fra de sørøstlige strøk av landet, især på løvtrær.

Peniophora hydnoidea Cooke & Massee, Linn. Journ. Bot., 25 p. 154, 1888. — *Odontia conspersa* Bres., Atti R. Accad. Sci. Agiati, III, 3 p. 100, 1897. *Peniophora crystallina* Höhn. & Litsch., Sitzungsber. K. Akad. Wiss. Wien, Math.-nat. Kl., 116, Abt. 1 p. 828, 1907. *Odontia hydnoidea* Höhn., l. c., 118, Abt. 1 p. 818, 1909.

På *Prunus domestica*, plomme: Rogaland. Fister: Byre (J), på innsiden av løs bark på levende tre. Sporer $4 \times 1,5 \mu$; soppen er ikke utpreget odontoid.

Denne meget karakteristiske art er tidligere funnet en gang i Norge, nemlig på ved av eik i Jeløy (jfr. Jørstad 1932 p. 1, under *Odontia hydnoidea*). En utmerket beskrivelse med avbildning er gitt av F. v. Höhnelt og V. Litschauer (se synonymlisten ovenfor, under *Peniophora crystallina*). Det synes å være naturligst å stille arten til *Peniophora*, i stedet for til *Odontia*.

Peniophora incarnata (Pers. ex Fr.) Karst., Bidr. Känned. Finl. Nat. Folk, 48 p. 424, 1889. — *Thelephora incarnata* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 573, 1801; Fr., Syst. Myc., 1 p. 444, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Østfold. Tune: Vister (J).

På *Ribes cultorum*, hagerips: Hordaland. Strandebarm: Tuften (T. Lillefosse).

Er en vanlig saprofytt på ved og bark av løvtrær, kjent nordover til Salten i Nordland; undertiden fins den også på granved.

Phlebia radiata Fr., Syst. Myc., 1 p. 427, 1821.

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Buskerud. Røyken: Hyggen (J).

Lever saprofyttisk på død bark og ved av løvtrær. Materiale foreligger bare fra Østlandet, men her synes den å være nokså vanlig.

Radulum orbiculare Fr., Elench. Fung., 1 p. 149, 1828. — *Hydnum Radula* Fr., Syst. Myc., 1 p. 422, 1821.

På *Prunus domestica*, plomme: Buskerud. Røyken: Hyggen (J).

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Østfold. Tune: Greåker (J). — Rogaland. Årdal: Yttervoll (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Hordaland. Ullensvang: Aga (O. Hanssen).

Er en vanlig saprophytt på løvtrær, sjelden på nåletrær, nordover til Troms. — Denne sopps nomenklatur er uklar (jfr. Banker 1902 p. 440, og Jørstad 1937 p. 13).

Stereum hirsutum (Willd. ex Fr.) Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 549, 1838. — *Thelephora hirsuta* Willd., Fl. Berol. Prodr., p. 397, 1787; Fr., Syst. Myc., 1 p. 439, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Hordaland. Ullensvang: Bleie (J).

På *Pyrus communis*, pære: Hordaland. Ullensvang: Espe (J).

På *Prunus domestica*, plomme: Østfold. Tune: Vister (J). Varteig: Prestegården (J). — Akershus. Ås: Landbrukshøgskolen (T. Ramsfjell). Oslo: Ekeberg (M. Carlsen). — Buskerud. Røyken: Hyggen (J). — Rogaland. Årdal: Yttervoll (J). Hjelmeland: Kvamme (J). — Hordaland. Ullensvang: Prestegården, Bleie og Aga (J). — Ulvik: Hjeltnes (J).

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Buskerud. Røyken: Hyggen (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Hordaland. Ullensvang: Bleie (J).

Er en vanlig saprophytt på mange forskjellige løvtrær i Sør-Norge, sjeldnere nordover til Finmark. På frukttrær er den mest funnet på levende trær, men da gjerne på død bark eller på sår etter avsagede eller brukne greiner og neppe som annet enn saprophytt.

Stereum purpureum (Pers. ex Fr.) Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 548, 1838. — *Stereum purpureum* Pers., Neues Mag. Bot., 2 p. 110, 1794. *Thelephora purpurea* Fr., Syst. Myc., 1 p. 440, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Østfold. Eidsberg: Hærlund (S. O. F. Omang, iflg. Blytt 1905 p. 136). — Vestfold. Skoger: Fjell i Strømsgodset (J). — Rogaland. Hjelmeland: Kvamme (J). — Hordaland. Kinsarvik: Årekol (J), på sår etter avsaget grein.

— Er dessuten funnet på *Malus robusta* i Botanisk hage i Oslo (J. Holmboe, J).

På *Prunus domestica*, plomme: A k e r s h u s. Aker: Bryn (J), på død grein av et tre befengt med „sølvglans“. — B u s k e r u d. Lier: Bergfløtt (J), på dødt stammeparti av et levende tre.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: A k e r s h u s. Oslo: Ekeberg (M. Carlsen), på et utgått tre som året før hadde vist „sølvglans“.

På *Ribes cultorum*, hagerips: H e d m a r k. Brandval: Roverud (J. Fjeldalen), på død grein av en levende busk.

På *Rubus idaeus*, bringebær: A k e r s h u s. Asker: Vollen (J, F. Roll-Hansen). I september 1938 konstatertes angrep på bringebær i to hager, og vel utviklede fruktlegemer fantes ved grunnen av de drepte stengler (Fig. 1) (jfr. J ø r s t a d 1942 p. 22). I august 1943 forekom liknende angrep i to hager i nærheten, men uten fruktlegemer; ved å ta kulturer fra stengel og rot fikk en imidlertid fruktlegemer fram, og disse kunne bestemmes til *St. purpureum*.

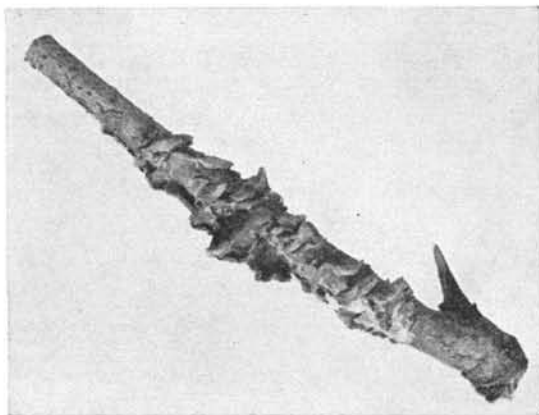

Fig. 1. *Stereum purpureum* ved grunnen av bringebærstengel (*Rubus idaeus*). Vollen i Asker, 1938. Leg. I. Jørstad. Fot. B. Mauritz.

„Sølvglans“, som iallfall som regel skyldes angrep av denne sopp på stamme og greiner, som derved får en sentral, mørk råte, er vanligst på plomme. På dette frukttreslag er „sølvglans“ påvist en rekke steder især i kysttraktene fra Oslofjord-området til Nordmøre, noen ganger også i det indre Østland; den skade sykdommen gjør er ikke helt ubetydelig. På eple er den betydelig sjeldnere, men er da iaktatt forskjellige steder både østafjells og vestafjells; den er også sett

på søtkirsebær (i Nesodden og Kinsarvik), på surkirsebær og aprikos (i Oslo) og på bringebær (i Sogndal). Isolerte tilfelle av „sølvglans“ er dessuten sett på *Cotoneaster melanocarpa* (i Botanisk hage i Oslo), på *Crataegus sanguinea* (i Stor-Elvdal) og på *Sorbus hybrida* (i Ulvik). — Når fruktlegemer av *St. purpureum* er funnet så sjelden på plomme, skjønt „sølvglans“ er temmelig vanlig, så skyldes det selvsagt at de angrepne trær mest fjernes før fruktlegemene rekker å bryte fram.

St. purpureum er ellers en vanlig saprofytt på løvtrær nordover til Finnmark, og den er heller ikke sjelden på gran- og furutømmer; den er endog funnet på gamle bjørkeblad på jorda (Oddernes i september). Den synes til dels å kunne opptre som svekkelsesparasitt, således på innplantet dvergbjørk (*Betula nana*) i Botanisk hage i Oslo, og på *Lonicera tataricum* i Fåberg. På kuldskjære løvtrær, særskilt utenlandske *Acer*-arter, kan den tydeligvis opptre som sårparasitt.

Stereum rugosum (Pers. ex Fr.) Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 552, 1838. — *Stereum rugosum* Pers., Neues Mag. Bot., 1 p. 110, 1794. *Thelephora rugosa* Fr., Syst. Myc., 1 p. 439, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Vest-Agder. Greipstad: Birkenes (J). — Hordaland. Ullensvang: Espe og Helleland (J). — Er dessuten funnet på *Malus robusta* i Botanisk hage i Oslo.

På *Pyrus communis*, pære: Buskerud. Øvre Sandsvær: Haug (J). — Vestfold. Skoger: Knive (B. Indergård, J) og Strømsgodset (J). — Hordaland. Ullensvang: Nå (J). — Sogn og Fjordane. Sogndal: Sogndal (J).

På *Prunus domestica*, plomme: Hordaland. Ullensvang: Aga (J).

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Rogaland. Hjelmeland: Sæbø (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Akershus. Aker: Frogner (N. Moe 1840). — Buskerud. Røyken: Hyggen (J). — Hordaland. Ullensvang: Aga (J). Kinsarvik: Utne (J). Bruvik: Dalseidet (J); substratet muligens *Pr. avium*.

Er vanlig på løvtrær og kjent nordover til Alta i Finnmark. Som oftest synes den å leve saprofyttisk, men den er ikke sjelden på levende trær og her synes den til dels å opptre som sårparasitt. På frukttrær er den i de fleste tilfelle funnet på død bark av levende, til dels skrantende trær.

**POLYPOROIDEAE, HYMENOGASTROIDEAE
OG GANODERMOIDEAE**

De nedenfor behandlede poresopparter er stort sett ført til de samme slekter som av Pilát i „Atlas des Champignons de l'Europe“, 1936—1942; således oppfattes slekten *Trametes* (typeart *Tr. suaveolens*) i vid forstand, slik at den bl. a. også omfatter *Coriolus*-gruppen. Imidlertid stilles nedenfor *Polyporus cinnabarinus* til slekten *Pycnoporus* og *Polyp. abietinus* til *Hirschioporus* (begge tilhører iflg. Pilát *Trametes*), videre *Polyp. adustus* og *fumosus* til *Bjerkandera* (iflg. Pilát til *Gloeoporus*) og *Polyp. sulphureus* til *Laetiporus* (iflg. Pilát til *Grifola*). Disse avvikelser fra Pilát's system er alle i overensstemmelse med Bondarzew & Singer (1941) og Singer (1944), delvis også med Donk (1933) (for *Hirschioporus* og *Bjerkandera*) og med Cooke (1940) (for *Pycnoporus*, *Bjerkandera* og *Laetiporus*). I overensstemmelse med alle disse forfattere beholdes dessuten slekten *Polyporus* (lektotype *P. tuberaster*) i stedet for *Polyporellus*, som brukt av Pilát.

Bjerkandera adusta (Willd. ex Fr.) Karst., Medd. Soc. Fauna Fl. Fenn., 5 p. 39, 1879. — *Boletus adustus* Willd., Fl. Berol. Prodr., p. 392, 1787. *Polyporus adustus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 363, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Hedmark. Ringsaker: Løken (J), på en død stamme.

Er ikke sjelden sønnafjells især på forskjellige løvtrær, lenger nord sjeldnere til Finnmark. Som regel treffes den på døde stammer og greiner eller på stubber, sjelden på levende stammer.

Bjerkandera fumosa (Pers. ex Fr.) Karst., Medd. Soc. Fauna Fl. Fenn., 5 p. 38, 1879. — *Boletus fumosus* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 530, 1801. *Polyporus fumosus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 367, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Opland. Fåberg: Lier (J), på en levende stamme.

Synes å være forholdsvis sjelden og er bare kjent fra Østlandet, bortsett fra et usikkert funn på bjørk (*Betula*) i Saltdal i Nordland fra 1820-årene. Den synes hovedsakelig å opptre som saprofytt, men er nå og da også funnet på levende trær.

Fomes pinicola (Swartz ex Fr.) Cooke, Grevillea, 14 p. 17, 1885. *Boletus pinicola* Swartz, Kgl. Vetensk.-Acad. Nya Handl., 31 p. 88, 1810. *Polyporus pinicola* Fr., Syst. Myc., 1 p. 372, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Østfold. Tune: Greåker (J). — Akerhus. Aker: Østensjø (J).

På *Pyrus communis*, pære: Akerhus. Aker: Jomfrubråten på Ekeberg (A. Hagen) og Østensjø (J), i begge tilfelle på Gråpæretre.

På *Prunus domestica*, plomme: Oppland. Ringsaker: Løken (J). — Akerhus. Bærum: Ballerud (F. Roll-Hansen).

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Telemark. Drangedal: Merkebekk (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Akerhus. Aker: Bekkelagshøgda (J); Huk på Bygdøy (C. F. Størmer), substratet muligens søtkirsebær.

I praktisk talt alle ovennevnte tilfelle ble soppen funnet på levende trær (usikkert for funnet på kirsebær på Bygdøy i Aker).

Denne sopp er en vanlig saprophytt på gran, især på stubber, men den er heller ikke sjelden på furu; som årsak til stammeråte på levende gran er den meget sjelden, derimot vanligere på gammel furu i høyereliggende strøk. Den forekommer helt til Øst-Finnmark. På løvtrær er den funnet temmelig sjelden innenfor granskogsområdet østafjells og nordover, især på død bjørk. Når den opptrer på levende løvtrær er det muligens især på svekkede trær eller på døde partier av levende stammer.

Ganoderma applanatum (Pers. ex Wallr.) Pat., Hym. Eur., p. 143, 1887. — *Boletus fomentarius* var. *applanatus* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 536, 1801. *Polyporus applanatus* Wallr., Fl. Crypt. Germ., 2 p. 591, 1833.

På *Malus domestica*, eple: Østfold. Råde (J). — Telemark. Seljord: Nedre Oppebøen (iflg. Egeland 1913 p. 76). — Hordaland. Ullensvang: Aga (J). — Sogn og Fjordane: Balestrand: Eitorn (J). — Ble på de to sistnevnte lokaliteter funnet på stubber etter Gravenstein-trær.

På *Pyrus communis*, pære: Hordaland. Kinsarvik: Kaland (J). — Sogn og Fjordane. Balestrand: Ulvestad i Vetlefjorden (E. Johnsen), på stammebasis av sykt tre.

På *Prunus domestica*, plomme: Sogn og Fjordane. Aurland: Aurland (T. Valset), på stammebasis av et sykt Victoria-tre.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Hedmark. Ringsaker: Løken (J).

Er vanlig i Sør-Norge især på stubber etter forskjellige løvtrær, og er funnet nordover til Snåsa i Nord-Trøndelag. Den treffes for-

holdsvis sjelden på levende trær, men f. eks. på popler kan den bevirke en stammeråte. På frukttrær er den mest funnet på stubber, skjønt som nevnt også et par ganger nedentil på stammen av syke trær.

Hirschioporus abietinus (Dicks. ex Fr.) Donk, Mededeel. Nederl. Myc. Ver., 22 p. 168, 1933. — *Boletus abietinus* Dicks., Pl. Crypt. Brit., 3 p. 21, 1793. *Polyporus abietinus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 370, 1821.

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Telemark. Kviteseid: Vrådal (J), vel utviklede fruktlegemer på blottet stammeved av et gammelt, levende tre.

Dette er eneste gang denne ytterst vanlige nåletresaprofytt er funnet på løvtre i Norge.

Inonotus radiatus (Sow. ex Fr.) Karst., Rev. Myc., 3 p. 19, 1881. — *Boletus radiatus* Sow., Engl. Fungi, tab. 196, 1799. *Polyporus radiatus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 369, 1821.

På *Ribes cultorum*, hagerips: Akershus. Bærum: Bjerke (S. C. Sommerfelt 1827). Substratet er angitt som „Ribes“, men er sannsynligvis dyrket rips. Sporer bredt elliptiske, $4-5 \times 3-4 \mu$, hyaline; hymenium uten setae.

Er ikke sjelden i Sør-Norge, især på or (*Alnus*), hvor den kan opptre råtedannende på levende, eldre stammer; på andre treslag er den bare funnet på døde stammer eller greiner. Forekomst av setae i hymeniet er vekslende; dels fins de i mengde, dels er de meget sparsomme og undertiden synes de å mangle helt.

Laetiporus sulphureus (Bull. ex Fr.) Bond. & Sing., Annal. Myc., 39 p. 51, 1941. — *Boletus sulphureus* Bull., Hist. Champ. Fr., p. 347, 1788. *Polyporus sulphureus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 357, 1821.

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Østfold. Askim: Askim (J). — Vestfold. Skoger: Åskollen (Louise Solberg). Borre: Freibergvik (B. Kaalaas & O. J. Olsen 1887). — Hordaland. Ullensvang: Aga (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Buskerud. Røyken (iflg. Schøyen 1910 p. 122).

Bevirker stammeråte på levende løvtrær, især eik, og er funnet spredt i det sydlige Norge, foruten på bjørk i Saltdal i Nordland.

Phaeolus Schweinitzii (Fr.) Pat., Essai Tax. Hym., p. 86, 1900. — *Polyporus Schweinitzii* Fr., Syst. Myc., 1 p. 351, 1821.

På *Prunus avium*, søtkirsebær: A u s t - A g d e r. Fjære: Dømmesmoen (J). Ble innsamlet 4 ganger i løpet av årene 1927—1938 ved foten av et upodet søtkirsebærtre (fuglebærtre), som tydeligvis var angrepet av soppen; treet ble til slutt felt, og siste gang fantes soppen ved stubben.

Bevirker en stammeråte især på lerk og furu, meget sjelden på løvtrær. I Norge er den funnet spredt nordover til Nordmøre.

Phellinus conchatus (Pers. ex Fr.) Quél., Ench. Fung., p. 173, 1886. — *Boletus conchatus* Pers., Obs. Myc., 1 p. 24, 1796. *Polyporus conchatus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 376, 1821. *P. salicinus* Fr., l. c.

På *Malus domestica*, eple (?): T e l e m a r k. Seljord: Prestegårdshagen (M. N. Blytt 1838). Substratet er angitt som „Pyrus“, hvormed muligens er ment eple.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: O p l a n d. Øyer: Jevne (J), på et levende tre.

Bevirker stammeråte på levende trær og er nokså vanlig på *Salix*-arter, især selje (*S. caprea*), nordover til Salten i Nordland. På andre løvtrær er den sjelden, men er foruten på de ovennevnte frukttrær funnet på poppel, asp, bjørk og leddved (*Lonicera xylosteum*). Forekomsten av setae i hymeniet varierer; således mangler setae i materialet på eple fra Seljord, mens de forekommer sparsomt i materialet på surkirsebær fra Øyer.

Phellinus igniarius (L. ex Fr.) Quél., Ench. Fung., p. 172, 1886. — *Boletus igniarius* L., Spec. Pl., p. 1176, 1753. *Polyporus igniarius* Fr., Syst. Myc., 1 p. 375, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Ø s t f o l d. Borge: Torp Bruk (J). Rakkestad (J). Rødenes: Huser (J). — H e d m a r k. Vinger: Skansgården (J). Ringsaker: Løken (J). — O p l a n d. Brandbu: Kjos (O. Hanssen). Østre Toten: Valle (J). Fåberg: Søndre Jørstad og Lier (J). Vestre Gausdal: Forset (J). Øyer: Jevne (J). Ringebu: Prestegården (J). — A k e r s h u s. „Christiania“ (N. Moe 1840). Oslo: Schulzehaugen (O. Hanssen). Aker: Østensjø (J). Bærum: Isi (J. Müller). Asker: Hvalstad (J. Holmboe). — B u s k e r u d. Røyken (iflg. S c h ø y e n 1910 p. 122). Flå (K. Hjeltnes). — V e s t f o l d. Horten (O. J. Olsen 1882). Borre: Mellemøya (J), på et viltvoksende epletre. Tjølling: Skreppestad (O. A. Høeg). Larvik (O. A. Høeg). — V e s t - A g d e r. Vigmostad: Tegland (O. Hanssen). — R o g a-

land. Skjold: Fikstveit (T. Moberg). — Hordaland. Voss: Ullestad (Gudrun Holmboe).

Denne sopp, som bevirker en sentral stammeråte, er temmelig alminnelig på eldre epletrær i det østlige Norge; på Sørlandet og Vestlandet synes den imidlertid å være meget sjelden på eple, og det er bemerkelsesverdig at den aldri er funnet på dette treslag i de viktige eplestrøk i Hardanger og Sogn. Det største eksemplar fra eple målte $18 \times 11 \times 8$ cm; det vokste på en gammel Gravenstein i Oslo.

Det er „typisk“ *Ph. igniarius* som forekommer på eple, som på enkelte andre løvtreslag. Langt hyppigere er imidlertid var. *nigricans* (Fr.), som forekommer over hele landet, især på bjørk og asp, men heller ikke sjelden f. eks. på or (*Alnus*). Å trekke noen skarp grense mellom hovedformen og var. *nigricans* synes å være uråd.*)

Phellinus igniarius subsp. **pomaceus** (Pers.) Quél., Ench. Fung., p. 173, 1886 [ut var.] — *Boletus fomentarius* var. *pomaceus* Pers., Syn. Meth. Fung., p. 538, 1801. *Polyporus pomaceus* Pers., Myc. Eur., 2 p. 84, 1825.

På *Prunus domestica*, plomme: Østfold. Torsnes: Kloppen (B. Lunde). — Akerhus. Aker: Østensjø (J) og Jomfrubråten på Ekeberg (A. Hagen); Fredriksbergveien på Bygdøy (iflg. Hennings 1904 p. 16, under *Fomes igniarius*); Rodeløkken på Bygdøy (J. Egeland).**) Asker: Vollen (J) og Muserud (F. Roll-Hansen & J). — Buskerud. Røyken: Hyggen (J). Lier: flere steder (J). Drammen: Kobbervik (Louise Solberg). Ytre Sandsvær: Svarstad (O. Hanssen). — Vestfold. Sandar: Hotvedt (J. G. Juul, J). Larvik: i to hager (O. A. Høeg).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Hordaland. Ullensvang: Opedal (N. F. Buchwald), på død grein av levende tre.

*) *Polyporus nigricans* Fr. benevnes av Bourdot & Galzin (1928 p. 618) *Phellinus igniarius* subsp. *nigricans* (Fr.) Pat. og av Pilát (Atl. Champ. Eur., fasc. 66—73 p. 510, 1942) *Ph. igniarius* subsp. *trivialis* (Fr.) Bres.; i begge tilfelle oppfattes den altså som underart og ikke som varietet. Selvsagt blir dette en skjønnssak, men i overensstemmelse med Overholts (1915 p. 716—717) har jeg ment den best kan oppfattes som varietet (Jørstad 1937 p. 33—34). Imidlertid har Verrall (1937) vist, at komplekset *igniarius-nigricans* i Minnesota omfatter 3 naturlige grupper, og at var. *nigricans* kan inngå i dem alle; sannsynligvis er lignende tilfellet hos oss.

**) Egeland (1911 p. 366) fant soppen på en død stamme, som han antok var surkirsebær, men det tør være mest sannsynlig at det var plomme.

På plomme er denne sopp bare funnet i Oslofjord-området, men her synes den å være temmelig vanlig på gamle plommetrær; på disse bevirker den en sentral stammeråte. På Sør- og Vestlandet, hvor plomme likeledes dyrkes i stor stil, er den aldri påvist på dette frukt-treslag; derimot er den funnet én gang på surkirsebær på Vestlandet og én gang på blodplomme (*Prunus cerasifera* var. *atropurpurea*) på Sørlandet (Grimstad i Aust-Agder).

Fra typisk *Ph. igniarius* skiller subsp. *pomaceus* seg hovedsakelig ved det unge hymeniums mer gulbrune farge, men den er likevel så karakteristisk, at det muligens kunne forsvares å regne den for en egen art, i overensstemmelse med Donk (1933 p. 250, under *Ochroporus pomaceus* (Pers.) Donk). — Sporene er eggformet til nesten runde, $5,5-6,5 \times 4-5,5 \mu$. Setae forekommer ofte sparsomt, og undertiden synes de å mangle helt.

Resupinate former kan være vanskelig å skille fra *Ph. punctatus* (Fr.) Pilát (syn. *Poria punctata* (Fr.) Cooke), og for ett av de ovenfor nevnte funn på plomme, nemlig fra Ytre Sandsvær, er jeg noe i tvil om det ikke snarere burde stilles til *Ph. punctatus*. Dette funn består av et fullstendig resupinat fruktlegeme, $16,5 \times 7$ cm, uten setae, sporestørrelse $6,5 \times 5-5,5 \mu$. — *Ph. punctatus* er ikke sjelden østafjells, og er funnet nordover til Trondheimsfjorden. Den forekommer på forskjellige løvtrær, men vanligst på hegg (*Prunus padus*) og *Salix*-arter, og er mest å finne på døde stammer eller greiner.

Phellinus ribis (Fr.) Karst., Bidr. Finl. Nat. Folk, 48 p. 335, 1889. — Syn. *Boletus Ribi* Schum., Enum. Pl. Sæll., 2 p. 386, 1803. *Polyporus ribis* Fr., Syst. Myc., 1 p. 375, 1821.

På *Ribes cultorum*, hagerips: Østfold. Rakkestad (S. Haugse). Torsnes: Skalle (B. Lunde). — Akershus. Oslo: Tøyen (N. Moe 1840). Aker: Mindet på Bygdøy (J. Egeland); Tveten (N. Moe 1840). Bærum: Lysaker (T. H. Schøyen) og Stabekk (Sophie Sundt).

På *Ribes grossularia*, stikkelsbær: Akershus. Ås: Landbruks-høgskolen (iflg. T. Ramsfjell). Oslo: Tøyen (N. Moe 1840, M. N. Blytt); Frølichsbyen (K. Bjørlykke). — Nordland. Dønnes: Stavseng (A. Aaker).

Iflg. Blytt (1905 p. 123) er den dessuten funnet i Oslo av A. Blytt og i Hamar av O. Johan-Olsen, men vert er ikke angitt.

Denne sopp er hittil bare funnet østafjells, bortsett fra et isolert funn i 1945 i Nordland på $60^{\circ} 10'$ N. Den er en skadelig parasitt, men er for sjelden i Norge til å ha nevneverdig økonomisk betydning.

Polyporus varius Pers. ex Fr., Syst. Myc., 1 p. 352, 1821. — *Boletus varius* Pers., Obs. Myc., 1 p. 85, 1796.

På *Malus domestica*, eple: Hedmark. Stange: Atlungstad (J). — Akershus. Bærum: Lagerud (O. A. Høeg). — Buskerud. Lier: Landfall (J). Drammen (Louise Solberg). — Vestfold. Nøtterøy: Sjølyst (J). Stokke: Fossnes (K. Valset); Langøya (J). — Hordaland. Kinsarvik: mellom Utne og Grimo (J).

Er temmelig vanlig på løvtrær nordover til Finnmark, utenfor Sør-Norge mest som var. *elegans* (Fr.) Donk; mellom denne siste og hovedformen kan det neppe trekkes noen skarp grense. På eple er bare hovedformen funnet. — Arten lever hovedsakelig saprofyttisk, men hovedformen forekommer nå og da på levende trær, og på eple har dette som regel vært tilfelle (funnene fra Stange og Drammen var visstnok ikke på levende epletrær).

Pycnoporus cinnabarinus (Jacq. ex Fr.) Karst., Rev. Myc., 3 p. 18, 1881. — *Boletus cinnabarinus* Jacq., Fl. Austr., 4 p. 2, 1776. *Polyporus cinnabarinus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 371, 1821.

På *Prunus domestica*, plomme: Buskerud. Røyken: Hyggen (J).

Er ikke sjelden på døde greiner og stammer av løvtræ, især bjørk (*Betula*) og rogn (*Sorbus aucuparia*), nordover til Øst-Finnmark; på levende trær er den sjelden.

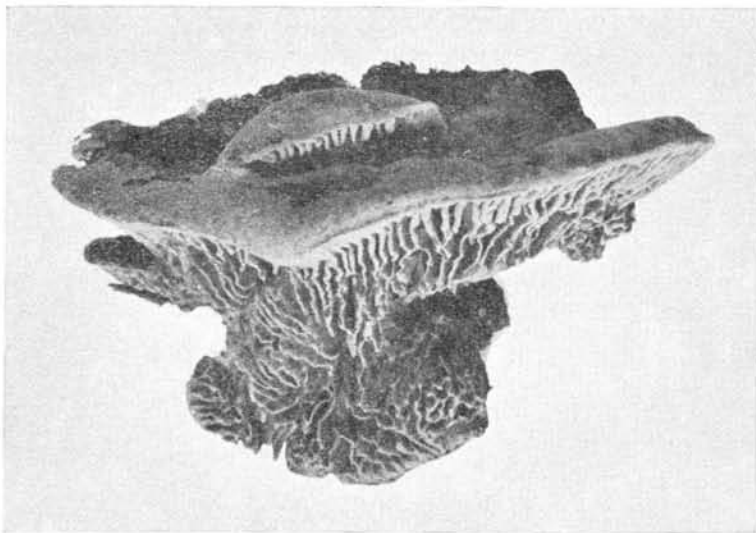

Fig. 2. *Trametes confragosa* på plommetre (*Prunus domestica*). Botanisk hage i Oslo, 1852. Bredde 38 mm. Leg. M. N. Blytt. Fot. B. Mauritz.

Trametes betulina (L. ex Fr.) Pilát, Atl. Champ. Eur., fasc. 46—49 p. 327, 1940. — *Agaricus betulinus* L., Spec. Plant., p. 1176, 1753. *Lenzites betulina* Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 405, 1838.

På *Malus domestica*, eple: Opland. Østre Toten: Hammerstad (T. Ramsfjell), på død grein av levende tre.

Er vanlig som saprophytt på forskjellige løvtrær, ikke minst på bjørk (*Betula*), sjelden på gran, og er kjent nordover til Øst-Finnmark.

Trametes confragosa (Bolt. ex Fr.) Jørst., Kgl. N. Vidensk. Selsk. Skr., 1936, 10 p. 28, 1937. — *Boletus confragosus* Bolt., Hist. Fung., tab. 160, 1791. *Agaricus tricolor* Bull., Herb. Fr., tab. 541, 1791. *Daedalea confragosa* Pers., Syst. Meth. Fung., p. 501, 1801; Fr., Syst. Myc., 1 p. 336, 1821. *Lenzites tricolor* Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 406, 1838.

På *Prunus domestica*, plomme: Akerhus. Oslo: Botanisk hage (M. N. Blytt), bestemt av E. Fries i 1852 til *Lenzites tricolor* (jfr. Jørstad 1937 p. 29). Vedkommende form er av utpreget lamellat type. (Fig. 2).

Denne art er ellers bare funnet to ganger i Norge, nemlig i 1920 på et ikke nærmere bestemt løvtre på Bygdøy i Aker, og i 1927 på selje (*Salix caprea*) i Strinda i Sør-Trøndelag, i første tilfelle med lamellat, og i det annet tilfelle med regulært porelag. — Soppen skal kunne opptre parasittært på levende trær.

Trametes hirsuta (Wulf. ex Fr.) Pilát, Atl. Champ. Eur., fasc. 44—45 p. 265, 1939. — *Boletus hirsutus* Wulff. apud Jacq., Coll. Bot., 2 p. 149, 1788. *Polyporus hirsutus* Fr., Syst. Myc., 1 p. 367, 1821.

På *Prunus domestica*, plomme: Akerhus. Nesodden (T. H. Schøyen). — Buskerud. Røyken: Hyggen (J). Øvre Eiker: Aker (J). — Hordaland. Ullensvang: Bleie (J). — Sogn og Fjordane. Sogndal: Ambla i Kaupanger (J), på levende tre.

På *Prunus persica*, fersken: Akerhus. Aker: Langvikbukten på Bygdøy (J. Holmboe).

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Hordaland. Ullensvang: Opedal (J). Kinsarvik: Hauso (J).

Er en vanlig saprophytt på døde stammer, greiner og stubber av forskjellige løvtrær, og treffes nå og da på levende trær, hvor den dog neppe opptrer som virulent parasitt. Den er kjent nordover til Troms.

Trametes lactea (Fr.) Pilát, Atl. Champ. Eur., fasc. 46—49 p. 322, 1940. — *Hydnum lacteum* Fr., Syst. Myc., 1 p. 412, 1821. *Irpex lacteus* Fr., Elench. Fung., 1 p. 145, 1828.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: A k e r s h u s. Bærum: Kveise (J. Egeland). Sporer $4-4,5 \times 1,5-2,5 \mu$.

Denne art, som utvilsomt tilhører den av Pilát til slekten *Trametes* stilte *Coriolus*-gruppe (jfr. også Donk 1933 p. 201), er ikke så rent sjelden østafjells som saprophytt på forskjellige løvtrær.*)

Trametes mollis (Sommf.) Fr., Hym. Eur., p. 585, 1874. — *Polyporus cervinus* Pers., Myc. Eur., 2 p. 87, 1825 (non *P. cervinus* Fr., Epicr. Syst. Myc., p. 474, 1838, nec *Trametes cervina* Bres., Annal. Myc., 1 p. 81, 1903). *Daedalea mollis* Sommf., Supplem. Fl. Lapp., p. 271, 1826.

På *Malus domestica*, eple: A k e r s h u s. Asker: Sem (J), på levende stamme; små, ikke resupinate fruktlegermer.

Er ellers funnet på døde stammer og greiner især av løvtrær østafjells og nordover til Salten i Nordland.

Trametes unicolor (Bull. ex Fr.) Pilát, Atl. Champ. Eur., fasc. 44—45 p. 279, 1939.***) — *Boletus unicolor* Bull., Herb. Fr., tab. 408, 1788. *Daedalea unicolor* Fr., Syst. Myc., 1 p. 336, 1821.

På *Prunus domestica*, plomme: V e s t f o l d. Nøtterøy: Sjølyst (J), på et levende Victoria-tre.

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: B u s k e r u d. Hole: Borgen (J), på sårflaten etter en avsaget grein på et frostskaidd tre, og den hadde tydeligvis skaidd den nærliggende bark.

Soppen er vanlig på døde stammer og greiner av forskjellige løvtrær, især bjørk, over hele landet til Øst-Finnmark. Som sårparasitt er den forholdsvis sjelden, som det synes vanligst på arter av lønn (*Acer*).

*) Iflg. B l y t t (1905 p. 133) fins i Botanisk museum i Oslo materiale av *Irpex paradoxus* (Schrad.) Fr. på *Prunus cerasus* fra »Tegen« (skal antakelig være »Tøyen« i Oslo). Materialet er imidlertid ikke å finne, og det er derfor ikke mulig å avgjøre om det dreier seg om *Trametes lactea* eller om en annen art. *Irpex paradoxus* stilles nå til *Poria versipora* (Pers.) Baxt.

**) Pilát siterer Cooke, Handb. Austr. Fungi, p. 162, 1892, som autor for *Trametes unicolor*, men C o o k e brukte betegnelsen *Daedalea unicolor*.

Trametes versicolor (L. ex Fr.) Pilát, Atl. Champ. Eur., fasc. 44—45, p. 261, 1939. — *Boletus versicolor* L., Spec. Pl., p. 1176, 1753. *Polyporus versicolor* Fr., Syst. Myc., 1 p. 368, 1821.

På *Malus domestica*, eple: Hedmark. Ringsaker: Løken (J). — Oppland. Østre Toten: Hammerstad (T. Ramsfjell). — Akershus. Asker: Holter (H. Røed), på levende stamme. — Buskerud. Lier (J). — Vestfold. Strømm: Knem (J). — Telemark. Sauherad: Holtskog (J). — Sogn og Fjordane. Balestrand: Eitorn (J).

På *Pyrus communis*, pære: Rogaland. Årdal: Yttervoll (J). — Hordaland. Ulvik (J), på levende stamme.

På *Prunus avium*, søtkirsebær: Rogaland. Årdal: Yttervoll (J). Hjelmeland: Sæbø (J). — Hordaland. Ullensvang: Århus (J).

På *Prunus cerasus*, surkirsebær: Hordaland. Ullensvang: Aga (J).

De ovennevnte funn er typisk *Tr. versicolor* unntatt på eple fra Ringsaker, Østre Toten og Sauherad, på pære fra Ulvik og på søtkirsebær fra Årdal; disse funn nærmer seg *Tr. zonata* (Fr.) Pilát (syn. *Polyporus zonatus* Fr.). Som tidligere framholdt (Jørstad 1937 p. 44—45) kan jeg imidlertid ikke oppfatte den sistnevnte som særskilt art, men regner den som var. *zonata* av *Tr. versicolor*. Noen skarp grense er det ikke mulig å trekke mellom dem.

Typisk *Tr. versicolor* er mest almindelig i de laveste strøk av Sør-Norge, hvor den forekommer vesentlig som saprophytt på forskjellige løvtrær. Former av mer eller mindre *zonata*-type er vanlige saprophytter på løvtrær, således på bjørk, over hele landet, men trefes heller ikke sjelden på gran, især på stubber.

Av de ovenfor oppregnede sopparter er det noen få som bevirker en sentral råte i stamme og greiner på levende frukttrær, og altså for så vidt kan betegnes som parasitter. Dette gjelder *Stereum purpureum* på forskjellige frukttrær, især plomme (også funnet parasittær på bringebær), videre *Laetiporus sulphureus* og *Phaeolus Schweinitzii* på søtkirsebær (den førstnevnte er også angitt for surkirsebær), *Phellinus igniarius* på eple, *Ph. igniarius* subsp. *pomaceus* på plomme (sjelden på søtkirsebær) og *Ph. ribis* på rips og stikkelsbær. Sannsynligvis gjelder det samme også for *Ph. concha-*

tus, som er funnet på surkirsebær og muligens på eple. De fleste andre arter er også i større eller mindre grad funnet på levende trær, men da enten på døde greiner eller på stamme- eller greinsår, sikkert oftest som rene saprofytter, skjønt enkelte iallfal delvis kan ha opptrådt som lite virulente sår- eller svekkelsesparasitter.

Det er påfallende, at *Phellinus igniarius* på eple og subsp. *pomaceus* på plomme hovedsakelig er knyttet til Østlandet, uaktet vedkommende frukttreslag også dyrkes alminnelig på Sør- og Vestlandet. *Ph. igniarius* er riktignok funnet på eple ett sted på Sørlandet og to steder på Vestlandet, men i to av disse tilfelle (Vigmostad, Voss) i innlandsstrøk; fra de utpregede epledistrikter i Hardanger og Sogn mangler funn på eple. *Ph. igniarius* subsp. *pomaceus* er bare kjent på plomme fra Oslofjord-området, dog er den så vidt funnet på blodplomme på Sørlandet og på søtkirsebær på Vestlandet. — Det kan også nevnes, at *Fomes pinicola* bare er funnet på frukttrær på Østlandet, men dette kan meget vel skyldes at denne sopps viktigste substrat er gran, og at den derfor har vanskelig for å eksistere utenfor granskogsområdene.

Alle funnene på frukttrær og bærbusker er ellers gjort i Sør-Norge, bortsett fra at *Phellinus ribis* foreligger på stikkelsbær fra Nordland. Denne geografiske fordeling er helt naturlig, all den stund dyrking av frukttrær hovedsakelig er knyttet til Sør-Norge. Bærbusker, inklusive bringebær, dyrkes dog også vanlig i Trøndelag og i større eller mindre strøk av Nord-Norge.

I *Fomes pinicola* har vi som nevnt en nåletresopp som leilighetsvis går over på løvtrær, deriblandt også på frukttrær. En annen nåletresopp, *Hirschioporus abietinus*, er bare funnet en eneste gang på løvtre hos oss, og da på søtkirsebær.

Atskillige av de i denne oversikt nevnte sopper er funnet så få ganger på frukttrær hos oss, at det ikke er grunnlag for å slutte noe om hvorvidt de foretrekker bestemte frukttreslag framfor andre. Imidlertid er det klart at *Phellinus igniarius* er knyttet til eple, subsp. *pomaceus* hovedsakelig til plomme og *Ph. ribis* til *Ribes*-arter, og det er dessuten tydelig at *Lactiporus sulphureus* foretrekker søtkirsebær og *Polyporus varius* eple. De fleste andre kan rimeligvis forekomme på alle våre frukttreslag; hertil hører iallfall *Exidia glandulosa*, *Stereum hirsutum*, *St. purpureum*, *St. rugosum*, *Fomes pinicola*, *Ganoderma applanatum* og *Trametes versicolor*. På *Ribes*-artene og i enda høyere grad på bringebær er utvalget mindre; foreløpig er *Stereum purpureum* funnet både på rips, bringebær og frukttrær, *Peniophora*

incarnata på rips og eple; videre har vi *Cyphella punctiformis*, *Peniophora cinerea* og *Inonotus radiatus* på rips og *Phellinus ribis* på rips og stikkelsbær.

SUMMARY

Lignicolous and Corticolous Heterobasidiomycetae and Aphyllophoraceae on Fruit Trees and Small Fruits in Norway

Of the 41 fungus species listed (table p. 374) the following produce stem rots on living fruit trees, viz. *Stereum purpureum* particularly on plums (also parasitic on *Rubus idaeus*), further *Laetiporus sulphureus* and *Phacolus Schweinitzii* on cherries, *Phellinus igniarius* on apples and its subsp. *pomaceus* chiefly on plums, *Ph. ribis* on red currants and gooseberries, and probably also *Ph. conchatus*, which latter has rarely been found on cherry, possibly also on apple. Most of the other fungus species were in part found on living trees, but then chiefly saprophytically on dead parts; some however appeared occasionally to be weak parasites.

Phellinus igniarius on apples and its subsp. *pomaceus* on plums occur chiefly in the eastern part of the country; of the first one only very few finds have been made in the western, fruit-growing districts, and of the second one none (except one case on cherry). *Fomes pinicola*, which occurs in the east on fruit trees as a saprophyte or as a weak parasite, has never been found in the west on such hosts; this may be explained by the fact, that its chief substratum is spruce, which only to a very small extent grows indigenously in the west.

The finds listed were all made in Southern Norway (south of Trøndelag), with one exception, viz. *Phellinus ribis*, which has also been found in the north. Only in Southern Norway fruit trees are commonly cultivated.

Hirschioporus abietinus, which is a common saprophyte on conifers, was once found on a living cherry tree.

Of the largely saprophytic fungi under consideration, those which were comparatively common occurred on various fruit trees, except *Polyporus varius*, the only fruit host of which was apple.

Material of nearly all the finds published in the present paper is preserved in the Botanical Museum of the University in Oslo. Concerning some of the species the following may be said:

The three finds of *Cyphella*, all belonging with separate species, have been identified with some doubt. The *Cyphelloideae* of Northern Europe are really badly known, and are strongly in need of revision.

Phellinus igniarius on apples belongs with the main form, not with the var. *nigricans*, which is common in this country particularly on *Betula* and *Populus tremula*. — When totally resupinate, *Ph. igniarius* subsp. *pomaceus*, which is chiefly restricted to plums, may be difficult separating from *Ph. punctatus*. — Both in the subsp. *pomaceus* and in *Ph. conchatus* setae may be scant or absent.

Of *Polyporus varius* only the main form has been found on apples, not the var. *elegans*, which particularly in the more northern parts is more common than the main form on deciduous trees.

Trametes confragosa has been found only three times in Norway, viz. the lamellate form on plum and on an undetermined deciduous tree, and the poroid form on *Salix caprea*. — Of *Tr. versicolor* the main form is the most common on fruit trees, but on apple, pear, and *Prunus avium* also forms approaching *Tr. zonata* have been found; the latter is considered as a variety (var. *zonata*) of *Tr. versicolor*.

Soppartenes fordeling på de forskjellige frukttre- og bærbuskslag

Fungus species, of the groups treated in the present paper, as found on fruit trees and small fruits in Norway.

		Malus domestica	Pyrus communis	Prunus domestica	Pr. persica	Pr. avium	Pr. cerasus	Ribes cultorum	R. grossularia	Rubus idaeus
1	Auricularia mesenterica	×								
2	Exidia glandulosa	×				×	×			
3	Tremella mesenterica		×	×						
4	Vuilleminia comedens						×			
5	Cyphella albo-violascens	×								
6	C. anomala	×								
7	C. punctiformis							×		
8	Aleurodiscus roseus	×								
9	Corticium confluens			×						
10	C. laeve	×	×							
11	C. portentosum						×			
12	Peniophora cinerea							×		
13	P. crenea					×				
14	P. hydnoidea			×						
15	P. incarnata	×						×		
16	Phlebia radiata					×				
17	Radulum orbiculare			×		×	×			
18	Stereum hirsutum	×	×	×		×	×			
19	St. purpureum	×		×		×	×	×		×
20	St. rugosum	×	×	×		×	×			
21	Bjerkandera adusta	×								
22	Bj. fumosa	×								
23	Fomes pinicola	×	×	×		×	×			
24	Ganoderma applanatum	×	×	×			×			
25	Hirschioporus abietinus					×				
26	Inonotus radiatus							×		
27	Laetiporus sulphureus					×	×			
28	Phaeocol Schwinitzii					×				
29	Phellinus conchatus	×					×			
30	Ph. igniarius	×					×			
31	Ph. igniarius subsp. pomaceus			×			×			
32	Ph. ribis							×	×	
33	Polyporus varius	×								
34	Pycnoporus cinnabarinus			×						
35	Trametes betulina	×								
36	Tr. confragosa			×						
37	Tr. hirsuta			×	×	×				
38	Tr. lactea						×			
39	Tr. mollis	×								
40	Tr. unicolor			×			×			
41	Tr. versicolor	×	×			×	×			
		20	7	14	1	12	15	6	1	1

SITERT LITTERATUR

- Banker, H. J.: A historical review of the proposed genera of the Hydnaceae. — Bull. Torrey Bot. Club, 29 p. 436—448, 1902.
- Blytt, A.: Norges Hymenomyceter. — Vidensk. Selsk. Skrift. I, Math.-nat. Kl., 1904, 6. Oslo. (164 pp.) 1905.
- Bondarzew, A. & Singer, R.: Zur Systematik der Polyporaceen. — Annal. Mycol., 39 p. 42—65, 1941.
- Bourdot, H. & Galzin, A.: Hyménomycètes de France. I. — Sceaux. (761 pp.) 1928.
- Burt, E. A.: The Thelephoraceae of North America. XIII. — Ann. Missouri Bot. Garden, 11 p. 1—36, 1924.
- Cooke, W. B.: A nomenclature survey of the genera of pore fungi. — Lloydia, 3 p. 81—104, 1940.
- Donk, M. A.: Revisie van de Nederlandse Heterobasidiomycetae (uitgez. Uredinales en Ustilaginales) en Homobasidiomycetae-Aphylloraceae. Deel I. — Meded. Nederl. Myc. Ver., 18/20 p. 67—200, 1931.
- : Revision der Niederländischen Homobasidiomycetae-Aphylloraceae. Teil II. — Meded. Nederl. Myc. Ver., 22. (277 pp.) 1933.
- Egeland, J.: Meddelelser om norske hymenomyceter. — Nyt Mag. Naturvidensk., 49 p. 341—380, 1911.
- : Meddelelser om norske hymenomyceter. II. — Nyt Mag. Naturvidensk., 51 p. 53—93, 1913.
- Hennings, P.: Beitrag zur Pilzflora der Umgebung Christianias (Halbinsel Bygdö). — Nyt Mag. Naturvidensk., 42 p. 9—34, 1904.
- Jørstad, I.: Norske resupinate hydnaceer. — Friesia, 1 p. 3—20, 1932.
- : Aphylloraceous Hymenomycetes from Trøndelag. — Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skrift. 1936, 10. (48 pp.) 1937.
- : Melding om plantesykdommer i land- og hagebruket. Sykdommer på bærvekster. — Tillegg C til Landbruksdirektørens melding for 1941. Oslo. (34 pp.) 1942.
- Overholts, L. O.: Comparative studies in the Polyporaceae. — Ann. Missouri Bot. Garden, 2 p. 667—730, 1915.
- Pilát, A.: Beiträge zur Kenntnis der Thelephoraceen. I. Die Cyphellaceen Böhmens. — Annal. Mycol., 22 p. 204—218, 1924.
- : Zweiter Beitrag zur Kenntnis der tschechoslowakischen Cyphellaceen. — Annal. Mycol., 23 p. 144—173, 1925.
- Rogers, D. P. & Jackson, H. S.: Notes on the synonymy of some North American Thelephoraceae and other resupinates. — Farlowia, 1 p. 263—328, 1943.
- Romell, L.: Frukträdens hattsvampar (Hymenomyceter). — Sver. Pomol. Fören. Årsskr., 26 p. 43—56, 1925.
- Schøyen, W. M.: Statsentomolog W. M. Schøyens beretning. — Aarsberetn. angaaende de off. foranstaltn. til Landbrugets fremme 1909. I. Statsforanstaltninger, p. 103—133, 1910.

Singer, R.: Notes on taxonomy and nomenclature of the polypores. — Mycologia, 36 p. 65—69, 1944.

Verrall, A. F.: Variation in *Fomes igniarius* (L.) Gill. — Univ. Minn. Agric. Exper. Stat., Techn. Bull. 117. (41 pp.) 1937.

Oslo, September 1947.

MARASMIUS PERONATUS AND MARASMIUS PERFORANS FORM HYDROCYANIC ACID

By ERNA BACH

Laboratory of Plant Physiology of the Royal Veterinary and Agricultural College. Copenhagen.

Marasmius peronatus (Bolt.) Fr. (*M. urens* (Bull.) Fr.) and *Marasmius perforans* (Hoffm.) are both cyanogenic, which means they form hydrocyanic acid (HCN). Both species, collected on 19th oct. 1947 in the coniferous wood Tisvilde Hegn in north-eastern Seeland, gave off hydrocyanic acid as was indicated by paper dipped in picric acid and Na_2CO_3 (for method see Müller, Friesia 3, 52, 1944). Including these two new species the cyanogenic mushrooms now number 23 species in all.

In an outstanding paper Loquin (Bull. Soc. Linn. Lyon 13, 151, 1944) claims that all basidiomycetes are cyanogenic, but the amount of hydrocyanic acid is in most cases so small that it can be detected only by 5% $(\text{SCN})_2\text{Co}$ giving a blue colour with traces of hydrocyanic acid.

The following other *Hymenomycetes* (21 species) have previously been noted as cyanogenic giving sufficient hydrocyanic acid as to be detected by odour or with picric acid paper:

Polyporaceae

Polyporus frondosus (Heinemann, Bull. Soc. Myc. Fra. 58, 99, 1942);
Trametes amygdalea (Maire, Bull. Soc. Myc. Fra. 38, VII, 1922 & 42, 40, 1926).

Agaricaceae

Cantharellus carbonarius (Heinemann, Bull. Soc. Myc. Fra. 55, 121, 1939);
Clitocybe alexandri (Heim, Bull. Soc. Myc. Fra. 44, XXVI, 1928);
Cl. clavipes (Bousset, Soc. Linn. Lyon. Bull. mens. 10, 154, 1941);

- Cl. cyathiformis* (Renard, Ann. Soc. Bot. Lyon. 37, 23, 1912);
Cl. geotropa (Maire, Bull. Soc. Myc. Fra. 38, VII, 1922);
Cl. gigantea (Josserand, Bull. Soc. Linn. Lyon. 1, 159, 1932);
Cl. infundibuliformis (Greshoff, Pharm. Weekblad 46, 1418, 1909);
Cl. obbata (Bousset, Bull. Soc. Myc. Fra. 55, 123, 1939);
Cl. parilis (Josserand, Bull. Soc. Linn. Lyon. 1, 159, 1932);
Marasmius globularis (Josserand, Rev. d. Myc. 3, 29, 1938);
M. hariolorum (Heinemann, Bull. Soc. Myc. Fra. 58, 99, 1942);
M. oreades (Lösecke, Arch. d. Pharm. 2 Ser. 147, 36, 1871);
M. rotula (Heinemann, Bull. Soc. Myc. Fra. 58, 99, 1942);
Pholiota aurea (Heinemann, Bull. Soc. Myc. Fra. 58, 99, 1942);
Ph. caperata (Guyot, Bull. Soc. Bot. Geneve 9, 30, 1917).
Pleurotus porrigens (Parisot & Vernier, Bull. Soc. Myc. Fra. 29, 332, 1913);
Tricholoma cognatum (Heinemann, Bull. Soc. Myc. Fra. 58, 99, 1942);
Tr. nudum (Guyot, Bull. Soc. Bot. Geneve 9, 30, 1917);

Besides *Mucor cyanogenes* (Guyot, Bull. Soc. Bot. Geneve, 9, 30, 1917).

The list of cyanogenic mushrooms by *Loquin* (Bull. Soc. Linn. Lyon 13, 151, 1944) is not correct as it comprises several mushrooms reported as being not cyanogenic as estimated by picric acid paper.

M. Langeron: Précis de Mycologie (1945) mentions p. 438 a lot of cyanogenic mushrooms, but his list comprises also some species which according to Heinemann (1942) don't give a distinct reaction for hydrocyanic acid.

København, November 1947.

NOGLE JYSKE SVAMPEFUND I 1947

AF MORTEN LANGE OG ANDERS MUNK

Fra en 3-dages ekskursion i Silkeborgs omegn den 22.—24. oktober 1947 skal her nævnes nogle af de mere interessante svampefund. Som i det øvrige Danmark var hatsvampefloret her, selv sent paa sæsonen, saare slet udviklet; ialt paaavistes kun ca. 150 arter, men enkelte af disse er enten ikke eller kun sparsomt angivet fra Danmark og fortjener saaledes at nævnes:

Silkeborg Østerskov 22. oktober: *Collybia gibberosa* J. Schöff., 3 individer med 2 mørke sklerotier, i mos i granskov. — 24. oktober: *Psathyrella carbonicola* A. H. Smith, paa trækul paa brandplet.

Silkeborg Nordskov 22. oktober: *Mycena atroalboides* Peck, i store mængder i granskov i mos og naale (syn. *M. sepia* J. E. Lange, af sin forfatter ved opstillingen støttet paa Kauffman's forkerte angivelser om cystiderne hos Peck's art, hvorfor *M. sepia* maa reduceres til synonym; jvfr. Lange's noter i dennes eksemplar af Kauffman: Agaricaceae of Michigan, 1918). *Mycena uracea* Pearson og *Cortinarius acutus* (Pers.) Fr. sensu Favre (non Lange), begge arter i *Sphagnum*-mose under birk.

Silkeborg Sønderskov 23. oktober: *Pluteus hispidulus* Fr. og *Conocybe laricina* Kühner, begge arter paa muld mellem nælder og lave elleskud. *Pholiota teneroides* J. E. Lange, i mængde paa muldblandet savsmuld. *Omphalia bisphaerigera* J. E. Lange, i mange hundrede eksemplarer i fugtigt mostæppe under pil, birk og gran; en meget konstant, ret afvigende form, lysegraa, stærkt stribet og udpræget puklet. *Mycena concolor* (J. E. Lange) Kühner, *Omphalia epichysium* (Pers.) Fr. og *Galerina sphagnorum* (Fr.) sensu Atkinson (non Lange), alle tre arter i *Sphagnum* under gran og birk.

Conocybe laricina og *Psathyrella carbonicola* er ikke tidligere angivet fra Danmark og skal derfor nærmere omtales.

Conocybe laricina Kühner: Le Genre Galera, p. 51 (1935). Dette er utvivlsomt den mindste *Conocybe*-art, der kendes fra Danmark, idet hatten sjældent er 1 cm bred. Den er i øvrigt kendelig paa sin mørke, fladt hvælvede til udbredte hat og stokkens meget mørke farve ved basis, samt mikroskopisk paa sine meget smaa sporer ($6-7 \times 4\mu$ i dette fund).

Psathyrella carbonicola A. H. Smith: Studies of North American Agarics I. Cont. Univ. Mich. Herb. no. 5, p. 31 (1941). En art, der staar meget nær ved *Ps. pennata*, der af de fleste forfattere ligeledes angives fra trækul paa brandpletter. Den adskilles fra denne art væsentlig ved sine mikroskopiske karakterer, idet sporerne er væsentligt mindre (efter Smith $6-7,7 \times 3-3,5\mu$, i dette fund $6,5-8 \times 3,4-4,2\mu$) og cystiderne mere tilspidsede hos *Ps. carbonicola*. Forholdet mellem disse to arter bør dog nærmere undersøges, ligesom J. E. Lange's angivelse af *Ps. pennata* fra ubrændt omraade (Flora Agaricina Danica IV, p. 95) trænger til en efterprøvelse.

SUMMARY

Mycological Observations in Denmark 1947

Notes are given about finds of some rare agarics from forests at Silkeborg, Denmark. — Of *Conocybe laricina* Kühner and *Psathyrella carbonicola* A. H. Smith no previous records are known from this country. *Mycena sepia* J. E. Lange is, in accordance with unpublished notes of its author, reduced to synonymy with *Mycena atroalboides* Peck.

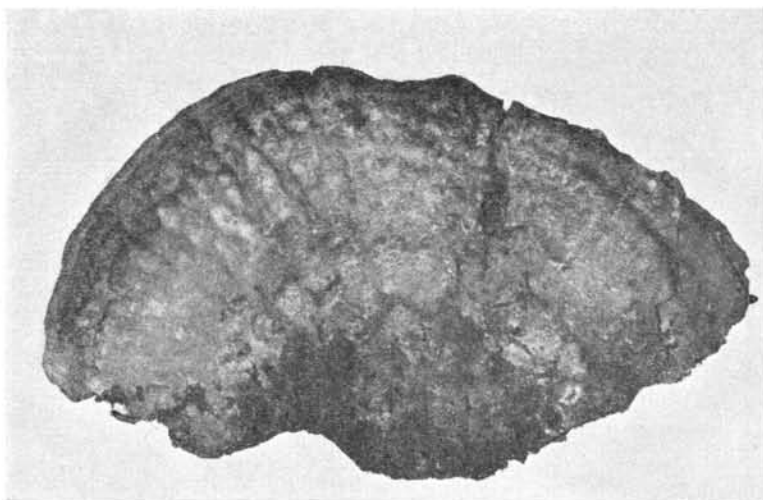
København, oktober 1947.

ER DER NOGEN SAMMENHÆNG MELLEM KLIMAET OG FREMKOMSTEN AF FRUGTLEGEMER HOS POLYPORUS DRYADEUS (PERS.) FR.?

AF N. FABRITIUS BUCHWALD OG HENRIK ALB. JØRGENSEN

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles plantepatologiske Afdeling
Meddelelse Nr. 31.

Landbohøjskolens plantepatologiske Afdeling modtog i Slutningen af Februar 1948 fra Overlærer F. H. Møller, Nykøbing F., et usædvanligt stort Frugtlegeme af Egens Poresvamp (*Polyporus dryadeus* (Pers.) Fr.), som var fundet ved Foden af en gammel Eg i Orebygaards Storskov ved Guldborg, Lolland.

Egens Poresvamp (*Polyporus dryadeus*). Frugtlegemet 68×39 cm.
Loll. Orebygaards Storskov, Guldborg. 19.2.1948. Leg. F. H. Møller,
Fot. E. Hellmers.

Denne Svamp, der er sjælden i Europa, er i Danmark kun fundet en Snes Gange. Det har vist sig, at der kan hengaa flere Aar mellem Fremkomsten af Frugtlegemerne, der er enaarige og hurtigt forgængelige. Der kan i denne Forbindelse henvises til følgende Passus hos Bourdot & Galzin (1927):

„*P. h. (Phellinus) dryadeus* est un champignon à éclipses, il ne vient pas tous les ans sur l'arbre qui l'héberge; il attend souvent plusieurs années avant de repousser sur le même tronc. En 1916, par exemple, nous n'avons pas rencontré un seul *P. dryadeus* sur les nombreux arbres qui portent son mycélium.“

Da det Frugtlegeme, der indsendtes i Februar, var ualmindelig stort og veludviklet (68 cm langt og 39 cm bredt) og var fremkommet i Løbet af Sommeren 1947, som var usædvanlig varm og tør, laa det nær at tænke sig, at Frugtlegemerne muligvis kun udvikles i særlig varme Somre.

For at undersøge, om der var Grundlag for denne Hypoteses Holdbarhed, har vi foretaget en Undersøgelse af Temperatur- og Nedbørsforholdene i de Egne af Landet i de paagældende Aar, hvor Egens Poresvamp er fundet.

I nedenstaaende Fortegnelse er Findestederne ordnet efter Landsdelene. Der er anvendt følgende Forkortelser:

F. = Fyn; S. = Sjælland; L. = Lolland.

N. F. B. = N. F. Buchwald; C. F. = C. Ferdinandsen; R. H. = R. Hestehave; T. H. = T. Holm; J. E. L. = J. E. Lange; S. M. = S. Muus; F. H. M. = F. H. Møller; S. P. = Severin Petersen; F. K. R. = F. Kølpin Ravn; E. R. = E. Rostrup; O. R. = O. Rostrup; C. W. = C. Weismann; Ø. W. = Ø. Winge.

L. P. S. = Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles plantepatologiske Samling.

M. B. H. = Københavns Universitets botaniske Museum.

Danske Findesteder for *Polyporus dryadeus*.

- F. : Tybrind, 7.1896. J. E. L.
S. : Basnæs Skov, *Quercus sessiliflora*, 20.6.1892. E. R. (E. R., 1893, S. XXXVI) (L. P. S.).
S. : Charlottenlund Skov, 6.1896. C. W. (Lind 1913, S. 383) (L. P. S.).

- S. : København, Pilealléen, *Tilia europaea* (?) (Lind 1913, S. 383).
S. : København, Søndermarken, *Fagus silvatica* (?) 1908. S. M. (det. O. R.).
S. : Sorgenfri Park, 17.9.1922. C. F. & Ø. W. (C. F. & Ø. W. 1922, S. 21).
S. : Jægersborg Dyrehave, 8.1923. O. R.*) (C. F. & Ø. W. 1922, S. 21) (L. P. S.).
S. : Sorø, 10.1923. S. P.
S. : Gribskov, 2.10.1929. R. H. (L. P. S.).
S. : Lilliendals Have, 21.9.1931. T. H. (L. P. S.).
S. : Petersværft-Skovene, 17.9.1939. F. H. M. (F. H. M. 1941, S. 197).
S. : Herlufsholm, Raadmandshaven, 15.9.1940. N. F. B. (L. P. S.).
L. : Krenkerup (før: Hardenberg), 8.1896. C. V. (Lind 1913, S. 383).
L. : Knuthenborg Park, 6.8.1898. F. K. R. (Lind 1913, S. 383) (L. P. S.).
L. : Pederstrup Park, 1913. F. H. M. (M. B. H.).
L. : Skjelstofte, 26.9.1923. F. H. M.
L. : Orebygaards Have, 27.9.1923. F. H. M. & N. F. B. (L. P. S.).
L. : Guldberg-Skovene, 29.9.1935. F. H. M. (F. H. M. 1936, S. 331).
L. : Orebygaard Storskov, 2.1948. F. H. M. (L. P. S.).

Det ældste Fund af Egens Poresvamp synes at være det, der stammer fra Basnæs Skov i 1892; Rostrup (1893) fremsætter den Formodning, at det er det ældste Fund fra Danmark.

Af ovenstaaende Fortegnelse vil det fremgaa, at der i 1896 er gjort tre og i 1923 fire Fund af Svampen, medens den i Aarene 1892, —98, 1908, —13, —22, —29, —31, —35, —39, —40 og 1947 kun er fundet en enkelt Gang. Tidspunktet for Fundet paa *Tilia europaea* (?) er ukendt.

Da Svampen ifølge Murrill kun angriber forskellige Arter af *Quercus* og ifølge Bourdot & Galzin kun *Quercus* og undertiden *Castanea*, maa de 2 Tilfælde, hvor Svampen i Fortegnelsen over de danske Fund er opført med henholdsvis *Fagus silvatica* og *Tilia europaea* som Værtplanter, betragtes som Fejlbestemmelser af Værtplanten. Svampen synes altid at vokse ved Foden af gamle Egetræer.

*) Ifølge C. Ferdinandsen & Ø. Winge er Fundet gjort August 1922, medens det ifølge Ove Rostrup's originale Etikette i Landbohøjskolens plantepatologiske Samling er gjort i August 1923.

Aar	Findested	Meteoro- logisk Station	Tempe- ratursum C°	Nedbør- sum mm	Afvigelse fra den „normale“ Temperatur- sum	Afvigelse fra den „normale“ Nedbørsum	
1892	S. Basnæs	Kbh.	768	125	÷ 30	+ 37	normalt og fugtigt
1896	S. Charlottenlund	Kbh.	900	72	+ 102	÷ 16	varmt og tørt
»	F. Tybrind	Assens	1386	113	+ 124	÷ 39	» »
»	L. Krenkerup	Abed	1821	169	+ 108	÷ 63	» »
1898	L. Knuthenborg	Abed	1620	280	÷ 138	+ 48	koldt og fugtigt
1907	S. Søndermarken	Kbh.	1986	273	÷ 180	÷ 2	koldt og normalt
?	S. Pilealléen	Kbh.					
1913	L. Pederstrup	Abed	2022	274	÷ 120	÷ 12	koldt og normalt
1922	S. Sorgenfri	Kbh.	2031	330	÷ 135	+ 55	koldt og fugtigt
1923	S. Dyrehaven	Kbh.	1584	258	÷ 201	+ 33	koldt og normalt
»	L. Skjelstofte	Abed	1911	317	÷ 231	+ 31	» »
»	L. Orebygaard	Abed	1911	317	÷ 231	+ 31	» »
»	S. Sorø	Kbh.	1962	308	÷ 204	+ 33	» »
1929	S. Gribskov	Kbh.	2139	248	÷ 27	÷ 27	normalt og normalt
1931	S. Lilliendal	Kbh.	2124	364	÷ 22	+ 89	normalt og fugtigt
1935	L. Guldberg	Abed	2184	317	+ 42	+ 31	normalt og normalt
1939	S. Petersværft	Kbh.	2382	187	+ 216	÷ 88	varmt og tørt
1940	S. Herlufsholm	Kbh.	2199	289	+ 33	+ 14	normalt og normalt
1947	L. Orebygaard	Abed	2445	182	+ 303	÷ 104	varmt og tørt

Der er nu foretaget en Sammenstilling mellem Temperatursummen i Findeaaerne i Perioden Maj—September og den „normale“ Temperatursum i de samme Maaneder, udregnet paa Basis af Middeltemperaturen i de paagældende Egne af Landet for Tidsrummet 1886—1925 (sml. J. Humlum 1942 og K. Prytz 1942).

For saa vidt Fundet af Frugtlegemerne er sket før September Maaned, er Temperatursummen udregnet for de Maaneder, der er gaaet forud for Fundet, idet dog selve den Maaned, i hvilken Svampen er iagttaget, er medregnet.

I de Aar, hvor Svampen er fundet før Maj Maaned, maa der altid være Tale om et overvintret Frugtlegeme, hvorfor Temperatursummen er beregnet for det foregaaende Aar i disse Tilfælde (1907 og 1947). (Se Tabellen S. 384).

Det viser sig nu, at kun 5 af de 13 Aar, hvor man har fundet Frugtlegemer af Egens Poresvamp, har haft en Temperatursum, der ligger over den „normale“ Temperatursum for Perioden Maj—September, der er det Tidsrum, der maa antages at have Betydning for Udviklingen af Frugtlegemerne. Temperatursummen for to af disse Aar (1935 og 1940) afviger endog saa lidt fra den „normale“ Temperatursum, at disse faktisk maa betegnes som normale.

Af de 8 Aar med en Temperatursum under det normale maa de 3 (1892, 1929 og 1931) betegnes som normale paa Grund af den ringe Afvigelse fra den „normale“ Temperatursum.

Da det imidlertid var muligt, at Nedbørsforholdene i Forbindelse med Temperaturen skulde kunne give en Forklaring paa det ejendommelige Forhold, at der kan hengaa flere Aar mellem Fremkomsten af Frugtlegemerne, anstilledes der en tilsvarende Sammenligning imellem Nedbørsummen i Findeaaerne for de samme Perioder som ved Temperaturundersøgelsen og den „normale“ Nedbørsum i de paagældende Egne af Landet, hvor Fundene er gjort, udregnet paa Basis af Middeltallene for Nedbøren for Tidsrummet 1886—1925.

Det viste sig da, at 7 Aar har haft en større Nedbørsum end normalt; men kun 4 af disse Aar (1892, 1898, 1922 og 1931) har haft saa stor en Nedbørsum, at man kan tale om, at den paagældende Sommer har været vaad. Af de 6 Aar, hvor Nedbørsummen har været mindre end normalt, kan kun de 3 (1896, 1939 og 1947) betegnes som tørre.

Størst Interesse knytter der sig til de Aar, hvor der er fundet flere Eksemplarer af Svampen, og her viser der sig ingen Overensstemmelse i de klimatiske Forhold, idet 1896, hvor der blev gjort 3 Fund, var

et varmt og tørt Aar, medens 1923, hvor Svampen blev fundet paa 4 Lokalteter, havde under normal Temperatur og normal Nedbørsmængde.

De to andre Aar med over normal Temperatur var tillige tørre, og 3 af de 5 Aar med under normal Varme har haft normal Nedbør, medens de 2 øvrige har haft over normal Nedbør.

Endelig forholder Nedbørsmængden sig paa de 5 Aar med normal Temperatur saaledes, at de 3 Aar har haft normal og de 2 over normal Nedbør.

Det vil saaledes ses, at det paa Grundlag af det forhaandenværende danske Materiale ikke er muligt at finde nogen Sammenhæng mellem Temperatur og Nedbør paa den ene Side og Fremkomsten af Frugtlegemer hos Egens Porevamp paa den anden.

Da Frugtlegemerne hos *Polyporus dryadeus* ifølge Pilát (1936) er fuldt udviklede inden Udgangen af Juli Maaned, er der endvidere foretaget en Sammenligning mellem Temperatur og Nedbør i Perioden Maj—Juni—Juli de paagældende Aar, hvor Svampen er fundet. Heller ikke herved lykkedes det at finde nogen Sammenhæng mellem de klimatiske Faktorer og Fremkomsten af Frugtlegemer. Undersøgelserne viste nemlig, at de 4 af Aarene havde haft en varm og tør Forsommer (Maj, Juni, Juli), 3 Aar normal Temperatur, men over normal Fugtighed, 4 Aar koldt Vejr med normal Fugtighed og endelig 2 Aar koldt og fugtigt Vejr i denne Periode.

Ligesom ved Undersøgelsen af hele Perioden Maj—September fandtes det, at af de 2 Aar, hvor der var fundet flere Frugtlegemer af Svampen, havde det ene Aar haft en varm og tør Forsommer, medens det andet Aar havde en kold Forsommer med normal Nedbør.

Der synes saaledes ikke at være Grundlag for at antage, at Frugtlegemerne af *Polyporus dryadeus* udvikles i særlig varme Aar.

SUMMARY

Is there any Relation between the Climate and the Appearance of Fruit bodies in *Polyporus dryadeus* (Pers.) Fr.?

The hot and dry summer of 1947 produced an unusually large fruit body of a polypore which seldom is found in Denmark, viz. *Polyporus dryadeus*. This fact gave rise to the hypothesis that fruit bodies of this fungus were mostly found in hot summers.

For the purpose of elucidating this hypothesis temperature and precipitation were compared for the years of finding. The paper contains a list of all Danish findings together with a table of the totals of temperature and precipitation for the period May—September of the years when the fungus was found.

No conformity, however, was established for the climates of these years. Most of the years had a total temperature below normal, computed from the mean temperature for the period 1886—1925. The supposition that fruit bodies mainly appear in hot years therefore has to be rejected.

L I T T E R A T U R

- Bourdot, H. & Galzin, A.: Hyménomycètes de France. 1927.
Ferdinandsen, C. & Winge, Ø.: Et sjældent Fund. Medd. f. Foren. t. Svampek.s Fremme 3: 21. 1922.
Humlum, J.: Zur Geographie des Maisbaus. København 1942.
Lind, J.: Danish Fungi. København 1913.
Long, W. H.: A preliminary note on Polyporus dryadeus as a root parasite on the oak. Phytopathology 3: 285—287. 1913.
— Polyporus dryadeus, a root parasite on the oak. Jour. Agric. Res.: 239—250. 1913.
Murrill, W. A.: Northern Polypores, New York. 1914.
Møller, F. H.: Ekskursion til Guldberg-Skovene. Friesia 1: 331. 1936.
— Ekskursion til Petersværft-Skovene. Friesia 2: 196—198. 1941.
Pilát, A.: Atlas des Champignons de l'Europe. III. Polyporaceae. Prag. 1936.
Prytz, K.: En Afgrødes landbrugsklimatiske Temperatursum. Naturhist. Tidssk. 6: 81—83. 1942.
Rostrup, E.: Ekskursion til Skelskør 20.6.1892. Bot. Tidssk. 18: XXXVI, 1893.

København, Juni 1948.

SVAMPEFUND PAA BORNHOLM I 1947

AF F. H. MØLLER

Under et Rekreationsophold i Tidsrummet 1.—25. Oktober 1947 boede undertegnede i Rønne og havde da rig Løjlighed til at studere det højere Svampeflor paa Bornholm, dels som Leder af en Svampeekskursion, dels ved egne Udflugter og derpaa følgende Undersøgelser af det hjembragte Materiale. Efter en Del Regn i Slutningen af September var det saa at sige Solskinsvejr næsten hele Tiden under Opholdet, men alligevel blev der paa hver Ekskursion stadig rigeligt og godt Materiale at behandle.

Bornholms naturhistoriske Forening havde den 12. Oktober sin aarlige Svampeekskursion, som denne Gang gik til den gode Lokaltet *Almindingen* og var begunstiget af et saa smukt Vejr og foregik i saa farverige Omgivelser, at de talrige Deltagere sikkert sent vil glemme Turen. Desuden var der forholdsvis mange Svampe fremme (ca. 150 Arter Storsvampe). I Formiddagens Løb afsøgt et udmærket Svampeterræn mellem Aaremyre og Pykkekulle Kær, og Udbyttet blev efter Frokosten paa Christianshøj Pavillon fremlagt paa lange Borde i det fri, vedføjede Navneetiketter og demonstreret af Lederen. Til Supplering var en Del Champignon og andre bemærkelsesværdige Arter indsamlet af Aakirkeby Realskoles Elever Dagene i Forvejen, saa at Udstillingen i det hele omfattede ca. 200 Arter.

Af Fundene fra *Almindingen* gives følgende Uddrag: *Amanita pantherina*, *phalloides*, *porphyria*; *Boletus miniatoporus*, *piperratus*; *Collybia fusipes*; *Cortinarius collinitus*, *elatior*, *flexipes*, *maлицorius* (Grøn kødet Slørhat)*), *nemorensis*; *Entoloma lividum*; *Fistulina hepatica*; *Flammula astragalina* (Ildrød Flam-

*) De i Parentes vedføjede danske Navne er nye af Forfatteren foreslaaede Navne.

Red.

mehat, Safrankødet Fl.); *Gomphidius glutinosus*; *Hebeloma sinuosum*; *Lactarius circellatus* (Avnbøg-Mælkehat), *cimicarius* sensu Lange, *deliciosus*, *quietus*; *Mycena crocata*, *zephyrus*; *Polyporus frondosus*, *igniarius*, *Schweinitzii*, *sulphureus*; *Psalliota cupreobrunnea* (J. Schäff. et Steer) comb. n. (Kobberbrun Champignon); *Stereum rubiginosum* (Stiv Lædersvamp); *Tremellodon gelatinosum* (Pigget Bævrsvamp); *Tricholoma album*, *lascivum*, *saponaceum*.

Mellem de indsamlede Arter fra Aakirkeby fandtes bl. a.: *Amanita gemmata* Fr. var. *gracilis* Gill. (= *A. junquillea* Quél., Narcisgul Fluesvamp); *Cortinarius fulgens* sensu Lange; *Lactarius controversus* (Plettet Mælkehat); *Sparassis crispa*; *Tricholoma equestre*, *persicolor* (Ferskenrød Ridderhat), *sudum* sensu Lange (Mørkbladet Sæbe-Ridderhat).

En 2-Dages Tur til Eventyrverdenen Christiansø 14.—15. Oktober benyttedes bl. a. til Undersøgelse af dette lille Omraades Svampeflora. Paa Hovedøen, hvor der vokser en Del Træer og Buske, noteredes 21 Arter Storsvampe, hvoriblandt foruden 5 Champignon-Arter fandtes: *Mycena filipes*, *flavo-alba* (Gulhvid Huesvamp), *gypsea* (Gipshvid H.), *Pholiota spectabilis*. Paa Fugleøen Græsholmen voksede under en gammel forblæst *Crataegus* den typiske *Lepiota rhacodes*. En stor Varietet af denne Art har ligeledes Forkærlighed for Smaaøer med *Crataegus* (Vigsø og Kejlsø ved Lolland).

Under Opholdet i Svaneke fandtes ved Strandstien *Mycena avenacea* sensu Lange (Olivengul Huesvamp) og den lille, giftige *Clitocybe rivulosa* (Dugget Eng-Tragthat) mellem Champignonen, hvoraf *Psalliota arvensis* forekom med to helt adskilte Ringe, en sjælden Karakter, som man dog ser afbildet i franske Bøger (se ogsaa Mundt: Danmarks spiselige Svampe, T. 22, 1906). Under en Spadseretur i Svaneke Nordskov iagttoges *Boletus lividus* under *Alnus glutinosa*.

19. Oktober besøgte et af Bornholms mange Overdrev, Lyneborggaards Løkke. Under en gammel, enlig *Salix caprea* voksede her to sjældne Mælkehatte, *Lactarius controversus* (ellers knyttet til *Populus*) og *L. uvidus* (Lilla Mælkehat).

22. Oktober plukkedes under Æbletræ i Østermarie den sjældne *Lepiota naucina*, som saa paafaldende ligner en Champignon.

24. Oktober blev Almindingen atter gennemgaaet, denne Gang paa Strækningen Aarsballe—Christianshøj. Paa to Timer fandtes ca. 75 Arter, blandt hvilke maa fremhæves: *Amanitopsis strangulata*; *Flammula penetrans*; *Lactarius lacunarum* sensu Lange (Sump-Mælkehat); *Russula atropurpurea*, *farinipes*, *sardonio* (Taare-Skørhat); *Tricholoma Columbetta* (Silke-Ridderhat).

Den svamperigeste Del af Bornholm var dog de to sandede Skove, Rønne Sydskov og Rønne Nordskov (Sandflugtskoven), især den sidste. Den ellers interessante Sydskov blev kun besøgt et Par Gange, hvorved iagttoges de tre smukke Skørhatte: *Russula paludosa* (Stor Skørhat), *sanguinea* og *vinosa*. Nordskoven, specielt den nordre Del mellem Hasle og Kullejet, var mere moset og fugtig. Under Fyrrene og Birkene samt i Løvkrattene (ogsaa Egeplantninger findes her) vrimlede det, især i de første 14 Dage af Maaneden, med store og smukke Rørhatte, f. Eks. *Boletus edulis* og dennes purpurbrune Varietet var. *fuscioruber* Forquignon (se Schweizer Pilztafeln, Bd. 2, T. 62), *Boletus scaber* (= *leucophaeus* Gill.), *rufescens* (Rød Birke-Rørhat), *badius*, *bovinus*, *flavus*, *granulatus*, *luridus*, *luteus*, *subtomentosus*, *variegatus*. Men lad os ikke glemme de sjældnere Arter: *Armillaria focalis* (Fyrre-Ringhat); *Cantharellus aurantiacus* med hvide Lameller; *Collybia fusipes*; *Cortinarius alboviolaceus*, *collinitus*, *compar* sensu Ricken (Isabellagul Slørhat), *hinnuleus*, *infractus* (Olivensbrun S.), *lucorum* (Krat-S.), *melleopallens* (Honning-S.), *mucosus*, *triumphans*, *vibratilis*; *Gomphidius roseus*, *viscidus*; forskellige *Hydnum*-Arter, der omtales nærmere nedenfor; *Lactarius resimus* (Gulmælket Birke-Mælkehat), som tydeligt lever i Symbiose med *Betula* og stadig optræder i rigelig Mængde (se Lange: Fl. Ag. Dan. V, p. 35), *L. tabidus* (Rynket Mælkehat), *vietus*; *Limacium penarium*; *Lycoperdon saccatum*; *Nyctalis asterophora* (paa *Russula nigricans*), *Otidea onotica*; *Pholiota caperata*; *Russula adusta* sensu J. Schäff., *adusta* sensu Lange, *claro-flava* (= *flava*), *decolorans* (Teglød Skørhat), *depallens* (Smalbladet Sk.), *luteotacta* (Gulplettet Sk.), *paludosa* (Stor Sk.), *sanguinea*, *sardonio*, *Velenovskyi* (Velenovsky's Sk.), *xerampelina*; *Tricholoma Columbetta*, *pessundatum* sensu Lange (Draabeplettet Ridderhat), *saponaceum*.

Hydnum-Arterne i Nordskoven. *Hydnum cyathiforme* og *H. graveolens* var meget almindelige i den mosfyldte Fyrreskov mod Nord, hvor ogsaa *Hydnum ferrugineum* (Taare-Pigsvamp) forekom spredt. De ribsrøde Draaber, som denne sidste Art udskiller paa Hatten i fugtigt Vejr, saas ikke, men i Bøtø Plantage paa Falster er saadanne iagttaget. *Hydnum friabile* O. Rostr. (= *fragile* Fr.) fandtes umiddelbart Nord for Kullejet, hvor der saas flere Mycelier. Hattene var ligesom hos *Russula delicata* fyldte med Jordpartikler og Plantedele (Fyrrenaale). Arten er tidligere fundet paa Bornholm, først af C. H. Ostenfeld i Rønne Sydskov 1918 (Medd. II, p. 94—95) og senere af C. Ferdinandsen og Ø. Winge i Nordskoven nær ved Hasle 1924 (Medd. III, p. 85). Paa samme Lokalitet tæt Nord for Kullejet fandtes 1947 efterfølgende *Hydnum*-Art i et Par Eksemplarer, men den forekommer vistnok ogsaa Syd for Kullejet, idet et formodet Fund af *Hydnum imbricatum*, med hvilken den har en vis overfladisk Lighed, kan have været den samme. Det drejer sig om *Hydnum scabrum* (Bitter Pigsvamp), af hvilken Art der skal gives følgende Beskrivelse:

Hat indtil 15 cm i Diameter, nedtrykt, med stærkt svajfet, længe indrullet Rand, rødbrun med rødilla Skær især udefter, paa Midten tavlet-skællet, mod Randen med tiltrykte, men senere lidt opstaaende Smaaskæl (som en *Psalliota*), yderst paa Randen kun dunet af opstaaende Haar. Pigge korte, hvidlige, lidt spejlende, senere brunlige, nedløbende paa Stokken, hvor de bliver gullige og rudimentære. Stok kort og tyk, 4—4,5 × 2 cm, fast, massiv, foroven okkergul, nedefter rødbrunlig, ved Basis sortblaa. Kød skørt, i Stokbasis blaagrønt, ellers hvidt, men svagt olivengraat anløbende (ikke vinrødt som hos *H. amarescens* Qué. ifølge Konrad & Maublanc), stærkt mellugtende (*H. amarescens*: Lugt af Ferskenkerner), meget bittert.

Sporer rundagtige, uregelmæssigt vortede, under Mikroskopet olivengule, 4—7 × 4—6 μ .

En mere graabrun (iflg. Ingelström), lidt mindre og slankere Varietet, var. *fennicum* Karst. forekommer ligesom Hovedarten i Sverige. De er afbildet henholdsvis i Sandblom & Jansson: Den ny Svampebog, Nr. 110 (1947) og i Michael: Führer für Pilzfreunde, Nr. 304 (1927).

Nykøbing F., August 1948.

NOTITSER

H. H. Whetzel
1877—1944

Med Professor H. H. Whetzel's Død den 30. November 1944 har U.S.A. mistet en af sine betydeligste Mykologer og Plantepatologer.

Whetzel — Navnet stavedes oprindelig Wetzel — nedstammede fra en arbejdsom Slægt af Pennsylvania „Dutch“ Farmere, der var udvandret i 1737 fra Sydtyskland til Amerika, hvor de gennem flere Generationer brød ny Jord under heftige Kampe med Rødhuderne. Whetzel holdt meget af at fortælle om disse Pionerer; han var selv en udpræget Pioner paa sit Felt.

Herbert Hice Whetzel fødtes 5. September 1877 i Avilla, Indiana, og dimitteredes i 1902 fra det lille Wabash College, Indiana, hvor han lærte Botanik under den betydelige Lærer Professor Mason B. Thomas. Samme Aar ansattes han som Assistent ved Cornell Universitet, Ithaca, hos den kendte Botaniker og Mykolog, Professor G. F. Atkinson. Her gjorde han ogsaa Bekendtskab med en anden kendt Mykolog, C. H. Kauffman, og i Selskab med disse to Mykologer, der begge fik stor Betydning for ham, samlede han nu Agaricaceer og Bole-taceer i de første Par Aar i Ithaca's skønne og svamperige Omegn.

Allerede i 1904 udnævntes Whetzel til Assistant Professor i Botanik ved et nyoprettet Department of Botany, der Aaret efter skiftede Navn til Department of Plant Pathology, det første i sin Art i U.S.A. Whetzel blev Amerikas første Professor i Plantepatologi.

De følgende Aar var en usædvanlig rig Grotid og Reformtid for New York State College of Agriculture, med Opførelse af talrige nye Bygninger, og Whetzel selv var en af de mest energiske Reformatorer. Han organiserede sin egen Afdeling paa en forbilledlig Maade, indførte talrige Forbedringer og samlede omkring sig en Stab af dygtige Lærere, saaledes at Cornell Universitet i Løbet af faa Aar kom til at staa som et af Hoved-

centrene for plantepatologisk Forskning, hvortil Elever strømmede ikke alene fra U.S.A., men fra alle Jordens Kanter.

Sjælen i al denne plantepatologiske Virksomhed var lige indtil sin Død Whetzel, der var en fremragende og inciterende Lærer, hvis Begejstring for Problemerne smittede de Studerende. Han „opfandt“ en helt ny Form for Undervisning, og hans Kurser nød stort Ry over hele Amerika. Sine Erfaringer som Lærer nedlagde han i Afhandlingen „An experiment in teaching“ (1930). Han interesserede sig ogsaa meget for den plantepatologiske Terminologi, som trængte stærkt til at reformeres. Han afgrænsede nøjagtigt ældre, svagt definerede Termini og dannede talrige nye Udtryk, af hvilke mange senere har vundet almindelig Hævd. Han elskede at have Orden i Kategorierne. Han pointerede saaledes skarpt Forskellen mellem Patogen (den sygdomsfremkaldende Organisme) og Parasit (Snylter) og skabte det til Patogen modsvarende Begreb „Suscept“ (den syge, angrebne Organisme), saaledes at man fik de to Ord-par: Patogen-Suscept, der udelukkende vedrører Sygdommen, og Parasit-Vært, som kun angaar Ernæringen („The terminology of phytopathology“, 1929). Der er næppe Tvivl om, at kommende Tider vil betragte Whetzel's stærke Fremhæven af klar Tænkning og nøjagtige Udtryk som et af hans vigtigste Bidrag til den plantepatologiske Videnskab.

Selv om Whetzel var Lærer i Plantepatologi og paa dette Omraade har skrevet talrige, større og mindre Afhandlinger, vedblev han dog paa Bunden at være Mykolog, især Florist og Systematiker. Han var fra sin Ungdom en ivrig Samler, som ogsaa paa Rejser til Udlandet, til Dels sammen med andre Mykologer, indsamlede Mængder af Svampe, navnlig Rust- og Brandsvampe (Puerto Rico 1916, 1924, 1931, Bermuda 1927, 1928 og Venezuela 1934).

Hans mykologiske Hovedindsats ligger imidlertid paa Udforskningen af Botrytis- og Sclerotinia-Arterne, som han allerede i de unge Aar havde fattet Interesse for i Forbindelse med sine plantepatologiske Studier, og han blev paa dette Felt snart den internationalt anerkendte Autoritet.

Han gik meget grundigt til Værks ved sine Studier. Paa to lange Rejser til Europa (1913—14 og 1930) — begge Gange besøgte han ogsaa Danmark — studerede han Originalmaterialet i de europæiske Herbarier, op søgte Typelokaliteterne, fotograferede og anlagde Renkulturer paa Stedet af de fundne Svampe. Fra disse Rejser hjembragte han et righoldigt Materiale, og ved Bidrag fra talrige andre Mykologer fik han efterhaanden opbygget en enestaaende Samling af Kulturer, Herbariemateriale, Fotos og Tegninger af Sclerotiniaceer. Han var levende interesseret i det gamle Stridsproblem inden for Mykologien, om Botrytis cinerea var Konidiestadiet til Sclerotinia Fuckeliana, og det var derfor en stor Triumf for ham, da en af hans Medarbejdere, G. H. Godfrey, i 1917 som den første paaviste Forbindelsen mellem et Botrytis-Stadium og en Sclerotinia-Art (Sclerotinia ricini paa Ricinus communis).

I 1926 publicerede Whetzel sit første vigtige Arbejde om de nordamerikanske Sclerotinia-Arter, og i den følgende Snes Aar udkom den ene Afhandling efter den anden, dels forfattet af ham selv, dels i Forbindelse med andre, dels endelig af hans Elever alene. De gamle Slægter blev revideret, ofte udspaltet i nye Slægter, f. Eks. Monilinia og Stromatinia af Sclerotinia, og mange nye Slægter opstilledes, f. Eks. Septotinia, Martinia og Coprotinia, der alle er hjemmehørende i Amerika. Han havde planlagt en Synopsis over hele Familien, som han oprindeligt benævnte Ciboriaceae, men i 1943 ændrede til Sclerotiniaceae, men døde desværre, forinden han naaede at faa fuldført Manuskriptet. Det maa derfor hilses med Glæde, at hans nære Medarbejder og Ven, Professor H. M. Fitzpatrick, paatog sig at fuldende Manuskriptet paa Grundlag af efterladte Notater, saa godt det nu lod sig gøre, og udgav det under Whetzel's Navn i 1945 under Titlen „A synopsis of the genera and species of the Sclerotiniaceae, a family of stromatic inoperculate Discomycetes“ (Mycologia 37:648—714, 1945).

Whetzel's store Organisationstalent kom ogsaa til Udfoldelse paa andre Omraader. Han var saaledes en af Drivkræfterne i Stiftelsen af „The American Phytopathological Society“ (1909), hvis Præsident han var i 1915, og i Udgivelsen af dette Selskabs Tidsskrift „Phytopathology“, der meget hurtigt blev det mest ansete plantepatologiske Tidsskrift. Paa Whetzel's Initiativ begyndte Selskabet senere at udgive engelske Oversættelser af de klassiske plantepatologiske Arbejder under Titlen „Phytopathological Classics“. Af særlig Interesse for os Danske kan nævnes, at den første Publikation i denne Serie (1926) var en Oversættelse af Danskeren J. A. Fabricius' Afhandling: „Forsøg til en Afhandling om Planternes Sygdomme“ (1774). Whetzel nærede stor Interesse for sin Videnskabs Historie, en Interesse, der kom til Udtryk i hans udmærkede, lille Bog „An Outline of the History of Phytopathology“ (1918), det første Forsøg paa at give en Oversigt over Plantepatologiens Historie. Endelig maa omtales, at han ogsaa var den drivende Kraft i Oprettelsen af „The Mycological Society of America“ (1931), der som sit officielle Organ antog det allerede i mange Aar eksisterende, kendte mykologiske Tidsskrift „Mycologia“. Han deltog med stor Iver i Selskabets Ekskursioner og var dets Formand i 1939.

Whetzel hørte til Cornell Universitetets mest afholdte Lærere og var ogsaa uden for Universitetskredse en velkendt Personlighed.

Hans Minde vil leve længe blandt Venner og Elever.

LITERATUR

Fitzpatrick, H. M.: Herbert Hice Whetzel. Mycologia 37: 394—413. 1945.
Barrus, M. T. & Stackman, E. C.: Herbert Hice Whetzel, 1877—1944. Phytopathology 35: 659—670. 1945. — Her findes en fuldstændig Bibliografi over Whetzel's Arbejder.

N. Fabritius Buchwald.

R. Hestehave
1869—1947

Rasmus Pedersen Hestehave fødtes den 24. Januar 1869 i Fjeldsted paa Fyn. Faderen hed Peder Rasmussen; Navnet Hestehave stammede fra Slægtens Gaard „Hestehavegaard“ under Erholm Gods,

Aarup. Interessen for Naturen vakte tidligt hos Drengen under hans Færd med Herregaardsskytten i Erholm Skove eller langs Aarup Aa. Ved Velynderes Hjælp kom han i Realskolen og klarede sig saa godt, at hans Lærer foreslog, at han skulde læse videre og blive Skolelærer. Det havde Hestehave dog ikke Lyst til; han vilde hellere male. Han kom da i Malerlære hos sin Onkel og flyttede efter udstaaet Læretid til København, hvor han arbejdede i en Række Aar hos forskellige Malermestre. Der findes endnu fra den Tid adskillige smukke Trappeopgange, som er dekoreret af Hestehave. I 1915 begyndte han i Hillerød sin egen Virksomhed, som han i 1930 flyttede til Torup pr. Dyssekilde. Her virkede han som Malermester til 1944, da han for stedse maatte lægge Penslen paa Grund af Sygdom. Han døde den 20. Maj 1947 efter et langt Sygeleje.

Skønt Malermester Hestehave var ret højt til Aars, da han i 1926 kom ind i Foreningen, blev han dog hurtigt et af dens ivrigste Medlemmer. Navnlig den første halve Snes Aar deltog han med stor Flid og Interesse i Ekskursionerne. Sidste Gang, Medlemmerne kunde glæde sig over hans muntre Sind og tørre Lune, var paa Ekskursionen til Tisvilde Hegn hin mindeværdige Søndag den 29. August 1943.

Hestehave havde ganske afgjort en kunstnerisk Aare, som han flittigt benyttede til at male i Akvarel alle de Svampe, han fandt. Han betroede mig en Gang, at han som Maal havde sat sig at afbilde alle Svampearter, der var omtalt i Ferdinandsen & Winge's Ekskursionsflora. Selv om han ikke naaede dette Maal, fik han dog afbildet flere Hundrede Arter. Fandt han Svampe, som han ønskede at male, men ikke kendte, sendte han Prøver ind til Foreningen til Bestemmelse. Hans Interesser strakte sig langt ud over Spisesvampene; herom vidner bl. a. en Bog med livfulde Akvareller af Polyporaceer og Thelephoraceer. Disse Billeder giver et godt Indtryk af hans ikke ubetydelige Evner som Kunstner.

Kort før sin Død havde han den store Glæde at faa publiceret to Svampetavler („Hagerups Svampetavler“, 1946), med henholdsvis spise- lige og giftige Arter. Disse Tavler, der har mødt megen Paaskønnelse, er ubetinget de bedste og smukkeste i sin Art herhjemme.

N. Fabritius Buchwald.

C. A. Koefoed

1855—1948

Statsraad Carl Andreas Koefoed — paa russisk Andrej Andrejevitsch Koefoed —, foreningens ældste medlem, født i Skanderborg den 16. oktober 1855, døde den 7. februar 1948, 92 aar gammel. Det var en oplevelse at færdes med denne 90-aarige ungdommelige mand paa vore svampeekskursioner. Fra Rusland kendte han svampene, vidste, hvorledes de skulde tilberedes, og fortalte om mælkehatte, som vi herhjemme ikke spiser, hvor velsmagende de kunde være efter nedsaltning og udludning. Den røde fluesvamp (*Amanita muscaria*), fortalte han, spistes ikke i Rusland.

Der var ikke det mindste at mærke til hans alder, da han i 1945, en maaned før han fyldte 90 aar, som en yngling gik fra Klampenborg Station til „Fortunen“ og efter frokosten atter begav sig paa vej. Sidste gang, han var med paa vore ekskursioner, var i efteraaret 1946 i Hvalso, hvor han var stedkendt og boede om sommeren. Han var en jævnlig gæst ved vore generalforsamlinger.

19 aar gammel blev statsraad Koefoed landbrugskandidat; 22 aar gammel kom han til Rusland, hvor han udførte sit livsværk ved gennemførelse af landboreformer til højnelse af den russiske bondestand: overgang fra fælles- til enegaardsdrift.

I Rusland gik det mærkelige rygte, at han var kejserinde Maria Fjodorovna's mælkebroder, et rygte, der holdt sig haardnakket, og

som omgav ham med en vis nimbus: „De behøver jo bare at sige et par ord til Deres søster“. At kejserinde Dagmar støttede ham, er en anden sag; ved hendes hjælp kom han, 32 aar gammel, ind i adelsbanken som taksator.

Det var dog først, da Stolypin var blevet indenrigsminister, at der kom fart i den af Koefoed tidligt udklækkede plan; da var han 51 aar gammel. De følgende 9 aar fandt den omtalte udskiftning sted, men ophørte fuldstændig under krigen i 1916. I 1917 kom revolutionen i Rusland. Statsraad Koefoed fik nu overdraget forsorgen for krigsfangerne i Sibirien, hvortil han rejste, 62 aar gammel. Her oplevede han mangt og meget, sad for spionage — naturligvis en fejltagelse — i tugthuset i Tobolsk i 2½ maaned. Den daglige aftensmad var vandhirsegød med hampeolie, som de andre ikke kunde fordrage, men Koefoed havde ikke noget særligt mod den, og den holdt ham i fedtstofligvægt. Han lærte sig Italiensk i de maaneder, saaledes at han kunde læse enhver italiensk bog med udbytte. Opholdet i Sibirien, der skulde have varet en maanedstid, strakte sig paa grund af forholdene over 2 aar. I august 1920 kom statsraad Koefoed tilbage til Danmark. I 1921 udnævntes han til statskonsulent for de 3 Østersølande og senere for Rusland, men adgang til Rusland blev ham nægtet, da han i Danmark havde besøgt kejserinde Dagmar. I en halv snes aar varetog han danske landbrugsinteresser i Østersølandene og Polen. Senere blev han af regeringerne i Jugoslavien og Rumænien indbudt for at være dem behjælpelig med forberedelser til nye jordfordelingslove, idet man ønskede at overdrage ham administrationen af gennemførelsen, men da han var ca. 80 aar gammel, mente han at maatte afstaa herfra. I 1945 udkom C. A. Koefoed: 50 Aar i Rusland, en interessant bog, der viser, hvor betydelig en personlighed statsraad Koefoed har været.

Ære være hans Minde!

V. Hertz.

Mindesmærke for Jakob E. Lange. Den 12. September 1948 afsløredes et Mindesmærke for den tidligere Forstander for „Fyns Husmandsskole“, Skolemanden, Georgisten, Botanikeren og Mykologen Jakob E. Lange, Forfatteren til „Flora Agaricina Danica“, der døde den 27. December 1941. Mindesmærket, der har Form som en Talerstol, er rejst bag den nye Husmandsskole ved Odense. Om Lange's store Fortjenester som Botaniker og Mykolog talte Lektor ved Odense Statsskole Niels Foged.

Synlig Sporekastning hos Tøndersvamp (Polyporus fomentarius). Søndag den 7. September 1947, Kl. 15, iagttog min Hustru og jeg en ualmindelig kraftig Sporekastning hos *Polyporus fomentarius*. Den kom fra fire 1-Aars Frugtlegermer, som sad i 2—4 m's Højde paa en gammel Bøgestamme, der var knækket i ca. 10 m's Højde, og som staar nær ved Vildthusvej i Jægersborg Dyrehave. Naar vi stillede os saadan, at Solen lige akkurat dækkedes af Stammen, kunde vi se Sporerne blive fældet i tætte, næsten uigennemsigtige Støvskyer fra Hattenes Undersider for derefter at føres med den svage Vind bort fra Træet. I 3 m's Afstand fra Frugtlegermerne var Sporerne endnu synlige som et tydeligt Taageslør. Synsvirkningen var meget ringe, naar vi saa paa Svampene med Solen i Ryggen. Den 17. September iagttoges Sporekastningen igen, men den syntes da meget mindre voldsom.

København, Oktober 1947.

K. Bjørnekær.

En masseforekomst af *Rhizopogon roseolus* (Corda) Hollós — ny for Danmark. Hidtil er kun een art af gasteromycetslægten *Rhizopogon* angivet fra Danmark: *Rhizopogon luteolus* Fr., Gul Skæg-

trøffel, der ifølge Ferdinandsen & Winge's ekskursionsflora (1943) er fundet paa 3 lokaliteter. I Sverige angives baade denne art og den nærtstående *R. roseolus* at være hyppige (se f. eks. Ingelström: Svampflora 1940), og følgelig var det at vente, at ogsaa sidstnævnte forekommer i Danmark. En saadan forekomst er nu paavist, idet undertegnede den 13. oktober 1947 i Tisvilde hegn gjorde 2 fund paa henholdsvis ca. 10 og ca. 25 eksemplarer og den 11. oktober sammen med fil. lic. O. Andersson, Lund, gjorde yderligere 6 fund paa fra 1—30 individer i samme skov. De 8 fund fordeler sig paa 4 vidt adskilte lokaliteter i omraadet, men alle er de fra sandede skovveje med sparsom bevoksning under fyr og gran.

Artens habitus og voksemaade er ganske overordentlig lig *R. luteolus*. Den kendes fra denne art ved sit ved gnidning stærkt rødrende peridie og ved sit meget sparsomme væv af myceliestrænge; hyppigst ses kun 2—3 svage strænge strækkende sig over selve frugtlegemet. Mikroskopisk afviger arten fra *R. luteolus* ved lidt større sporer ($7.5-9.0 \times 3-3.5 \mu$) og lidt bredere septae ($70-120 \mu$ brede). Begge arter udvikler ved modenhed en meget kraftig, ubehagelig lugt, der kan opfanges paa flere meters afstand.

Et passende dansk navn vil være Rødmende Skægtrøffel.

København, oktober 1947.

Morten Lange.

Et sjældent Voksested for *Pleurotus corticatus* var. *pantoleucus*. I Mørket bag nogle Bogkasser under en Reol fandt en ung Pige i Guderup paa Als den 29. Oktober 1947 en smuk, hvid Svamp — som et Svanehoved paa en lang, krummet Hals. Den voksede ud af Fyrretræsgulvet, der muligvis var begyndt at gaa i Forraadnelse (Huset er bygget i 1904).

Ved første Øjekast mindede Svampen slaaende om Lange's Akvarel af *Pleurotus lignatilis* Fr. (Fl. Ag. Dan., Tab. 62 F). Ja, selv efter en nøjere makroskopisk Undersøgelse kunde den svare til Beskrivelsen af denne Art. Ikke engang den friske Melduft manglede. Den ovale Hat var blot større end sædvanlig (7×9 cm), og Stokken endnu længere end paa Lange's Billede (ca. 15 cm). Men den mikroskopiske Undersøgelse (ved Professor N. Fabritius Buchwald) godtgjorde, at Sporerne var alt for store, gennemsnitlig $11.4 \times 4.1 \mu$; endvidere var Lamellerne noget nedløbende og blev ved Tørring gule. Disse Egenskaber i Forbindelse med den store Sporestørrelse viste, at der kun kunde være Tale om et Eksempel af *Pleurotus corticatus* (var. *pantoleucus*), der paa Grund af Væksten i Mørket var blevet stærkt etioleret. Den 25. September 1936 fandt jeg den samme smukke, hvide Varietet af *Pleurotus corticatus* paa en gammel Poppel ved Vemmenæs paa Taasinge. Men her voksede den i fuldt Dagslys og havde derfor samme Form som et normalt Eksempel af Hovedarten. (Fl. Ag. Dan., Tab. 62 H).

Danebod Højskole, November 1947.

Frede Terkelsen.

Nyt dansk Findested for *Melanogaster variegatus* Tul. Den 25. Juni 1947 opdagede jeg tilfældigt i min Have ved Helleruplunds Allé et Frugtlegeme af en Svamp paa 6—7 cm i Diameter af en mørk, først okkergul, senere rødbrun Farve og af Form og Udseende som en Kartoffel. Ved nærmere Undersøgelse viste Svampen, der havde ligget med Halvdelen over og Halvdelen under Jorden, sig at være 2 sammenhængende Frugtlegemer, temmelig tunge i Forhold til deres Størrelse og med en sødlig, aromatisk Duft.

Jeg ansaa det for overvejende sandsynligt, at det var en Basidietrøffel, men da alle her i Landet voksende Arter af Hymenogastraceerne (sml. Ferdinandsen & Winge, 1943) er saa overordentlig sjældne, at de enkelte Arter kun er fundet 2—3 forskellige Steder i Landet, maatte jeg være noget betænkelig ved min Bestemmelse. Jeg sendte derfor Svampen til Postmester J. P. Jensen, som bestemte den til at være *Mela-*

nogaster variegatus og derefter videresendte den til Landbohøjskolen, hvor Professor N. F. Buchwald verificerede Bestemmelsen. De ellipsoide Sporer maalte $7,5-10,5 \times 4-5 \mu$, i Gennemsnit af 10 Sporer $9 \times 4,5 \mu$.

For denne Svamp er der altsaa nu konstateret et 4. Voksested. Svampen voksede under en gammel Taks, hvor Jorden var meget tør, tæt ved et Naturhegn (Granstolper) ud mod Vejen. I August Maaned kom der paa samme Sted et nyt Frugtlegeme frem, aabenbart fra samme Mycelium, men paa Grund af den varme Sommer tørrede det allerede paa et meget tidligt Stadium ud. Ogsaa dette Eksempel blev sendt til Bestemmelse paa samme Maade som det først fundne Eksempel.

Det kan maaske have Interesse for svampeinteresserede Haveejere lejlighedsvis at se under deres Takstræer for at konstatere, om Svampen skulde findes i andre Haver. Paa Grund af sit Udseende bliver den let overset.

Hellerup, November 1947.

Aage Faurschou.

Psalliota Bernardii (Strand-Champignon) spiselig. I Begyndelsen af September 1948 samlede jeg paa Strandene paa Saltholm en Del Champignoner, der af Overlærer F. H. Møller bestemtes til den kun ved Kysterne voksende Strand-Champignon (*Psalliota Bernardii*). De mindre, endnu lukkede Eksemplarer, vejede ca. 150—200 g, de store, aabne Eksemplarer, henved 500 g. Lugten var svag, noget ubehagelig. Ved Stegning i Smør lugtede de som Champignoner plejer. Jeg spiste en middelstor Svamp, der stegtes i Smør, tilsat Fløde, Citronsaft og Salt. Farven blev herved meget mørk, nærmest som almindelig brun Sauce, men Smagen var udmærket. De unge Eksemplarer blev straks kogt i Citronsaft uden Vand, og et Smørlag blev smeltet henover dem; de blev kun svagt brune. Der er mange i Familien, der har spist af dem og taalt dem godt.

København, 20. September 1948.

Harriet Bang.
cand. pharm.

Et Tilfælde af Forgiftning med Rød Fluesvamp (*Amanita muscaria*). Efter Opfordring af Professor N. Fabritius Buchwald skal jeg her omtale et Tilfælde af Forgiftning med Rød Fluesvamp (*Amanita muscaria*), som jeg i min Egenskab af prakt. Læge havde Lejlighed til at iagttage i Jyderup for nogle Aar siden. Hændelsen, der ikke er uden Komik, var dog alvorlig nok til at forvolde Aktøren nogle Dages Hospitalsophold og viser, at Giftvirkningen af denne Svamp, indtaget i raa Tilstand, dog maaske er større, end de fleste antager.

En 14-Aars Bydreng havde sammen med et Par jævnaldrende Kammerater i en Middagspause moret sig med at samle nogle store Fluesvampe, som Skovene omkring Jyderup i September—Oktober er saa rige paa. De vidste udmærket godt, at de er „giftige“, og morede sig maaske netop derfor med at kaste dem i Hovedet paa hinanden. Vor unge Ven havde lige været inde hos Bageren og købt sig en „Snegl“. Den stod han med i den ene Haand og havde i den anden Hatten af en dejlig, stor Rød Fluesvamp. I Kampens Hede tog han Fejl af Hænderne og bed af Fluesvampen i Stedet for af Wienerbrødet. — — —

Hvor meget han har faaet sunket af Svampen, er ikke til at afgøre. Han mener selv, at det var ganske minimalt, da han hurtigt spyttede Mundfulden ud igen. Naar man imidlertid ved, hvor optaget man kan være i saadanne Øjeblikke, er det vel muligt, at han har sunket en enkelt Gang og saa spyttet Resten ud; men han hævder bestemt, at han kun bed een Gang, men nok en stor Mundfuld (som en Dreng nu engang bider af et Stykke Wienerbrød). Udover at han blev godt til Grin af Kammeraterne, tillagde han ikke Uheldet nogen Betydning. Han fandt ikke An-

ledning til at skylle Munden, endsige drikke noget, men spiste Resten af „Sneglen“. Det skal her bemærkes, at han lige havde spist sin Middagsmad.

Da Middagstimen var forbi, gik han tilbage til sin Plads i Forretningen, hvor han kort efter blev sendt hen til Banegaardskiosken med nogle Varer. Han blev kort efter fundet paa Gulvet i Banegaardens Toilet, hvor han var søgt ind, da han følte sig træt, svimmel og havde Opkastningsfornemmelser. Efter at have kastet op var han faldet sammen og huskede derefter ikke mere klart, hvad der var sket. Der var, fra han havde bidt af Svampen, til han blev fundet, ikke gaaet over $1\frac{1}{4}$ Time. Han kunde selv gaa tilbage til Forretningen støttet af en Voksen, men var slap og dinglede.

Jeg blev derefter tilkaldt og kom straks til Stede. Jeg fandt ham siddende paa en Stol i Chefens Kontor, mens Kommisen støttede ham. Mit første Indtryk var, at han var beruset. Ansigtssfarven var naturlig, men Haaret i Uorden og Tøjet snavset efter Opholdet paa Toilettet. Pupillerne var af normal Størrelse og reagerede. Blikket var sløret, han var omtaaget og forvirret og var umulig at faa en fornuftig Forklaring af. Tilstanden vekslede mellem Sløvhed, hvor han sad døsende paa Stolen, og Perioder, hvor han sprang op og slog omkring sig, talte lallende og grinede fjollet, samt spyttede omkring sig uden at interessere sig for, hvor han ramte. Han var i saadanne Perioder pralende, fortalte at han havde spist en stor Paddehat „ligesom en stor Lagkage“ og vrøvlede om Flødeskum og Syltetøj, vilde gerne slaas igen, fejlede ikke noget og kunde godt klare sig selv. Han maatte ofte holdes med Magt. — Nogle af Kammeraterne kom til. De oplyste Sammenhængen uden dog at kunne sige, hvor meget han havde spist, og benægtede bestemt, at han havde faaet Spiritus.

Da Drengen var temmelig umedgørlig, og jeg ikke godt paa Stedet kunde give ham Maveudskylning, blev han, da Diagnosen nu var stillet, kørt til Kalundborg Sygehus til Indlæggelse.

Af Sygehusets Journal fremgaar: Han er stadig vrøvlede, men kan opgive Navn og Dato korrekt. Han faar straks Maveudskylning, men Maven er tom, hvorpaa der indhældes Pulv. carb. c. magnii. sulf. Dagen efter Velbefindende, og han udskrives to Dage senere.

Jyderup, 21. September 1948.

Anders Ibsen.
Læge.

Paxillus acherruntius (*P. panuoides*) paa Savsmuldsdyng i Danmark. Paa en meget stor Savsmuldsdyng ved Hem Savværk, Hem-Skrødstrupskoven pr. Mariager, fandt jeg den 27. Juli 1948 nogle faa Eksemplarer af *Viftesvampe* (*Paxillus acherruntius*), og da jeg atter besøgte Stedet den 22. Oktober, var Savsmuldsdyngen tæt besat med Frugtlegemer. Overflademyceliet var violet, og Sporestøvet lysebrunt. De kort ellipsoidiske Sporer maalte $4-6 \times 3-4 \mu$.

Herlev, 26. Oktober 1948.

Svend Larsen.
Kommunelærer.

Hydnum erinaceum Bull. paa *Fagus silvatica* i Jægersborg Dyrehave. Den 14. Oktober 1948 fandt jeg i Jægersborg Dyrehave, tæt ved Springforbi, et stort Frugtlegeme af den smukke og ejendommelige *Pindsvin-Pigsvampe* (*Hydnum erinaceum*), der voksede paa en gammel, hul Bøgestamme. Indtørrede, sorte Rester af et andet Frugtlegeme fandtes sammesteds. Omkredsen af det friske Frugtlegeme maalte ca. 50 cm, og Vægten var ca. 1 kg. — Et Stykke af Frugtlegemet, af hvilket intet bortrensedes, ristedes sammen med nogle Eksemplarer af *Tricholoma nudum* og forskellige *Hygrophorus*-Arter. *Pindsvin-Pigsvampen* havde en udmærket, fin og mild Smag.

København, 31. Oktober 1948.

Fru Guri Schade.

Volvaria gloiocephala og Tricholoma focale i Danmark. Den 24. Oktober 1948 fandtes i en brakmark paa Ørebjerg gaard pr. Krogstrup flere individer af den sjældne *Volvaria gloiocephala* (DC.) Fr., karakteristisk ved hattens mørkegraa farve og stribede rand. Sml. „Friesia“ 1: 299—300, 1936. — Samme dag indsamledes i fyrrebevoksning sammesteds tre typiske eksemplarer af *Tricholoma focale* (*Armillaria focalis*). De af Lange (F.A.D.) I, p. 41) omtalte haar paa lamelranden kunde dog ikke iagttages.

København, oktober 1948.

V. Hertz.

Cortinarius (Phlegmacium) purpurascens Fr. spiselig. Denne *Cortinarius*-art, som jeg fandt i stor mængde den 24. oktober 1948 i en plantage af rødgran (*Picea abies*) paa Ørebjerg gaard pr. Krogstrup, har vist sig at være spiselig; mange eksemplarer er spist med velbehag. Gunnar Koch, Sverige, omtaler, at *Cortinarius purpurascens* kan spises efter afkog, og i „Schweizer Pilztafeln“, Bd. III, T. 10 (1947) angives den som „Mischpilz“. Af andre *Cortinarius*-arter, der har vist sig at kunne spises, kan bl. a. nævnes *Cortinarius elatior* („Friesia“ II, p. 186, 1941) og *C. triumphans* (Ingelström: Svampflora, p. 80, 1940).

København, oktober 1948.

V. Hertz.

Spiseforsøg med Boletus miniatoporus og B. luridus. Det er forlængst fastslaaet, at Punktstokket Indigo-Rørhat (*Boletus miniatoporus*) i tilberedt Tilstand er en fortrinlig Spisesvamp. Hvorvidt Svampen kan spises i raa Tilstand, er mig derimod ikke bekendt. For at faa nærmere Oplysninger herom foretog jeg følgende to Spiseforsøg med Eksemplarer, der var indsamlet paa Foreningens Ekskursion til Rungsted Folehave 29. 8. 1948.

1. Forsøg 29. 8. 1948. Stokken af et middelstort Eksempel, som var ganske fri for Larvegnav, blev rensat og skaaret i smaa Stykker, hvoraf der afvejedes 35 g. Stykkerne overdryssedes med Salt, Peber og Tomat-Ketchup, og derpaa spistes „Svampesalaten“ sammen med en Skive Brød. Maaltidet fandt Sted Kl. ca. 18, umiddelbart før Middagsmaden indtoges. Der sporedes intet Ildebefindende bagefter.

2. Forsøg 30. 8. 1948. De øvrige Eksemplarer af *Boletus miniatoporus*, der var indsamlet paa Ekskursionen, lagdes i Køleskab. Næste Dags Aften udvalgte af de overgemte Svampe atter et middelstort Frugtlegeme, og denne Gang blev baade Hat og Stok skaaret i Smaastykker. Der afvejedes 50 g, der tilberedtes paa samme Maade som omtalt under 1. Forsøg. Hele Portionen spistes derpaa sammen med en Skive Rugbrød Kl. 23, ca. 5 Timer efter Indtagelsen af Middagsmaden. Heller ikke i dette Tilfælde mærkedes Tegn paa Ildebefindende bagefter.

De to smaa Forsøg med *Boletus miniatoporus*, hvoraf det fremgaar, at jeg først har spist 35 g i raa Tilstand af et frisk indsamlet Eksempel og derpaa 50 g, ligeledes i raa Tilstand, af et Eksempel, der havde været opbevaret godt et Døgn i Køleskab — begge Gange uden paafølgende Ildebefindende af nogen som helst Art —, tyder saaledes stærkt paa, at denne Rørhat selv i raa Tilstand er ganske ufarlig og derfor maa henføres til de virkelige Spisesvampe.

I Tilslutning til et Par tidligere Notitser om Spiseforsøg med Netstokket Indigo-Rørhat (*Boletus luridus*) („Friesia“ 3, S. 148—149, 1945 og S. 224—225, 1946) kan jeg give følgende Oplysninger, som Ritmester E. Brandt, Gentofte, venligst har meddelt mig i Breve af 21. og 28. Juli 1948. Den 17. Juli samlede Ritmester Brandt i Nørreskov nogle smukke Eksemplarer af Netstokket Indigo-Rørhat, hvoraf et enkelt blev stegt i Margarine, tilsat Fløde og Løg. Svampen smagte udmærket, ganske som Punktstokket Indigo-Rørhat, som han ogsaa har spist, og

fremkaldte ingen Forgiftningssymptomer. Ritmester Brandt tilsendte mig efter Opfordring nogle Dage senere et Par Eksemplarer af Netstokket Indigo-Rørhat, om hvis Identitet der ikke kunde være Tvivl.

København, Oktober 1948.

N. Fabritius Buchwald.

Dødsfald som Følge af Svampeforgiftning? I „Aalborg Stiftstidende“ for 16. og 19. September 1945 findes et Par Artikler om en Svampeforgiftning af tre lettiske Flygtninge fra Røde Kors-Lejren paa Kong Frederiks Vej, Hasseri, Aalborg. De tre Letlændere havde medio September 1945 samlet Svampe paa „Bejsebakken“ (Naale- og Løvskov), tilberedt og spist dem og blev syge ca. 1½ Døgn efter Svampemaaltidet. De indlagdes paa Aalborg Amtssygehus, hvor den ene af dem, en 64-aarig Mand, nogle Dage senere afgik ved Døden, medens de to andre Letter hurtigt kom sig. I Artiklen oplyses det endvidere, at Patienterne havde faaet forevist Tavler med Billeder af Svampe og paa disse havde „udpeget de Svampe, de havde spist, som Teglørød Trævlehat og Giftig Rørhat, men disse to Svampe er i Almindelighed ikke livsfarlige (sic!)“.

Hvis disse Oplysninger virkelig var rigtige, forelægger der her det første Tilfælde i Danmark paa en Forgiftning med paafølgende Dødsfald efter Nydelsen af de to ovenfor nævnte Svampearter. For at skaffe mig nærmere Oplysninger i Sagen tilskrev jeg Overlægen ved den medicinske Afdeling paa Aalborg Amtssygehus, Dr. med. Erik Schiøtt, som elskværdigst har imødekommet min Anmodning.

De foreviste Svampetavler var de schweiziske Svampetavler, udgivet af Medicinalfirmaet „F. Hoffmann — La Roche & Co.“, Basel, med Tekst af Professor Maurice Roch, hvorefter der foreligger en Udgave med dansk Oversættelse af Teksten. Medens Farvetavlerne er fortrinlige, lader Oversættelsen en Del tilbage at ønske; man sporer saaledes mange Steder, at den ikke er foretaget af en Mykolog.

Efter den ene af Patienternes Oplysninger mentes der i den paagældende Svamperet at have været følgende 5 Arter: Teglørød Trævlehat, Honningsvamp, Giftig Rørhat, Velsmagende Mælkehat og Hvidgraa Mel-svamp. Af Tavlernes Tekst fremgaar det, at Teglørød [Teglstensrød] Trævlehat er *Inocybe Patouillardii* Bres. (Syn. *I. lateraria* Rick.) og Giftig Rørhat *Satans-Rørhat* (*Boletus satanas* Lenz). Begge disse to Arter er, som det vil være kendt, meget giftige Svampe, der i Udlandet har foraarsaget Dødsfald, og for saa vidt er der ikke noget mærkværdigt ved, at de paagældende Letlændere skulde være blevet forgiftede — hvis de virkelig havde spist disse Svampe. Imidlertid maa man efter min Mening stille sig yderst tvivlende dels m. H. t., om der i det hele taget har foreligget en virkelig Svampeforgiftning, dels m. H. t. Rigtigheden af de bestemte Svampearter.

Hvad det første Punkt angaar, oplyser Overlæge Schiøtt, at der ikke foreligger større Sikkerhed for Svampeforgiftning, end at alle 3 Letlændere blev syge samtidig, nemlig ca. 1½ Døgn efter Svampemaaltidet, og at Symptomerne (Mavetilfælde og Kredsløbskollaps) tydede paa en Forgiftning.

M. H. t. det andet Punkt taler den geografiske Udbredelse i Danmark af Teglstensrød Trævlehat og Satans-Rørhat meget stærkt imod, at Letlænderne virkelig har fundet disse to Svampearter. Teglstensrød Trævlehat er saaledes med Sikkerhed kun fundet af Overlærer F. H. Møller nogle faa Steder paa Lolland og Falster, samt ogsaa en enkelt Gang paa Sjælland (Møller 1922). Efter Møller skal den af Sev. Petersen beskrevne *Inocybe sambucina* Fr. var. *aestivalis* var. n., der er samlet i Sorø Sønderkov, være identisk med *I. Patouillardii* (se Fl. Ag. Dan. III, S. 81). Andre danske Mykologer synes ikke af Selvsyn at kende denne Trævlehat. Satans-Rørhat er ligeledes væsentligt kun kendt fra Lolland og Falster, hvor Overlærer Møller fandt den første

Gang i 1922 (Møller 1925), selv om den senere et Par Gange er fundet i Sydsjælland og en enkelt Gang paa Fyn (Møller 1934).

Det vil saaledes ses, at begge de to Svampearter, der menes at have været Aarsag til Forgiftningen er yderst sjældne herhjemme og til Dato med Sikkerhed kun paavist i Landets sydligste Egne, aldrig i Jylland.^{*)} Naar hertil kommer, at de omtalte schweiziske Svampetavler kun indeholder et meget ringe Udvalg af Svampearter, ialt knap 40 Arter, hvoraf adskillige enten er meget sjældne eller slet ikke er paavist i Danmark, og at sproglige Vanskeligheder, — efter hvad Overlæge Schiøtt oplyser, — lagde store Hindringer i Vejen ved Identificeringen af Svampene, mener jeg, at det er berettiget ikke at fæste Lid til de paagældende Svampebestemmelser og at fastslaa, at Forgiftningen og Dødsfaldet i hvert Fald ikke kan tilskrives Teglstensrød Trævlehat og Satans-Rørhat.

Det her omtalte Forgiftningstilfælde viser tydeligt, at man bør være yderst forsigtig med at stole for meget paa de i Dagspressen jævnligt forekommende Meddelelser om Svampeforgiftninger.

LITERATUR

- Møller, F. H.: Teglstensrød Trævlehat (*Inocybe lateraria* Ricken) og Vinrød Trævlehat (*Inocybe frumentacea*) (Bull.) Pers. Medd. Foren. Svampek. Fremme 3: 1—6. 1922.
— Satans-Rørhatten (*Boletus satanas* Lenz) fundet paa Sjælland. Ibid. 3: 77—82. 1925.
— *Boletus satanas*. Friesia 1: 194. 1934.
København, Oktober 1948. N. Fabritius Buchwald.

^{*)} Overlærer F. H. Møller har endvidere meddelt mig, at begge Arter forekommer tidligt paa Sæsonen: Juni—August.

NY LITERATUR. VII. 1937—1946

Nordisk mykologisk Literatur

Ved OLOF ANDERSSON, ANN-MARIE BRÜDIGAM
og N. FABRITIUS BUCHWALD

I nedenstaaende Bibliografi er opført Værker, Afhandlinger og Artikler, der er af Interesse for Studiet af de nordiske Storsvampe, og som er publiceret af nordiske Forfattere i Tiaaret 1937—1946. Ekskursjonsberetningerne i „Friesia“ er dog ikke medtagne.

Tidsskriftfortegnelse og benyttede Forkortelser

- Annales Agric. coll. Sweden.
AM : Annales Mycologici, Berlin.
AFB : Arkiv för Botanik, Stockholm.
Blyttia, Oslo.
BN : Botaniska Notiser, Lund.
BT : Botanisk Tidsskrift, København.
DBA : Dansk Botanisk Arkiv, København.
Dansk Havebrug, København.
DH : Dansk Havetidende, København.
DST : Dansk Skovforenings Tidsskrift, København.
Det forstlige Forsøgsvæsen. Meddelelser, København.
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Aarsskrift, København.
FF : Fauna och Flora, Uppsala.
FOF : Flora og Fauna, Aarhus.
Friesia, København.
Frø og Gartneri, København.
Fyns Flora og Fauna, Odense.
GT : Gartner-Tidende, København.
Gärds Härads Hembygdsförenings Årsbok, Kristianstad.
Jour. Scient. agric. soc. Finland.
KFS : Kungl. Fysiografiska Sällskapets Förhandlingar, Lund.
Meddelanden från Göteborgs Botaniska Trädgård, Göteborg.
MSSI : Meddelanden från Statens Skogsforskningsinstitut, Stockholm.
MSS : Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt, Stockholm.
Meddelanden från Statens Växtskyddsanstalt, Stockholm.
Meddelanden från Värmlands Naturhistoriska Förening.
MNS : Meddelelser fra Det Norske Skogsforsöksvesen, Oslo.
MNBf : Meddelelser fra Norsk Botanisk Forening, Oslo.

- Meddelelser fra Plantepatologisk Afdeling, København.
Meddelelser fra Vestlandets forstlige Forsøksstation.
- MSF : Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica, Helsingforsiae.
Naturen, Bergen.
- NT : Naturhistorisk Tidende, København.
Naturwissenschaften, Die, Berlin.
Nordisk Medicin, Stockholm.
Norrlands Skogsvårdsförenings Tidskrift.
- NGT : Norsk Gartnerforenings Tidsskrift, Oslo.
- NMN : Nytt Magasin for Naturvidenskapene, Oslo.
- NVSS : Det kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter, Trondheim.
- SkN : Skånes Natur, Lund.
- SBT : Svensk Botanisk Tidskrift, Stockholm.
- SvL : Svenska Läkartidningen, Stockholm.
- SSFT : Svenska Skogsvårdsföreningens Tidskrift, Stockholm.
- SBU : Symbolae Botanicae Upsaliensis, Uppsala.
Transactions British Mycological Society, London.
- UL : Ugeskrift for Læger, København.
Vanamo Annales Botanici Societatis Zoologicae-Botanicae
Fennicae Vanamo, Helsinki.
Zeitschrift für Pilzkunde, Darmstadt.
Zentralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektions-
krankheiten, Jena.
- Anonym: Referat af Den belgiske Stats Landbrugskonsulents Beretning
om Champignon dyrkning i Belgien. GT 53: 787—788.
1937.
— Danamysel. GT 53: 510—512. 1937.
— Liste over Storsvampe iagttaget i Botanisk Have i Efter-
aaret 1937. Beretn. Bot. Haves Virksomhed 1934—1938 (Køben-
havn). 1939: 35—37. 1939.
- Abdon, Nils-Olof: Fall av muskarinförgiftning genom svamp (*Inocybe*
Patouillardii). SvL 40 (4): 242—247. 1943.
- Andersson, Olof: Bidrag till Skånes Flora 5. Notiser om intressanta stor-
svampar. BN 1939: 819—825. 1939.
— Bidrag till Skånes Flora 7. Notiser om intressanta stor-
svampar. BN 1940: 406—412. 1940.
— Bidrag till Skånes Flora 10. Notiser om intressanta stor-
svampar. BN 1941: 393—406. 1941.
— Bidrag till Skånes Flora 16. Notiser om intressanta stor-
svampar. BN 1942: 375—382. 1942.
— Studier över Boletacéer. BN 1943: 185—202. 1943.
— Utbredningen av *Schizophyllum commune* Fr. och
Trogia crispa (Pers.) Fr. i Fennoscandia s. str. (Sum-
mary: The distribution of *Schizophyllum commune* Fr. and
Trogia crispa (Pers.) Fr. in Fennoscandia s. str.). 2 kartor.
Friesia 3: 129—142. 1945.
- Arwidsson, Th.: Mykologische Beiträge. BN 1940: 370—388. 1940.
— *Secotium agaricoides* (Czern.) Holl. i Sverige. (Sum-
mary: *Secotium agaricoides* (Czern.) Holl. in Sweden).
SBT 39: 137—140. 1945.

- Arwidson, Th.: *Geaster floriformis* Vitt. funnen i Sverige. (Summary: *Geaster floriformis* Vitt. found in Sweden). SBT 40: 214—216. 1946.
- Bach, Erna: *Pholiota aurea*, en livsfarlig Spisesvamp. Friesia 3: 223. 1946.
- Björkman, Erik: Om mykorrhizans utbildning hos tall- och granplanter, odlade i näringsrika jordar vid olika kvävetillförsel och ljusstillgång. (Mykorrhiza in Pine and Spruce Seedlings grown under varied Radiation Intensities in rich Soils with or without Nitrate added). MSS 32: 23—74. 1940.
- Mykorrhizans utbildning och frekvens hos skogsträd på askgödslade och ogödslade delar av dikad myr. (Die Ausbildung und Frequenz der Mykorrhiza in mit Asche gedüngten und ungedüngten Teilen von erwässertem Moor). MSS 32: 255—296. 1940.
 - Missbildade fruktkroppar av *Tricholoma personatum*. (Missgebildeter Fruchtkörper von *Tricholoma personatum*). SBT 35: 313—315. 1941.
 - Über die Bedingungen der Mykorrhizabildung bei Kiefer und Fichte. SBU 6 (2): 1—191. 1942.
 - Om röthärdigheten hos lärkvirke. Norrlands Skogsvårdsförbunds Tidskrift 1944: 18—45. 1944.
 - The Effect of Strangulation on the Formation of Mycorrhiza in Pine. SBT 38: 1—14. 1944.
 - Om betingelserna för uppkomsten av brädgårdsblånad samt dens bekämpande. MSS 35: 1—46. 1946.
 - Om uppkomsten av stockblånad och lagringsröta i furusågtimmer i samband med flottning. MSS 35: 1—56. 1946.
 - Om lagringsröta i massavedgårdar och dess förebyggande. MSS 35 (1): 1—174. 1946.
- Björling, K.: Zur Kenntnis der Kernverhältnisse im Ascus von *Ascobolus stercorarius*. KFS 11 (5): 1—17. 1941.
- Undersökningar rörande klöverröten. II. Studie av utvecklingshistoria och variation hos *Sclerotinia trifoliorum*. Statens Växtskyddsanstalt, Meddelande 37: 1—154. 1942.
 - *Ascobolus equinus*, ein apomiktischer Ascomycet nebst einigen Bemerkungen über die Sexualität der Euscomyceten. KFS 14 (12): 1—21. 1944.
- Bjørnekær, K.: Undersøgelser over nogle danske Poresvampes Biologi med særlig Hensyn til deres Sporefældning. (Summary: Contributions to the knowledge of the biology — particularly the spore-discharge — of some Danish Polypores). Friesia 2: 1—41. 1938.
- Floristiske Undersøgelser over nogle danske Bævvresvampe (*Tremellaceae*). NT 4: 33. 1940.
 - To nye Værtplanter for *Schizophyllum alneum* (L.) Schröt. Friesia 2: 181. 1940—1941.
 - *Schizophyllum alneum* paa Bornholm. Friesia 2: 270. 1942—1943.
 - Svampe. Haandbog for Begyndere i Svampeplukning. Kbhvn. 1943.

- Bjørnekær, K.:** Floristiske Undersøgelser over danske Bævvresvampe (Tremellaceae). (Summary: Danish species of Tremellaceae [Exidia, Naematelia and Tremella]). Friesia 3: 1—34. 1944.
- Tremella mesenterica (Retz.) Fr. paa Naaletræ. Friesia 3: 147. 1945.
- Sjøldnere Svampefund i 1945. Friesia 3: 223. 1946.
- Bregnhøj Larsen, J. E.:** Om Fund af Judasøre (Hirneola auricula Judae (L.) Berk.). Friesia 3: 69—70. 1944.
- Buchwald, N. Fabritius:** Spise- og Giftsvampe. 160 S. 51 Fig. 8 farvelagte Tavler. Kbhvn. 1937.
- Mykologisk Kongres til Als 24.—25. Oktober 1936. Ekskursioner til Nørreskov resp. Frøslev Plantage. Friesia 2: 128—130. 1936.
- Om Angreb af Kulsvamp (Ustulina vulgaris) paa Lind (Tilia vulgaris). DST 23: 239—243. 1938.
- Om Sporeproduktionens Størrelse hos Tøndersvampen Polyporus fomentarius (L.) Fr. (Summary: On the size of the spore-production of the Tinder Fungus, Polyporus fomentarius (L.) Fr.). Friesia 2: 42—69. 1938.
- Henri Bourdot. 30. Oktober 1861—30. September 1937. Friesia 2: 82—83. 1938.
- Vigtige Nytryk af et Par af Fries' Svampeværker. Friesia 2: 90. 1938.
- Poul Larsen. 16. Januar 1864—18. April 1938. NT 2: 95—96. 1938.
- Rødkærnet Bøgetræs Modstandsevne mod Tømmersvampe. DST 24: 238—251. 1939.
- Specific and generic index to Flora Agaricina Danica I—V. Flora Agaricina Danica 5: XIII—XXIV. 1940.
- Lange, J. E.: Flora Agaricina Danica. NT 4: 97—99. 1940.
- Et Kæmpeværk om danske Storsvampe [Flora Agaricina Danica]. Nationaltidende (København) 23.12.1940.
- Lidt om Hymenoforets Variation hos Poresvampe og en ny Varietet af Daedalea quercina (L.) Pers., D. q. var. irpiciformis v. n. (Summary: On the variation of the hymenophore of Polyporaceae, and a new variety of Daedalea quercina (L.) Pers., D. q. var. irpiciformis v. n.). Friesia 2: 161—165. 1940—41.
- Om Plectania protracta (Fr.) Gelin og P. coccinea (Fr.) Fekl. i Danmark. (Summary: On Plectania protracta (Fr.) Gelin and P. coccinea (Fr.) Fekl. in Denmark). Friesia 2: 166—171. 1940—1941.
- Viktor Litschauer. 1879—1939. Friesia 2: 174—175. 1940—1941.
- Cortinarius (Myxadium) elatior (Høj Slørhat) er spiselig. Friesia 2: 186. 1940—1941.
- Polyporus caesius. En Poresvamp med blaat Sporestøv. Friesia 2: 186—187. 1940—1941.
- Mykologiske Smaating II Nr. 3—6. Jubilæumsekskursionens mykologiske Udbytte. (Summary: Fungi found during the excursion of the Danish Botanical Society to Rørvig (North Sealand), June 2, 1940). DBT 45: 422—429. 1941.

- Buchwald, N. Fabritius:** Slør-Stinksvamp (*Dictyophora duplicata*) fundet i Danmark. NT 5: 60—63. 1941.
- Nyere danske Fund af Poresvampe (*Polyporaceae*). NT 5: 63—64. 1941.
 - Er Kuglekoldet Fluesvamp (*Amanita mappa*) giftig i kogt Tilstand? NT 6: 21—22. 1942.
 - Jakob E. Lange. 2. April 1864—27. December 1941. Friesia 2: 209—220. 1943.
 - Kuglekoldet Fluesvamp (*Amanita mappa* [Batsch] Fr.) er ikke giftig. (Summary: *Amanita mappa* (Batsch) Fr. is a non poisonous fungus). Friesia 2: 243—263. 1943.
 - Svampe i Jelling-Højene. Friesia 2: 270. 1943.
 - 1942 — et *Hydnотrya*-Aar. Friesia 2: 273. 1943.
 - C. Mundt: Danmarks spiselige Svampe. 6. Udg. NT 7: 94. 1943.
 - Paavisning af *Monilia* (*Sclerotinia*) *fructigena* Aderh. et Ruhl.) Honey paa Hasselnød (*Corylus avellana*). Tidsskr. for Planteavl 47: 521—538. 1943.
 - Udvikling af *Nyctalis asterophora* Fr. paa *Russula* sp. i fugtigt Rum. Friesia 3: 70—71. 1944.
 - *Hydnотrya Tulasnei* genfundet i 1943. Friesia 3: 71. 1944.
 - Professor C. Ferdinandsen. 1879—1944. NT 8: 62—64. 1944.
 - Giftsvampe. Dansk Havebrug. 4: 185—187. 1945.
 - Professor Dr. phil. C. Ferdinandsen. 18. Februar 1879—28. Marts 1944. Friesia 3: 83—93. 1945.
 - *Boletus luridus* (Netstokket Indigo-Rørhat) spiselig? Friesia 3: 148—149. 1945.
 - *Geaster triplex* i „Øregaardsparken“ i København. Friesia 3: 149. 1945.
 - A. H. Reginald Buller. 1874—1944. Friesia 3: 221—222. 1946.
 - Fortsatte Forsøg med *Boletus luridus* (Netstokket Indigo-Rørhat). Friesia 3: 224—225. 1946.
- Buchwald, N. F. & Hellmers, E.:** Fortsatte Iagttagelser over Sporefældning hos Tøndersvamp (*Polyporus fomentarius* (L.) Fr.). (Summary: Further observations on the spore-discharge of the true tinder fungus [*Polyporus fomentarius* (L.) Fr.]). Friesia 3: 212—216. 1946.
- Buchwald, N. F. & Hestehave, R.:** Hagerups Svampetavler. 1—2. Kbhvn. 1946.
- Buchwald, N. F. & Madsen, Børge K.:** Plombering af Lindetræer angrebet af Kulsvamp (*Ustulina vulgaris*). DST 1940: 569—573. 1940.
- Buchwald, N. F. & Wilken-Jensen, K.:** Det første Dødsfald i Danmark som Følge af Svameforgiftning ved *Amanita virosa*. (Summary: Fatal case of poisoning by the fungus *Amanita virosa*). Friesia 3: 197—200. 1946.
- Bülow, K.:** Mykofloristiske Iagttagelser fra Vestjylland. Friesia 3: 102—106. 1945.

- Böhme, Chr. Fr.:** Oslo Helseråds kontroll av torvført sopp gjennom 6 år. NMN 78: 105—112. 1938.
- Norsk soppbok. Oslo 1941.
 - Fra Oslo soppkontrolls virksomhet. Friesia 3 (3): 174—176. 1946.
- Christensen, K.:** Nogle Svampe fra Naturstien, Aarhus. FOF 45: 154—156. 1939.
- Fungi of the Færøes by F. H. Møller. Part I. Basidiomycetes. FOF 52: 77—79. 1946.
- Christiansen, M. P.:** *Boletus castaneus* (Bull.) Friesia 2: 88—89. 1938.
- *Boletus pulverulentus* Opat. Friesia 2: 181. 1940—1941.
 - Studies in the larger Fungi of Iceland. Bot. of Iceland. 3 (2): 187—228. 1941.
- Clausen, H. S.:** *Dictyophora duplicata* fundet for 2. Gang i Danmark. Friesia 2: 187. 1941.
- *Dictyophora duplicata* — almindelig i Hareskov? Friesia 2: 271—272. 1943.
- Cortin, B.:** Svenska svampfynd från Dalarna. Friesia 2: 183—185. 1941.
- Ytterligare några svampfynd i Dalarna. (Weitere Beiträge zur Kenntnis der Pilzflora von Dalecarlien). SBT 35: 77—78. 1941.
 - Ett ovanligt tidigt fynd av svampen *Sarcosoma globosa*. (Ein ungewöhnlich früher Fund des Pilzes *Sarcosoma globosa*). SBT 37: 201. 1943.
 - *Guepinia helvelloides* (DC.) Fr. funnen i Jämtland. (*Guepinia helvelloides* (DC.) Fr. found in Jämtland. Sweden). SBT 39: 120—121. 1945.
- Dam, Folmer:** Hagerups Svampetavler. 1—2. 1946. NT 10: 63—64. 1946.
- Danielius, B.:** Lett forgiftning med *Tricholoma saponaceum*. Friesia 2: 183. 1941.
- Degelius, G.:** Nya fynd av svampen *Onygena corvina* Alb. & Schw. (Neue Funde des Pilzes *Onygena corvina* Alb. & Schw.) SBT 32: 435—437. 1938.
- Discomyceten *Lachnella tricolor* (Sow. ex. Fr.) Phill. anträffad i Sverige. (Der Discomycet *Lachnella tricolor* (Sow. ex. Fr.) Phill. in Schweden angetroffen). SBT 35: 312—313. 1941.
 - Fynd av *Geaster minimus* Schw. och *Scleroderma Bovista* Fr. i Västmanland. BN 1942: 407—408. 1942.
 - Fynd av svampen *Xylaria polymorpha* (Pers. ex. Fr.) Grev. i Uppsala botaniska trädgård. (Ein Fund des Pilzes *Xylaria polymorpha* (Pers. ex. Fr.) Grev. im Botanischen Garten von Uppsala). SBT 37: 115. 1943.
- Dehn, E.:** Heksering af *Clitocybe gigantea*. Friesia 2: 183. 1940—1941.
- *Geaster triplex* (Jung.) i Jägersborg Dyrehave. Friesia 3: 70. 1944.
 - Fund af Høj Posesvamp (*Volvaria speciosa*). Friesia 2: 88. 1938.
 - Hvid Karbol-Champignon (*Psalliota xanthoderma* (Gen.) Rich. et Roze). Friesia 3: 149. 1945.

- Edén, J. & Rennerfelt, E.: Undersökningar enligt klotsmetoden av några träimpregneringsmedel. MSSl 35: 1—36. 1946.
- Eklund, Ole: Zur Pilzflora des Schärenarchipels SW-Finnlands. MSF 18: 2—21. 1941—42.
- Svampfynd i SW-Finnlands skärgård. MSF 18: 24. 1941—42.
 - Boletus satanas Lenz., für Finnland neu. MSF 18: 2. 1941—42.
 - Weitere Beiträge zur Pilzflora des Schärenarchipels SW-Finnlands. MSF 19: 212—216. 1942—43.
- Ferdinandsen, C.: C. Raunkiær. 1860—1938. Friesia 2: 80. 1938.
- Poul Larsen. 1864—1938. Friesia 2: 81—82. 1938.
 - Dr. H. T. Manicus. 1856—1938. Friesia 2: 83. 1938.
 - Mærkelig „Hussvamp“ [*Coprinus Friesii*]. Friesia 2: 87. 1938.
 - Civilingeniør, Lektor I. A. S. van Deurs. 27. 7. 1898 — 20. 2. 1942. Friesia 2: 267. 1942—1943.
- Ferdinandsen, C. & Buchwald, N. F.: Nogle Undersøgelser over Tømmersvampe med særligt Hensyn til deres Fugtighedskrav. DST. 22: 633—736. 1937.
- Ferdinandsen, C. & Jørgensen, C. A.: Skovtræernes Sygdomme. 570 p. Kbhvn. 1938—39.
- Ferdinandsen, C. & Winge, Ø.: Mykologisk Ekskursionsflora. Vejledning til Bestemmelse af danske Storsvampe. 2. omarbejdede og forøgede Udgave. 428 S. 664 Fig. Kbhvn. 1943.
- Fischer, I.: Särege svampforgiftning. SvL 2513—2515. 1945.
- Foged, N.: Jakob E. Lange. FOF 48: 45—48. 1942.
- Frandsen, K. J.: Studier over *Sclerotinia trifoliorum* Eriksson. 220 p. Kbhvn. 1946. (Autorref. i NT 10: 79—80. 1946).
- Frey, Richard: Sällsynta hymenomyceter. MSF 18: 25. 1941—42.
- Tvenne vid lärkträdet bundna hattsvamparter. MSF 19: 8—9. 1942—43.
 - Några anteckningar om basidsvampfloran på Åland. MSF 19: 9—16. 1942—43.
- Fries, N.: Untersuchungen über bios-artige Substanzen als Wachstumsfaktor für holzzerstörende Polyporaceen. SBT 31: 42—46. 1937.
- Über die Bedeutung von Wuchsstoffen für das Wachstum verschiedener Pilze. SBU 3 (2): 1—189. 1938.
 - Researches into the Multipolar Sexuality of *Cyathus striatus* Pers. SBU 4 (1): 1—39. 1940.
 - Einspormyzelien einiger Basidiomyceten als Mykorrhizabildner von Kiefer und Fichte. SBT 36: 151—156. 1942.
 - Untersuchungen über Sporenkeimung und Mycelentwicklung bodenbewohnender Hymenomyceten. SBU 6 (4): 1—81. 1943.
 - Die Einwirkung von Adermin, Aneurin und Biotin auf das Wachstum einiger Ascomyceten. SBU 7 (2): 1—73. 1943.
 - Beobachtungen über die thamniscophage Mykorrhiza einiger Halophyten. BN 1944: 255—264. 1944.

- Fries, Nils, & Jonasson, Lisbeth: Über die Infertilität verschiedener Stämme von *Polyporus abietinus* (Dicks.) Fr. SBT 35: 177—193. 1941.
- Fries, L.: Über das Wachstum einiger *Coprinus*-Arten bei verschiedenen Wasserstoffionenkonzentrationen. AFB 32: 10. 1945.
- Raurandkjuke på levende pæretre [*Polyporus pinicola*]. NGT 1945 (22): 1. 1945.
- Fähraeus, Gösta: *Cantharellus olidus* Quél. funnen i Sverige. (*Cantharellus olidus* Quél. in Schweden angetroffen). SBT 36: 49—51. 1942.
- Gelin, Olov E. V.: Variation in the length of the ascospores in *Plectania protracta* (Fr.) Gelin and *Plectania coccinea* (Scop.) Fuckel. Ann. Agric. Coll. Sweden 7: 41—50. 1938.
- The distribution in Scandinavia of *Plectania protracta* (Fries) Gelin, comb. nov. and *Plectania coccinea* (Scop.) Fuckel. NVSS 10 (52): 194—197. 1938.
- Gertz, O.: Kullabergs Svampflora. Anteckningar från mykologiska exkursioner i Kullabygden. SkN 26: 22—28. 1939.
- Svampfloran i Äsphult. Gälds Härads Hembygdsförenings Årsbok: 62—69. 1946.
- Einige bemerkenswerte Pilzformen aus den Kohlengruben Schonnens. KFS 16 (11): 1—14. 1946.
- Den märkliga svampfloran i våra gruvor. SkN 33: 57—68. 1946.
- Den subterrana svampfloran i Skånes stenkolsgruvor. FF 74—93. 1947.
- Gjertz, A.: Om svampförgiftningar. Nordisk Medicin (Stockholm) 15: 2440—2441. 1942.
- Gram, Ernst: Jens Lind. 1. Marts 1874—4. Oktober 1939. BT 45: 225—226. 1940.
- Gudbergson, B.: Kæmpeeksemplar af *Boletus edulis*. Friesia 3: 70. 1944.
- Gustavsson, G. A.: Stockholms Svampsällskap Friesia. Dess uppkomst och utveckling. Friesia 2: 84—87. 1938.
- Hackman, W.: *Helvella crispa* Scop. funnen i Tvärminne (N). MSF 22: 2—3. 1945—1946.
- Hagen, Asbjørn: *Onygena equina* and *corvina* in Norway. NMN B. 83: 93—99. 1942.
- Nye lokaliteter for *Nyctalis lycoperdoides* og *Nyctalis parasitica*. Blyttia 1: 114—118. 1943.
- Nye norske lokaliteter for *Onygena equina* og *O. corvina*. Blyttia 2: 100—104. 1944.
- Hagerup, O.: Basidiens Cytologi hos *Tremellodon gelatinosum* (Scop.) Pers. (Summary: The cytology of the basidium of *Tremellodon gelatinosum* (Scop.) Pers.). Friesia 3: 46—51. 1944.
- Basidiens cytologi hos *Lepiota* (*Limacella*) *lenticularis* Lasch. Friesia 3: 96—100. 1945.
- Hansen, E. Bille & Møller, F. H.: *Clitocybe verrucipes* (Fr.) Maire (Rufodet Tragthat) i Danmark. Friesia 3: 101. 1945.

- Harmsen, L.: Nogle Undersøgelser over Gul Tømmersvamp [*Coniophora cerebella*]. Beretn. Teknol. Inst. 1933—44: 7—9. 1944.
- Hasselberg, G. B. E.: Fynd av *Geaster quadrifidus* (Pers. p. p.) Th. Fr. j:r i Ångermanland. (*Geaster quadrifidus* (Pers. p. p.) Th. Fr. j:r in Ångermanland). SBT 35: 240. 1941.
- Hasselrot, T. E. & Hedlund, Lennart: Ett par fynd i Uppsalatrakten av discomyceten *Lachnella tricolor* (Sow. ex Fr.) Phill. (Ein paar Funde von dem Discomycet *Lachnella tricolor* (Sow. ex Fr.) Phill. in der Gegend von Uppsala). SBT 39: 241—242. 1945.
- Hellmers, E.: Botrytis on *Allium* species in Denmark. Meddelelser fra Plantepat. Afd. 25: 1—51. 1943.
- Hertel, H.: Svamp og Skadedyr. I Haandbog for Bygnings-Industrien. S. 863—874. Kbhvn. 1940.
- Hertz, S.: *Hirneola auricula* Judæ (Judasøre) paa Evonymus (Benved). Friesia 2: 270. 1942—1943.
- Hertz, V.: Sommersvampe. Friesia 2: 89. 1938.
- *Collybia esculenta* (Wulf.) Fr. Friesia 2: 89. 1938.
 - *Volvaria plumulosa* (Lasch) sensu Quélet. Friesia 2: 89. 1938.
 - *Boletus pulverulentus* i Charlottenlund Skov. Friesia 2: 182. 1941.
 - *Russula decolorans* og *R. Velenovskyi*. Friesia 2: 183. 1941.
 - Lidt om Svampeforgiftninger i Danmark. Friesia 2: 225—231. 1943.
 - Om giftige Svampe. UL 105 (26): 645—647. 1943.
 - *Amanita aspera* Quél. Friesia 2: 270—271. 1942—1943.
 - Anekdoter om Elias Fries. Friesia 3: 223. 1946.
- Hintikka, T. J.: Matti Laurila. 1915—1942. Friesia 3: 65—66. 1944.
- Horn, Kristian: *Hydnum septentrionale* Fr. i Norge. NMN 77: 129—130. 1937.
- Hässler, A.: The botanical societies of Scandinavia and Finland and some suggestions for their activities. BN 1938: 193—218. 1938.
- Häyrén, E.: *Rhizina inflata*, Ekenäs. MSF 19: 18. 1942—43.
- Høeg, O. A.: Den botaniska avdelning. Årsberetning for 1937: 57—62. 1937; for 1938: 52—55. 1938; for 1939: 52—55. 1939.
- Notater om sopper i Trøndelag og Nordmøre. Våre Nyttevekster 1943, nr. 2, 8 S. 1943.
 - Om *Scleroderma aurantium* Pers. og *Boletus parasiticus* Fr. i Norge. Blyttia 2: 65—70. 1944.
- Høeg, O. A. & Jørstad, I.: Some noteworthy species of *Hymenomyces*, recently collected in Norway. NVSS 10: 198—200. 1938.
- *Ganoderma lucidum* in Norway. NVSS 10: 201—202. 1938.
- Ingelström, Einar: Svampflora. Med 126 svampfotografier. 216 S. + XVI S. Stockholm 1940.

- Ingelström, Einar: *Guepinia helvelloides* (DC.) Fr. från Medelpad. (*Guepinia helvelloides* (DC.) Fr. aus Medelpad.) SBT 38: 434—435. 1944.
- Jamalainen, E. A.: Beobachtungen über *Mittrula sclerotiorum* Rost. am Klee. Jour. Scient. Agric. Soc. Finland 14: 19—22. 1942.
- Jensen, J. P.: Bjørnekær, K.: Svampe. Haandbog for Begyndere i Svampeplukning. NT 7: 78. 1943.
- *Boletus lignicola* Kbch. (1929) fundet i Danmark. Friesia 3 (3): 159—160. 1946.
- F. H. Møller: Fungi of the Färöes. Part I. Basidiomycetes. NT 10: 44—45. 1946.
- Mykologiske Strejftog i Jægersborg Dyrehave. NT: 60—61. 1946.
- Jensen-Storck, Sv.: Skadedyr og Svamp i Ejendomme. Lidt praktisk Biologi. 4. Oplag. 32 S. Kbhvn. 1941.
- Johansen, G.: *Monilinia fructigena* (Aderh. & Ruhl.) Honey i Danmark. Friesia 3: 111—114. 1945.
- Jørgensen, C. A., Lund, A. & Treschow, C.: Undersøgelser over Rodfordærveren, *Fomes annosus* (Fr.) Cke. Den kgl. Vet.- og Landbh. Aarsskrift 1939: 71—129. 1939.
- Jørgensen, J. P.: *Champignon-Mycelium*, dansk eller udenlandsk? GT 53: 588. 1937.
- Jørstad, Ivar: *Aphyllphoraceous Hymenomycetes* from Trøndelag. NVSS 1936 (10): 1—48. 1937.
- Notes on Norwegian Fungi. 1. New Finds of *Phlogiotis* (*Gyrocephalus*) *helvelloides*. 2. *Lysurus australiensis* found in Norway. 3. *Ascocorticium anomalum* living on another fungus. Blyttia 2: 33—36. 1944.
- Jørstad, Ivar & Jull, J. G.: Råtesopper på levende nåletrær. MNS 22 (6, 3): 300—496. 1939.
- Jørstad, Ivar & Roll-Hansen, F.: Melding om sykdommer på Skogtrær i Årene 1936—1941. Direktoratet for skogbruk, virkeshusholdning og jaktvesen; Årsmelding 1941: 11—25. 1941.
- Klinge, Axel B.: Kæmpe-Stenmorkel i Jylland [*Gyromitra gigas*]. FOF 48: 62. 1942.
- Om en Masseforekomst af *Plectania coccinea* (Scop.) Fekl., samt om en hvidlig Form af denne, f. albida f. n. (Summary: A mass occurrence of *Plectania coccinea* (Scop.) Fekl. together with a description of a whitish f. albida f. n.). Friesia 3: 41—45. 1944.
- Kock, Gunnar: Svampen med kardinalhatten. En kommentar till en märklig läkarundersökning [*Amanita muscaria*]. Friesia 2: 70—79. 1938.
- Lagerberg, Torsten: Ett fynd av *Merulius sclerotiorum* Falck. (Ein Fund von *Merulius sclerotiorum* Falck). SBT 36: 1—8. 1942.
- Lange, Jakob E.: Studies in the Agarics of Denmark. Part XII. *Hebeloma*, *Naucoria*, *Tubaria*, *Galera*, *Bolbitius*, *Pluteolus*, *Crepidotus*, *Pseudopaxillus*, *Paxillus*. Additional descriptions and supplementary notes to part I—XI. DBA 9: 6. 1938.

- Lange, Jakob E.:** Heksering af Kæmpe-Støvbold (*Lycoperdon maximum*). Friesia 2: 88. 1938.
- Flora Agaricina Danica. Vol. V. Latinske Diagnoser publiceret i „Flora Agaricina Danica“ 1935—40 og i „Studies in the Agarics of Denmark“, p. I—IX. Specific and generic index to Vol. I—V (udarbejdet af N. Fabritius Buchwald), p. XIII—XXIV. 1940.
 - Bemærkelsesværdige Paddehat-Fund i de senere Aar (Summary: Notes on rare Agarics recently found in Denmark). Friesia 2: 156—160. 1940—41.
 - Iagttagelser fra Hatsvampefloraens Omraade. (Uændret Genoptryk af Foredragsreferat i DBT 27: XXXVII—XLIV 1906). Fyns Flora og Fauna. Odense 1943: 7—20. 1943.
- Lange, M.:** *Schizophyllum commune* som „hvalparasit“. Friesia 2: 182. 1940—1941.
- Iagttagelser over Svampefloraen paa Brandpletter. (Summary: Notes on fungi confined to burnt ground). Friesia 3: 58—61. 1944.
 - Nogle ejendommelige Bægersvampe. (Summary: Notes on some *Discomycetes* in Denmark). Friesia 3: 62—64. 1944.
 - Hatsvampefloret paa Maglemose i Grib Skov. NT 8: 72—73. 1944.
 - Mykologiske Indtryk fra Lapland. Friesia 3: 161—170. 1946.
 - Mykologiske iagttagelser i Danmark 1943—45. Friesia 3: 201—211. 1946.
- Larsen, P.:** Om falsk, rød Kerne („Rødmarrv“) hos Bøg. DST 1937: 321—434. 1937.
- Laurila, Matti:** *Basidiomycetes novi rarioresque in Fennia collecti*. Vanamo 10: 4. 1—24. 1939.
- Lihnell, Daniel:** Fynd av *Endogone pisiformis* Link och *Tuber maculatum* Vitt. vid Uppsala. (Ein Fund von *Endogone pisiformis* Link och *Tuber maculatum* Vitt. bei Uppsala). SBT 31: 150. 1937.
- Untersuchungen über die Mykorrhizen und die Wurzelpilze von *Juniperus communis*. SBU 3: 3. 1939.
 - *Cenococcum graniforme* als Mykorrhizabildner von Waldbäumen. SBU 5 (2): 3—19. 1942.
- Lindeberg, Gösta:** Über das Wuchsstoffbedürfnis verschiedener Arten der Pilzgattung *Marasmius*. SBT 33: 85—90. 1939.
- Über den Einfluss der Wasserstoffionen-Konzentration auf das Wachstum verschiedener *Marasmius*-Arten. SBT 33: 341—346. 1939.
 - Om betydelsen av kalcium och mangan för broskskivlingarnas tillväxt. (Über die Bedeutung von Kalzium und Mangan für das Wachstum von *Marasmius*-Arten.) SBT 37: 117—119. 1943.
 - Über die Physiologie ligninabbauender *Bodenhymenomyces*. SBU 8 (2): 1—183. 1944.
 - The Effect of Biotin and Thiamin on the Growth of *Collybia dryophila* Fr. SBT 40: 63—69. 1946.
 - Thiamin and Growth of litterdecomposing *Hymenomyces*. BN 1946: 89—93. 1946.

- Litschauer, V.: Beiträge zur Kenntnis der Corticiaceen Schwedens. I. Mitteilung. SBT 32: 283—294. 1938.
- Lundell, S.: Three undescribed vernal Agarics, *Mycena vernalis* H. v. Post in sched., *Clitocybe verna* Egeland, and *Entoloma vernum*. SBT 31: 186—195. 1937.
- Lundell, S. & Nannfeldt, J. A.: Fungi exsiccati suecici, praesertim Upsalienses. (Svenska svampar, särskilt från Uppsala-trakten). Fasc. 9—10 (Nr. 401—500). Uppsala 1937; 11—12 (501—600). 1938; 13—14 (601—700). 1938; 15—16 (701—800). 1939; 17—18 (801—900). 1939; 19—20 901—1000. 1941; 21—22 (1001—1100). 1941; 23—24 (1101—1200). 1942; 25—26 (1201—1300). 1943; 27—28 (1301—1400). 1946.
- Malmström, Nicken: *Amanita pantherina* (DC) Fr. och *Lentinus lepideus* Fr. i rörlig dynsand. MSF 17: 182—187. 1940—41.
- *Calvatia gigantea* (Pers.) Th. Fr. j:r, jätteröksvampen funnen i Finland. MSF 17: 187—189. 1940—41.
 - En för Finland ny *Peziza*, *P. Acetabulum* L. MSF 17: 189—191. 1940—41.
 - *Boletus luridus* Schaeff. från Åland. MSF 18: 68—70. 1941—42.
 - *Boletus pulverulentus* Opat. och *B. castaneus* Bull., nya för Finland. MSF 18: 70—73. 1941—42.
 - Fynd av *Boletus cyanescens* Bull. och *Gyrodontolividus* Sacc. ex Bull. MSF 18: 73—77. 1941—42.
 - Agaricineer, för landet nya o. a. från södra Finland. MSF 18: 77—83. 1941—42.
 - För landet nya eller sällsynta svampar. MSF 22: 16—17. 1945—46.
- Melin, Elias: Betydelsen av vissa tillväxtreglerande ämnen i skogsförna för marksvampar. (Über die Bedeutung gewisser wuchsbefördernder Stoffe in der Waldstreu für die Bodenzpilze.) SBT 37: 115—117. 1943.
- Der Einfluss von Waldstreuextrakten auf das Wachstum von Bodenzpilzen, mit besonderer Berücksichtigung der Wurzelpilze von Bäumen. SBU 8 (3): 1—116. 1946.
- Melin, Elias & Lindeberg, Gösta: Über den Einfluss von Aneurin und Biotin auf das Wachstum einiger Mykorrhizapilze. Vorl. Mitteilung. BN 1939: 241—245. 1939.
- Melin, Elias & Midén, Gunhild: *Morchella conica* Pers., ein aneurin-autotropher Pilz. SBT 35: 333—336. 1941.
- Melin, Elias & Norkrans, Birgitta: Über den Einfluss Pyrimidin- und der Thiazolkomponente des Aneurins auf das Wachstum von Wurzelpilzen. SBT 36: 271—286. 1942.
- Modess, O.: Experimentelle Untersuchungen über Hymenomyceten und Gasteromyceten als Mykorrhizabildner bei Kiefer und Fichte. SBT 33: 91—93. 1939.
- Zur Kenntnis der Mykorrhizabildner von Kiefer und Fichte. SBU 5: 1—146. 1941.
- Munck, Willy: Svampeforgiftning. UL 105: 647—651. 1943.

- Mundt, C.: Danmarks spiselige Svampe. 6. Udg. 83 p, 32 farvel. Tavler. Kbhvn. 1943.
- Mundt, K.: *Boletus parasiticus*. Friesia 2: 88. 1938.
- Munk, A.: Svampefloraens Variation fra Aar til Aar. NT 9: 70—71. 1945.
- Müller, D.: Über Chlorophyll- und Stickstoffgehalt in Hexenringen von *Marasmius oreades*. Friesia 2: 221—224. 1942—43.
- Den dyrkede Champignons Ernæring. GT 1944 (26): 321—322. 1944.
- Nachweis von Blausäure in *Pholiota aurea* (Matt.) Fr. Friesia 3: 52—57. 1944.
- Møller, Carl Mar.: Nye danske Undersøgelser over Rodfordærveren [*Polyporus annosus*] DST 24: 433—454. 1939.
- Møller, F. H.: Superposition hos et Par Bladhatte. Friesia 2: 87. 1938.
- *Collybia pseudo-radicata* Lange et Møller. Zeits. f. Pilzk. 22 (17): 16—18. 1938.
- Poul Larsen. 16. Januar 1864—18. April 1938. BT 44: 482—483. 1938.
- Svampefund fra Gl. Fredskov og Høvængeskoven. FOF 1940 (3): 110—111. 1940.
- Svampeekskursion til Petersgaard-Skovene ved Kalvehave den 17. September 1939. FOF 1940 (3): 111—112. 1940.
- Severin Petersen (1840—1929) i Anledning af Hundredaaret for hans Fødsel (Severin Petersen (1840—1929). Anlässlich seines 100. Geburtstages). Friesia 2: 139—148. 1940—41.
- Gustav Ebbesen. 13. 3. 1882—27. 9. 1938. Friesia 2: 172. 1940—1941.
- Michaels Führer für Pilzkunde ved Br. Hennig & J. Schäffer. Friesia 2: 178. 1940—1941.
- Mykologisk Kongres i Køge 26. September 1940. Friesia 2: 207—208. 1941.
- *Peziza (Plectania) coccinea* (Scop.) Fr. Friesia 2: 181. 1940—41.
- Et Par Opgaver for vore Rørhat-interesserede. Friesia 2: 185—186. 1941.
- *Polyporus hispidus*. Friesia 2: 186. 1940—41.
- Forstander Jakob E. Lange. NT 6: 29—31. 1942.
- Hvor mange Champignon-Arter findes der i Danmark? NT 7: 52—53. 1943.
- C. Ferdinandsen & Ø. Winge. Mykologisk Ekskursionsflora 2. Udg. NT 7: 75—76. 1943.
- Karbol-Champignonen, *Psalliota xanthoderma* (Gen.) Rich. et Roze (Zusammenfassung: Das Vorkommen von *Psalliota xanthoderma* (Gen.) Rich. et Roze in Dänemark). Friesia 2: 239—242. 1943.
- *Cytidia flocculenta* (Fr.) v. Höhn et Litsch. Friesia 3: 67—68. 1944.
- To for Danmark nye *Clavaria*-Arter [*C. tenuipes* og *C. acuta*]. Friesia 3: 71. 1944.
- Fungi of the Færøes. Part I. Basidiomycetes. 295 S., 134 Fig., 3 farvelagte Tavler. Kbhvn. 1945.

- Møller, F. H.:** En ny *Crepidotus*-Art. *Crepidotus cinnabarinus* Möll. et Westerg. sp. n. Cinnoberfarvet Muslingsvamp. *Friesia* 3: 94—95. 1945.
- Julius Schäffer in memoriam. 3. Juni 1882—21. Oktober 1944. *Friesia* 3: 143—146. 1945.
- Nyere Fund af *Hypocrea alutacea*. *Friesia* 3: 149. 1945.
- Sjældnere Svampefund fra Randerseggen i 1945. *Friesia* 3: 171—173. 1946.
- *Crepidotus cinnabarinus* Peck i Danmark. Syn. *Crepidotus cinnabarinus* Möll. et Westerg. *Friesia* 3: 217—220. 1946.
- Tidlig Forekomst af *Plectania coccinea*. *Friesia* 3: 223. 1946.
- Svampenyt fra Bornholm 1946. *Friesia* 3: 224. 1946.
- Møller, F. H. & Schäffer, J.:** Beitrag zur *Psalliota*-Forschung. *AM* 36: 64—82. 1938.
- Zwei *Russulæ* von den Färöern. *AM* 38: 332—334. 1940.
- Mörner, C. Th.:** Orientering över gasteromyceten *Mycenastrum Corium* (Guers.) Desv. (Orientierung über den Gasteromyceten *Mycenastrum Corium* (Guers.) Desv.). *SBT* 31: 206—214. 1937.
- Gasteromyceten *Tulostoma brumale* Pers. Några data ur dess litteratur och inventering av dess utbredning inom Sverige och de nordiska grannländerna. (Der Gasteromycet *Tulostoma brumale* (Pers.). *SBT* 33: 1—16. 1939.
- Nannfeldt, J. A.:** Contributions to the Mycoflora of Sweden. 4. On some Species of *Helvella*, together with a Discussion of the Natural Affinities within *Helvellaceæ* and *Pezizaceæ* trib. *Acetabuleæ*. *SBT* 31: 47—66. 1937.
- Kühner, Robert: Le genre *Galera* (Fries) Quélet. *SBT* 31(1): 136—138. 1937.
- Carl Thore Mörner. 4. August 1864—7. September 1940. *Friesia* 2: 173—174. 1938.
- Discomyceten *Bulgaria globosa* Schmied. ex Fr. funnen i Norge. *Naturen* 62(11): 1938.
- Contributions to the mycoflora of Sweden. 5. On *Peziza Catinus* Holmskj. ex Fr. and *P. radiculata* Sow. ex Fr. with a discussion of the genera *Pustularia* Fuck. emend. Boud. and *Sowerbyella* Nannf. n. gen. *SBT* 32: 108—120. 1938.
- Notes on type specimens of British inoperculate *Discomycetes* (second part, notes 51—100). *Trans. Brit. Myc. Soc.* 23(3): 239—252. 1939.
- The *Geoglossaceæ* of Sweden (with regard also to the surrounding countries). *AFB* 30A(4): 1—67. 1942.
- Contributions to the Mycoflora of Sweden. 6. On some white-exipled lignicolous or corticolous species of *Lachnum* Retz. ex Karst. *SBT* 36: 287—300. 1942.
- *Bulgaria globosa* (Schmied.) Fr. funnen i Västsverige. (*Bulgaria globosa* (Schmied.) Fr. in Westschweden angetroffen). *SBT* 38: 113—114. 1944.

- Nannfeldt, J. A.: En ny svensk Hypogé, tryffeln *Geopora Schackii* P. Henn. (Summary: A new Swedish hypogeous fungus, *Geopora Schackii* P. Henn.). *Friesia* 3(3): 177—188. 1946.
- Nannfeldt, J. A. & du Rietz, G. E.: Vilda växter i Norden. Mossor, lavar, svampar, alger, 212 färgfotografier. 443 S. 1945.
- Nathorst-Windahl, T.: Anmärkningsvärda fynd av hymenomyceter i Bohuslän och Västergötland. *Medd. Göteborgs Bot. Trädgård*, 16: 135—164. 1943.
- Storsvampar i Bohuslän. — Bohuslän, Landskapet vid västerhavet. Sthlm. 1943.
- Neergaard, P.: Ferdinandsen, C. & Jørgensen, C. A.: Skovtræernes Sygdomme. NT 4: 92—93. 1940.
- Nielsen, N. Juul: Sene Fund af Storsvampe. *Friesia* 3: 72. 1944.
- Norkrans, Birgitta: Om mykorrhizabildande och rent saprofytiska *Tricholoma*-arters fysiologi. (Über die Physiologie der mykorrhizabildenden und rein saprophytischen *Tricholoma*-Arten). SBT 38: 121—122. 1944.
- Nyberg, Wolmar: *Volvaria Loveiana* Berk. funnen i Finland. (Summary: *Volvaria Loveiana* Berk. found in Finland). *Friesia* 2: 149—152. 1940—41.
- Fynd av några mera sällsynta svamparter. MSF 19: 16—18. 1943.
- Fynd av sällsynta svampar. MSF. 21: 3. 1945.
- Den pudrade trattskevlingen, *Clitocybe nebularis*. MSF 21: 16. 1944—45.
- Iakttagelser år 1945 om svampfloran i Grankulla och på några andra orter i Nyland. MSF 22: 46—52. 1945—46.
- En för Finlands floraområde ny buksvamp, *Calvatia cretacea* (Berk.) Lloyd. MSF 22: 155—157. 1946.
- Palm, Björn: Ett konidieliknande vilstadium hos en *Fomes*-art. (Ein konidieähnliches Ruhestadium bei einer *Fomes*-Art). SBT 37: 200—201. 1943.
- Paludan, Hother: Dyrkning af *Champignon*. Med Tillæg om Champignonsygdomme af Olaf Nielsen. Udg. af Alm. dansk Gartnerforen. 48 S. 1938. — 2. Udg. 60 S. 1946.
- Peltz, F. & Korshøj, N. B.: Dansk Rets Stilling til Spørgsmaalet om Ansvar for Svampe- og Husbukkeangreb ved Overdragelse eller Aflevering af fast Ejendom. 56 S. Kbhvn. 1941.
- Petersen, H. E.: Kortfattet Oversigt over Kryptogamerne. 192 S. Kbhvn. 1941.
- Pettersson, Bengt: En sydlig pezizacé, *Sarcosphaera coronaria* (Jacq.) Boud., återfunnen på Gotland. (Summary: A Southern Species of Pezizaceæ, *Sarcosphaera coronaria* (Jacq.) Boud., rediscovered in Gotland). SBT 40: 85—87. 1946.
- Pettersson Sven: *Podoscypha undulata* (Fr.) R. Maire funnen i Skåne. (*Podoscypha undulata* (Fr.) R. Maire in Schonen angetroffen). SBT 36: 51. 1942.
- Raested, R.: The relation between *Polyporus abietinus* (Dicks. ex Fr.) Fr. and *Irpex fuscoviolaceus* (Ehrenb. ex Fr.) Fr. NMN 81: 207—231. 1941.

- Rennerfelt, Erik:** Undersökningar över toxiciteten emot rötsvampar hos tallkärnvedens fenoliska beståndsdelar. (Untersuchungen über die Toxizität der phenolischen Inhaltsstoffe des Kiefernkernelholzes gegenüber Fäulnispilzen). MSS 33: 331—364. 1943.
- Die Toxizität der phenolischen Inhaltsstoffe des Kiefernkernelholzes gegenüber einigen Fäulnispilzen. SBT 37(1): 83—93. 1943.
 - Die Entwicklung von *Fomes annosus* Fr. bei Zusatz von Aneurin und verschiedenen Extrakten. SBT 38: 153—162. 1944.
 - Om granens rotröta, dess förekomst och utbredning. [*Fomes annosus*]. SSFT 1945: 1—19. 1945.
 - Om rotrötan (*Polyporus annosus* Fr.) i Sverige. Dess utbredning och sätt att uppträda. (Über die Wurzelfäule (*Polyporus annosus* Fr.) in Schweden). MSS 35(8): 1—88. 1946.
- Reuter, Enzo:** *Hygrophorus puniceus* Ab Pargas, Lofsdal och *Armillaria caligata* N Borgå socken, Köttboda. MSF 19: 42. 1942—43.
- Rättelser och tillägg angående tvenne svampfynd. MSF 21: 16. 1944—45.
 - Riklig förekomst av *Helvella lacunosa* Afz. i Ab, Pargas, Lofsdal. MSF 21: 17. 1944—45.
- Robak, Haakon:** Notes on Norwegian Wood Rots. I. Notes on *Stereum sanguinolentum* A. & S. and Red Heart Rot in Living Conifers. II. The Genus *Coniophora* D.C. and the „Vaporarius rot“ in Conifers. NMN 76: 1—4. 1937.
- Studies in the Biology of the Wood-Destroying *Hymenomyces*. I. Contribution to the Knowledge of Homothally and Heterothally in some Species of *Thelephoraceae* and *Polyporaceae*. NMN 76: 5—13. 1937.
 - II. The Ability of Haploid Mycelia to produce Rot. NMN 76: 15—20. 1937.
 - Om innflydelsen av muggsopper på fruktlegemedannelsen hos skjellsoppen *Pholiota mutabilis* (Schaeff.) Quel. på kunstig næringsbunn. NMN 77: 120—128. 1937. Ogsaa i Medd. Norsk. Bot. Foren. 1936: 120—128. 1937.
 - Litt om råte på tremasse og om en ny-identifisert råtesopp, *Corticium calceum* Fr. (Summary: Note on decay in ground-wood pulp and a new causal organism, *Corticium calceum* Fr.). NMN 78: 113—120. 1938.
 - Hussopp og Hussoppskader [*Merulius lacrymans*]. 31 S. 16 Fig. Oslo 1939.
 - Nye undersøgelser over muggsoppers innflytelse paa fruktlegemedannelsen hos *Pholiota mutabilis*. (Summary: Further about the influence of moulds upon the fruiting of *Pholiota mutabilis*). NMN 81: 105—116. 1940.
 - Cultural studies in some Norwegian Wood-destroying fungi. Medd. Vestlandets forstl. Forsøksstation 25: 1—248. 1942.
 - Skogtrærnes mykorrhiza og dens betydning. Naturen 1942: 232—250. 1942.
- Roll-Hansen, Finn:** Undersøkelser över *Polyporus annosus* Fr. særlig med henblikk på dens forekomst i det Sønnaufjelske Norge. (Summary: An investigation of the possibility of ascertaining different races of *Polyporus annosus* connected with different hosts or localities in Norway). MNS 24: 1—100. 1940.

- Romell, L.-G.: A trenching experiment in spruce forest and its bearing on problems of mycotrophy. SBT 32: 89—99. 1938.
- Barrskogens marksvampar och deras roll i skogens liv. (Summary: Soil fungi of softwood forests and their role in the forests life). SSFT 37: 348—375. 1939.
- Rydberg, R. & Ingelström, E.: *Durandiomyces Phillipsii* Seaver jämte några andra fynd av *discomyceter* i Sverige. (Zusammenfassung: *Durandiomyces Phillipsii* Seav. nebst anderen seltenen *Discomyceten* in Schweden gefunden). Friesia 2: 264—266. 1942—43.
- Sandblom, J. & Jonsson, S.: Våra matsvampar. 64 p, 118 färglagda bilder. Stockholm 1943.
- Santesson, R.: *Onygena corvina* i Torne lappmark. (*Onygena corvina* in Torne Lappmark). SBT 31: 128—130. 1937.
- The phalloid genera *Colonnaria* Rafinesque, *Laternea* and *Linderia* Cunningham. SBT 38: 287—303. 1943.
- *Cyttaria*, a Genus of Inoperculate *Discomycetes* (Summary p. 342). SBT 39: 319—343. 1945.
- Schäffer, J.: Revision der *Russula*-Sammlung Romells nebst Anmerkungen über die *Russula*-Sammlung Bresadolas im Naturhistorischen Reichsmuseum, Stockholm. AFB 29: 15. 1940.
- Schäffer, J., Ebbesen, G. & Möller, F. H.: Beitrag zur *Russula*-Forschung. AM 35: 106—112. 1937.
- Sennels, N. J.: Dyrkning af *Champignon*. Frø og Gartneri, Kbhvn. 11: 5—11. 1946.
- Skovsted, A. P.: *Boletus pulverulentus* (Opat.). En ny Rørhat for Danmark. (*Boletus pulverulentus* (Opat.). Ein neuer Röhrling in Dänemark). Friesia 2: 153—155. 1940—41.
- Størmer, P.: Lav på en hattsoopp. [*Coniocybe furfuracea*]. NMN 77: 131—132. 1937.
- Svensson, Harry: Anteckningar om Karlstadstraktens Skivlingflora (*Vit-sporingar: Leucosporæ*). Medd. från Värmlands Naturhist. Fören. 13: 1940.
- Anteckningar om Karlstadstraktens Skivlingflora II (*Brosk-skivlingar: Marasmiæ* och *rödsporingar: Rhodosporeæ*). Medd. från Värmlands Naturhist. Fören. 15: 1. 1944.
- J. E. Lange: Flora Agaricina Danica I—V. Ett mykologiskt monumentalverk. Friesia 2: 175—177. 1940—41.
- Sylvén, Edward: *Cordyceps militaris* Fr. på *Dasychira pudibunda* (L.). BN 1942: 97—98. 1942.
- Terkelsen, F.: Sjøldnere Svampefund i Efteraaret 1936. Friesia 2: 87. 1938.
- En ny Ridderhat, *Tricholoma pseudo-imbricatum* Lange & Terkelsen sp. n. (Summary: *Tricholoma pseudo-imbricatum* Lange & Terkelsen sp. n.). Friesia 3: 35—40. 1944.
- Sjøldnere Svampefund i Sønderjylland 1940—42. Friesia 3: 68—69. 1944.
- Sjøldnere Svampefund i 1944. Friesia 3: 107—110. 1945.
- Tholle, J.: Ved Apoteker J. Linds Død. GT 55: 508. 1939.

- Treschow, Cecil: Undersøgelser over Brintionkoncentrationens Indflydelse paa Væksten af Svampen *Polyporus annosus*. Forstl. Forsøgs. Danmark 15 (126): 17—32. 1938.
- Champignon dyrkning. GT 53: 215—218. 1937.
 - Nyere udenlandske Champignonundersøgelser. GT 1938: 573—575 og 588—589. 1938.
 - Advarsel til Champignon dyrkerne. GT 55: 155. 1939.
 - Paludan, H.: Dyrkning af Champignon. NT 3: 30. 1939.
 - Brintionkoncentrationens Indvirkning paa Rodfordærverens Vækst [*Polyporus annosus*]. NT 3: 71. 1939.
 - Om Tilberedning af Gødning til Champignon dyrkning. GT 56: 168—171. 1940.
 - Om den dyrkede Champignons Ernæring. GT 57: 191—195. 1941.
 - Zur Kultur von *Trametes* auf sterilisiertem Waldhumus. Zentralbl. Bact. II. Abt. 104: 186—188. 1941.
 - The *Verticillium* Diseases of Cultivated Mushrooms. DBA 11 (1): 1—31. 1941.
 - De „Verticilliate“ Champignonsygdomme. NT 6: 9—10. 1942.
 - Bekæmpelse af *Mycogone perniciosus* i Champignonkulturer (Summary: Control of the *Mycogone* disease of mushrooms). Friesia 2: 232—238. 1942—43.
 - Die Bedeutung der Wuchsstoffe für *Psalliota hortensis*. Naturwissenschaften 31 (16—18): 210. 1943.
 - Bekämpfung von *Mycogone* in Champignonkulturen. Zentralbl. Bact. II. Abt. 105: 417—420. 1943.
 - Nutrition of the cultivated mushrooms. DBA 11 (6): 1—190. 1944.
 - Nutrition of the cultivated mushrooms. NT 8: 91—92. 1944. (Referat).
 - Champignon dyrkningens Historie. Friesia 3: 115—123. 1945.
 - Taxonomy of the Cultivated Mushroom. Friesia 3: 124—128. 1945.
- Trolander, A. S.: Några småländska svampfynd. BN 1937: 501. 1937.
- Vang, I.: *Typhula* species on agricultural plants in Denmark. Kgl. Vet. Landbohøjskoles Aarsskrift 1945: 1—46. 1945.
- Westergaard, Frode: Apomorphinbehandling af Svampeforgiftning. Bemærkning til Knud Wilken-Jensen og N. Fabritius Buchwald's Artikel. UL 108: 1003. 1946.
- Wilken-Jensen, K. & Buchwald, N. F.: Et dødeligt forløbende Tilfælde af Svampeforgiftning ved *Amanita virosa*. (Summary: A fatal case of poisoning by the fungus *Amanita virosa*). UL 108: 916—920. 1946.
- Winge, Ø.: *Hydnum septentrionale* Fr. Friesia 3: 147—148. 1945.
- Ørsted-Hansen, H. D.: Lidt om Hekseringe. DH 107: 298. 1942.
-

MEDDELELSER

fra

FORENINGEN TIL SVAMPEKUNDSKABENS FREMME

GENERALFORSAMLING I 1946

Tirsdag den 26. Februar 1946, Kl. 19⁰⁰, afholdtes den ordinære Generalforsamling i Botanisk Laboratoriums Auditorium, Gothersgade 140. 68 Deltagere.

Før Generalforsamlingen tog sin Begyndelse, rejste Næstformanden, Dr. V. Hertz, sig og bød Formanden, Professor N. F. Buchwald, velkommen tilbage. Det var første Gang, Professoren viste sig i Foreningen siden Færdselsuheldet i Sommeren 1945. Velkomsten tiltraadtes med Akklamation af Foreningens Medlemmer, hvorefter Formanden ønskede de af Medlemmerne, som paa Grund af Jødeforfølgelserne i Oktober 1943 maatte flygte til Sverige, velkommen tilbage (Akklamation).

Derefter begyndte den egentlige Generalforsamling. Civilingeniør E. Brockmeyer valgtes til Dirigent.

1. Formanden, Professor N. F. Buchwald, aflagde derpaa Beretning for Aaret 1945. Af Ekskursionsberetningerne fremgik det, at Svampesæsonen som Helhed, set fra et kulinarisk Synspunkt, maatte betragtes som middelgod, om end første Del paa Grund af Tørke havde været mindre god. Mykologisk set bragte Sæsonen derimod mange interessante Fund (se nedenfor).

Skønt den glædelige Kapitulation kom allerede i Begyndelsen af Maj, vedblev dog Forbudet mod Søndagskørsel paa Jernbanen at bestaa længe derefter. Den traditionelle Morkeltur om Foraaret til Boserup (event. Herthadalen) maatte derfor opgives, for første Gang i mange Aar. Trafikforholdene bedredes heldigvis en Del hen paa Sommeren og tillod Foreningen at afholde 5 Efteraarsekskursioner til Skove i Hovedstadens umiddelbare Nærhed. Længere Ture

kunde der slet ikke blive Tale om endnu. Da Formanden paa Grund af Sygdom havde været forhindret i at deltage i nogen af Efteraars-ekskursionerne, benyttede han Løjligheden til at takke de øvrige Medlemmer af Bestyrelsen samt Foreningens Medlemmer for deres Arbejde dels med Tilrettelæggelse og Ledelse af Ekskursionerne, dels med Arrangementet med Svampeudstillingen.

1. Tur (26.8.45) gik til Frederiksdal Storskov (125 Deltagere). Trods sparsomt Svampeflor var der dog 110 Arter, bl. a. mange Eksemplarer af *Amanita phalloides* og *A. virosa*, der jo begge er tidlige Svampe. *A. virosa* fandtes bl. a. i Lyngby Mose ved Prinsessestien, hvad der i høj Grad støtter den Formodning, at det Dødsfald, der ramte et ungt kvindeligt Medlem af Foreningen 3. September 1944, skyldes denne Fluesvamp *). Det er første Gang, vi med nogenlunde Sikkerhed har kunnet pege paa et Dødsfald herhjemme, der skyldes denne Fluesvamp. Der bør altsaa vises den yderste Agtpaagivenhed ved Plukning af hvide Champignonner i Skove.

2. Tur (9.9.45) gik til Geelskov og Ørholm. Den havde 180 Deltagere, hvilket er langt det største Deltagerantal i Foreningens Historie. Trods vedvarende Tørke fandtes dog ca. 130 Arter og heller ikke faa Spisesvampe, f. Eks. *Boletus edulis* og mange Champignonner. Af sjældnere Fund kan nævnes Blomkaalsvampen (*Sparassis ramosa*), der med visse Aars Mellemrum findes i Geelskov og Rudeskov.

3. Tur (23.9.45) gik til Ermelunden og Jægersborg Dyrehave (135 Deltagere). Der samledes 200 Arter, ikke noget ringe Tal! Særlig bør fremhæves Fundet af Slør-Stinksvamp (*Dictyophora duplicata*) (flere „Æg“). Den er tidligere fundet i 1940, 1941 og 1942, men ikke i 1943 og 1944 **).

4. Tur (30.9.45) gik til Frederikslund Skov (110 Deltagere). 170 Arter noteredes, men det kulinariske Udbytte var ringe. Særlige Fund var: *Tremellodon gelatinosum* og *Stropharia depilata*, vor største Bredblad-Art, der første Gang blev fundet paa Foreningens Ekskursion til Gribskov i 1930. Endvidere fandtes en for Landet ny Ridderhat, *Tricholoma decorum* (det. F. H. Møller); det er en smuk, gullig Ridderhat, der af E. Fries er opstillet som *Pleurotus decorum* med Tilføjelsen „Nobilissima Pleurotorum species“. Den staar *Tricholoma rutilans* nærmest og vokser som den paa Naaetræstød.

*) Jfr. »Friesia« III: 197—200. 1946.

**) Se »Friesia« II: 271—272. 1943.

5. Tur (14.10.45) gik atter til Jægersborg Dyrehave. 70 Deltagere, det mindste Deltagerantal i 1945. Ca. 150 Arter Stor-svampe blev noteret, deriblandt *Dictyophora duplicata* under Bøg ved „Lille Tøjreslag“ i Dyrehaven, og ikke færre end 14 *Hygrophorus*-Arter! I øvrigt vil Postmester J. P. Jensen i sit Foredrag efter Generalforsamlingen fortælle Dem en Masse om Svampefloret i Dyrehaven, hvorfor jeg ikke skal komme nærmere ind paa det.

Deltagerantallet paa alle Turene var endnu større end i de tidligere Aar, hvilket naturligvis gav Anledning til Besværligheder paa Restauranterne under Serveringen; især var det galt paa Rudersdal Kro, hvor Betjeningen lod meget tilbage at ønske.

De forbedrede Trafikforhold fra og med September Maaned opmuntrede i høj Grad til at afholde den Svampeudstilling, hvorom der allerede i 1944 var truffet Aftale med Det kgl. danske Haveselskab. Den fandt Sted fra den 13.—16. September i Haveselskabets Have og besøgte af 1157 betalende Gæster — foruden af mange af Foreningens egne Medlemmer. Der udstilledes ikke færre end 226 Arter, der bl. a. var indsamlet ved energiske Medlemmers Hjælp paa en særlig Ekskursion til Grib Skov Søndag den 12. September. Tre sjældne Arter paa Udstillingen var den store *Amanita strangulata* (nær Kamfluesvamp, *A. vaginata*), *Russula helodes* Melz. fra Maglemose (M. Lange leg.), samt talrige Eksemplarer af den sjældne Rørhat *Boletus cavipes*. Desuden udstilledes bl. a. Hvid Karbolchampignon (*Psalliota xanthoderma*).*)

Af „Friesia“ udsendtes 2. Hefte af Bind III, et stort Hefte paa næsten fem Ark, bl. a. med en svensk Afhandling, hvoraf det fremgaar, at Kløvblad (*Schizophyllum commune*) er fundet paa mange Steder i Sydsverige (Skaane, Halland, Blekinge og Smaaland) i den sidste halve Snes Aar — ligesom i Danmark.

Vi plejer i Tilknytning til Foreningens Publikationsvirksomhed at gøre Rede for Salget af „Flora Agaricina Danica“. Medens der i 1944 solgtes 52 Eksemplarer, blev der i 1945 kun solgt 16 Eksemplarer, altsaa en betydelig Nedgang, men dog flere Eksemplarer end i 1940 og 1941. Salget i Januar—Februar 1946 tyder dog paa, at det i 1946 atter vil stige. Salget i 1945 indbragte et Beløb paa ca. 5000 Kr. Til Carlsbergfondet er nu tilbagebetalt ialt 59.000 Kr., og der resterer kun 33.000 Kr., d. v. s. lidt over Trediedelen af det bevilgede Beløb (92.000 Kr.).

*) Nærmere om Udstillingen, se »Friesia« III: 234. 1946.

Heraf fremgaar det, at Tilgangen var størst i 1945, nemlig 148 Medlemmer, endog større end i 1941 (139 Medlemmer), hvor vi den Gang var tilbøjelige til at tro, at en væsentlig Del af Fremgangen skyldtes et Dødsfald af Svampeforgiftning *). Afgangen i 1945 har ogsaa været større end i noget andet Aar, nemlig 80 Medlemmer. Medlemstallet var 31.12.1944: 603, men er nu 31.12. 1945: 671, s: at over en Fordobling af Medlemstallet har fundet Sted i Løbet af Krigsaarene. Selv om man maa være forberedt paa en Tilbagegang i de kommende Aar, er der i alt Fald nu skabt et betydeligt „Reservefond“ af Medlemmer at tære paa.

Hvad Foreningens økonomiske Status angaar, skal jeg blot fremhæve, at den er bedre, end den har været i mange Aar. Der er ingen Gæld og tilmed en Kassebeholdning paa godt 300 Kr. ved Aarets Udgang.

Desværre er ikke færre end 7 Medlemmer afgaaet ved Døden i Beretningsaaet, nemlig: Apotheker G. Bøggild, Bjerringbro, Skoledirektør Sofus Franck, København, Kommunalærer Muxoll, Hellerup, Læge Sofus Prior, Græsted (tidl. Aarhus), der alle har været Medlemmer af Foreningen i en Snes Aar, samt Fru Ingeniør Ellen Margrete Köncke, København (indmeldt 1934), Magister H. Berhrnst Jensen, København (indmeldt 1939) og Fru Agda Vogelsang (tidl. Cohrt), København (indmeldt 1941).

Et Ære være deres Minde!

2. Kassereren, Overlærer K. Bjørnekær, forelagde derefter Regnskabet, der balancerede med 3960,42 Kr. Kassebeholdningen var 314,44 Kr. pr. 31.12.1945. Der var ingen Gæld til Bogtrykkeren. Der var indgaaet 2591,50 Kr. i Kontingenter. Udgifter til „Friesia“ var 2578,80 Kr. Der var 358 Kr. i Restancer. Regnskabet godkendtes.

3. Overlærer K. Bjørnekær, Direktør P. M. Wilkens, Professor Ø. Winge og Suppleanten, stud. mag. Anders Munk afgik efter Tur. De genvalgtes alle enstemmigt.

4. Revisoren, Ekspeditionssekretær K. Rankov, genvalgtes enstemmigt.

*) Se »Friesia« II: 225. 1943.

5. Drøftelsen af Ekskursionerne i 1946 blev ret livlig. Først foreslog Fru Guri Schade en Ekskursion til Sverige. Hertil svarede Formanden, at det tidligere havde været Skik omtrent hvert andet Aar at afholde en Sveriges Tur, men med de nuværende, valutariske Forhold vilde det være en Umulighed. Et kvindeligt Medlem foreslog korte Hverdagsture for Husmødre. Endvidere foresloges Ture til Valsø og Aastrup Skovene, Gribskov og Tilvilde samt til Sydsjælland, hvor vi kunde mødes med Lolland-Falsters naturhistoriske Forening.

Problemet med den alt for store Tilgang paa Ekskursionerne drøftedes paany. Forslaget fra sidste Aar angaaende en Deling i „Viderekomne“ og „Begyndere“ afvistes af mange. Derimod vandt et Forslag om at afholde en lang og en kort Ekskursion paa samme Dag ret god Tilslutning, og Formanden lovede, at det skulde blive forsøgt til Efteraaret. Hvis Rutebilerne atter kom i Gang, vilde Foreningen genoptage Bilturene.

6. Eventuelt. Et Medlem foreslog, at der blev udgivet en Medlemsliste „for at holde paa Medlemmerne“. Forslaget blev velvilligt modtaget af Bestyrelsen. Et yngre Medlem foreslog Oprettelsen af en videnskabelig Studiekreds, som en Slags Fortsættelse af Bestemmelseskursuset i Storsvampe. Formanden støttede Forslaget og anbefalede et Kursus i Mikroskopi m. m.

(sign.) E. Brockmeyer.

Efter Generalforsamlingen holdt Postmester J. P. Jensen et interessant Foredrag: „Mykologiske Strejftog i Jægersborg Dyrehave“ *). Foredraget handlede om Postmesterens fleraarige Undersøgelser af Jægersborg Dyrehaves Storsvampe og sluttede med en tænkt Rundtur igennem hans Undersøgelsesomraade. Efter Foredraget takkede Formanden Foredragsholderen for dennes store Indsats i dansk Mykologi og lovede ham den fornødne Plads i „Friesia“, naar han forhaabentlig inden alt for længe kunde levere et Manuskript om Dyrehavens Storsvampe.

Efter Mødet samledes 40 Medlemmer til det traditionelle tvangfri Samvær paa „Café de la Reine“.

Erik Bille Hansen.

*) Et kort Referat er aftrykt i »Naturhistorisk Tidende«, 10. Aarg.: 60—61. 1946.

EKSKURSIONER I 1946

Søndag den 25. August. Ekskursion til Søllerød Kirkeskov og Geelskov. Ca. 50 Deltagere. Ankomst til Holte St. Kl. 9⁴³. Vejret var pragtfuldt, Temperaturen nogle Grader over Normalen. Man gik først gennem den nordlige Del af Geelskov, derefter over Søllerødvejen ned til Søllerød Sø og gennemsøgte derpaa Søllerød Kirkeskov. Frokosten indtoges ca. Kl. 12 paa Søllerød Kro, hvor ogsaa Formiddagens Svampefund blev demonstreret. Derpaa gik Turen tilbage gennem Geelskov, ned forbi Skihopbakken og derefter langs Skovens Sydside til Virum St., hvorfra Hjemrejsen fandt Sted Kl. ca. 16⁰⁰.

Dagens Svampeudbytte var temmelig ringe; ialt noteredes 78 Arter af Storsvampe. Af spiselige Svampe var Rødmende Fluesvamp (*Amanita rubescens*), Broget Skørhat (*Russula cyanoxantha*), Fastkødet Skørhat (*Russula lepida*) og Foranderlig Skælhat (*Pholiota mutabilis*) de hyppigste. Hist og her bemærkedes Skov-Mandelchampignon (*Psalliota silvicola*), Spanskgrøn Skørhat (*Russula virescens*) og Punktstokket Indigo-Rørhat (*Boletus miniatorporus*). Kantarel (*Cantharellus cibarius*) og Spiselig Rørhat (*Boletus edulis*) fandtes kun i ganske faa Eksemplarer.

Af interessantere Svampearter kan nævnes følgende:

Geelskov: *Amanita phalloides*, enkelte Eksemplarer, *A. vaginata*, baade den typiske graa og den brune Varietet (var. *fulva*); *Boletus cyanescens*, to Eksemplarer, *B. strobilaceus*; *Collybia distorta*; *Cortinarius anomalus*, *C. purpurascens*; *Hygrophorus conicus* ved Søllerød Sø; *Hypocrea citrina* dækkede et Bøgestød og Jorden deromkring; *Lactarius piperatus*, enkelte Individer, *L. torminosus*, et meget blegt Eksempel ved Søllerød Gadekær; *Phallus impudicus*, meget almindelig, især som „Hekseæg“; *Polyporus annosus*, hyppig paa Rødgranstød, *P. applanatus* paa Bøgestød; *Russula delica*, almindelig, *R. violeipes*, ret hyppig under Bøg; *Xylaria polymorpha*, almindelig paa Bøgestød.

Søllerød Kirkeskov: *Boletus cyanescens*, 1 Eksempel; *Clavaria stricta*; *Entoloma rhodopolium*; *Hydnum repandum*, enkelte Eksemplarer; *Hypholoma radicosum*; *Inocybe dulcamara*, *I. fastigiata*, *I. geophylla*, *I. napipes*; *Otidea leporina*; *Russula densifolia*, *R. Velenovskyi*.

Geelskov (paa Tilbagevejen): *Amanita porphyrea*; *Boletus felleus*; *Clitocybe suaveolens*; *Collybia butyracea*; *Lactarius quietus*; *Lepiota amianthina*, *L. clypeolaria*, *L. procera*, store Eksemplarer; *Limacium olivaceo-album*; *Mycena galopus*, *M. zephirus*; *Pholiota caperata*, 5 Eksemplarer under Eg ved den gamle Skovridergaard; *Polyporus caesius*, hyppig paa nedfaldne Bøgegrene; *Russula aeruginea*, *R. foetens*, *R. olivacea*, *R. virescens*, *R. xerampelina*; *Stropharia semiglobata*, meget langstokkede Individuer i Skovparten ned mod Virum St.

Ekskursionens eneste sjældne Fund var *Boletus impolitus* (Bleg Rørhat), hvoraf der fandtes 5—6 store Eksemplarer under en gammel Eg blandt unge Bøge, lige ved et Nøddehegn ud mod den gamle Skovridergaard. Største Hatdiameter 15 cm; Stok 7—8 cm høj, tyk, kraftig, lidt tilspidset nedefter. Den blegbrune, tørre Hat blev rødbrun ved Tryk og var rødligt brun i Sneglegrav. Hatkødet var lysende gult lige over Rørene. Endvidere fandtes en mærkelig Form af *Boletus edulis* med mørkebrun Hat og mørkt Net paa Stokken, omtrent som hos *Boletus felleus*; Kødet var rødligt under Hatoverhuden og havde udpræget Nøddekernesmag.

N. Fabritius Buchwald.

E. Bille Hansen.

Søndag den 25. August. Ekskursion til Hareskovene. Efter Togets Ankomst til Syvstjernen ved 10-Tiden startede Ekskursionen med ca. 40 Deltagere, der afsøgte Skoven paa Vejen til „Skovlyst“, hvor Frokosten indtoges i fri Luft. Efter en Demonstration af de fundne Svampe fortsattes med en „Rundgang“ i Egebjerge, der ved en Fejltagelse endte i Udkanten i Hareskov By. Nogle af Deltagerne foretrak at gaa direkte til Hareskov Station, medens de øvrige returnerede gennem Skoven og rettidigt naaede det planlagte Tog 15⁵⁶.

Ikke alle Deltagerne fik Kurvene fyldt. Det var Rødmende Fluesvamp (*Amanita rubescens*), der sammen med spiselige Skørhatte, Fastkødet Skørhat (*Russula lepida*), Broget Skørhat (*R. cyanoxantha*) og Rosa-Skørhat (*R. rosea*) leverede Hovedkontingentet af Spisesvampe. Af Champignonen fandtes kun faa Eksemplarer: Gulhvid Champignon (*Psalliota silvicola*), Ager-Champignon (*Ps. arvensis*) samt en lille mørkebrun, skellet, rødmende Art, *Psalliota lanipes* (det. F. H. Møller). Ogsaa Rørhattene var kvantitativt svagt repræsenterede. Spiselig Rørhat (*Boletus edulis*) fandtes kun i faa, udvoksede

Eksemplarer, og Blaanende R. (*B. cyanescens*), Punktstokket Indigo-Rørhat (*B. miniatoporus*) og Tenstokket Rørhat (*B. appendiculatus*) kun i eet eller to Eksemplarer.

Af giftige Arter bemærkedes Grøn Fluesvamp (*Amanita phalloides*), Snehvid Fluesvamp (*A. virosa*), Tykfodet Rørhat (*Boletus pachypus*) og Purpursporet Rørhat (*B. porphyrosporus*).

Ret almindeligt forekommende var Bredbladet Fladhat (*Collybia plathyphylla*) og Sodbrun Mælkehat (*Lactarius fuliginosus*), og af særlige Fund kan nævnes *Hypholoma cotoneum* (en Snes ret kraftige Individer, tilsyneladende „Reminiscenser“ efter et opgravet Stød), *Hypholoma radicosum*, *Lactarius rubrocinctus* og den lille, rodslaaende Knaphat *Naucoria Jennyae* (leg. Anders Munk), der besynderligt nok fandtes paa to Steder, i Mos i Bøgeskov og i Naaledækket i Granskov.

I øvrigt fandtes bl. a.:

Amanita porphyrea, *pantherina*, *spissa*; *Boletus piperatus*, *strobilaceus*; *Collybia fusipes*, *maculata*; *Cortinarius anomalus*, *elator*; *Craterellus cornucopioides*; *Daedalea gibbosa*; *Entoloma rhodopodium*; *Flammula penetrans*; *Hydnum repandum*; *Hypholoma Candolleianum*; *Inocybe asterospora*, *fastigiata*, *umbrina*; *Lactarius camphoratus*, *piperatus*, *quietus*, *vellereus*; *Lycoperdon echinatum*; *Mycena pelianthina*; *Panus conchatus*; *Pholiota caperata*, *erebia*, *flammans*; *Polyporus giganteus*, *varius*; *Russula alutacea*, *amoena*, *atropurpurea*, *claroflava* (under Birk), *densifolia*, *grisea*, *lepidota*, *lutea*, *parazurea*, *pectinata* (sensu Schöff.), *Romellii*, *rosea*, *solaris*, *veterinosa*, *virescens*.

Listen bærer Præg af den forudgaaende tørre Periode; de smaa, hurtigtvoksende Svampeslægter som *Mycena*, *Galera*, *Coprinus* og *Panaeolus* savnedes.

Ogsaa Ekskursionsdagen var tør og sommerlig.

J. P. Jensen.

Søndag den 8. September. Ekskursion til Gribskov. Godt 80 Medlemmer havde ligget under for Gribskovs særlige Tilløkkelse og steg ved 10-Tiden af Toget ved Storkevad. En Regnbyge, der ved Ankomsten tvang Deltagerne til at søge Ly, vakte bange Anelser, men Resten af Dagen blev Vejret tørt, smukt og mildt.

Turen gik mod Syd, forbi Maglemose til Gribsø, hvortil Delta-

gerne ankom i spredt Orden, og efter at Frokosten var indtaget, rundede man Gribso og fortsatte til Kildeport, hvorfra Hjemrejsen fandt Sted ved 17-Tiden. Enkelte Deltagere foretrak dog at fortsætte til Hillerød til Fods.

Den ret tørre Periode medio August havde præget Svampefloret, der normalt kulminerer i Begyndelsen af September. Spisesvampe var det gennemgaaende smaat med; der fandtes saaledes ikke en eneste Champignon, og Høsten var meget begrænset af de øvrige efterstræbte Spisesvampe, som Spiselig Rørhat (*Boletus edulis*), Lærkens R. (*B. elegans*), Rødmende Fluesvamp (*Amanita rubescens*), Broget, Fastkødet, Spiselig og Spansk-grøn Skørhat (*Russula cyanoxantha*, *lepida*, *vesca* og *virescens*), Velsmagende og Spiselig Mælkehat (*Lactarius deliciosus* og *volemus*) og Kantareller. Kun de flittigste Samlere fik Kurvene fyldt.

Af særlige Fund kan nævnes *Boletus castaneus*, voksende paa Vejbrink, hvad af og til forekommer, *B. parasiticus* paa *Scleroderma aurantium*, *B. pseudoscaber*; *Cantharellus aurantiacus* i en ejendommeligt, mørkebrun Form, nærmest mindende om *Paxillus involutus*, naar bortses fra Lamellernes orangerøde Farve; den fandtes omkring et Naaletræstød nær Storkevad i en Del Eksemplarer af op til 9 cm Højde, en Hatdiameter op til 6 cm og en 15 mm tyk, lidt gulflammet Stok; *Lentinus lepideus* paa en Stolpe; *Leotia lubrica*; *Mycena rosella*, *M. rubromarginata*; *Pholiota caperata*, *Ph. radicata*; *Stropharia inuncta* paa Vejkant; *Tremellodon gelatinosum* paa hængende Granstamme (leg. cand. mag. Harmsen).

Der var allerede en Del Slørhatte fremme, hvoraf mange farverige Former, som *Cortinarius alboviolaceus* i store, smukke Individer, *C. armillatus*, *bolaris*, *cinnabarinus*, *malicorius*, *phoeniceus*, *pholideus* og *semisanguineus*.

Skørhattene var paa Retur; der fandtes kun 17 Arter, hvoraf *Russula ochroleuca* og *R. fellea* var ret almindelige. En skarp, gulsporet, rødstokket Skørhat med mørkerød, stærkt skinnende Hat syntes at maatte bestemmes til *Russula rhodopoda* Zv.

Mælkehattene var især repræsenteret ved *Lactarius blennius* og *L. rufus*, men ogsaa *L. camphoratus*, *fuliginosus*, *glyciosmus*, *palidus*, *subdulcis*, *vellereus* fandtes, og *L. quietus* forekom særlig talrigt i en yngre Egebevoksning ved Kildeport.

Ialt noteredes ca. 150 Arter, hvoraf 115 Bladhatte.

J. P. Jensen.

Søndag den 8. September. Ekskursion til Rudeskov. Ca. 35 Deltagere. Man ankom ved 10-Tiden til Holte St., hvorfra man gik gennem Geelskov og Holte Villaby op over Lansebakken i Paradisskoven og derfra til „Lollikhus“, hvor Frokosten indtoges, og Formiddagens Svampefund demonstreredes. Turen fortsatte nu videre gennem den nordlige Del af Rudeskov forbi „Ebberødgaard“ til Birkerød, hvorfra Hjemrejsen fandt Sted Kl. 16⁵⁶. Det havde regnet stærkt om Lørdagen, men selve Ekskursionsdagen begunstigedes af tørt Vejr, delvis med Solskin.

Af Spisesvampe samledes en Del Kantareller (*Cantharellus cibarius*), Pigsvampe (*Hydnum repandum*) og Trompetsvampe (*Craterellus cornucopioides*); endvidere Rødmende Fluesvamp (*Amanita rubescens*), Broget og Fastkødet Skørhat (*Russula cyanoxantha* og *R. lepida*) samt Punktstokket Indigo-Rørhat (*Boletus miniatorporus*). Derimod fandtes der kun meget faa „Karl Johan“ (*Boletus edulis*) og Skov-Mandelchampignon (*Psalliota silvicola*).

Svampefloret var i øvrigt ikke overvældende, idet der kun fandtes ca. 125 Storsvampearter. Saa vel Rørhattene som Skørhattene var stærkt paa Retur siden den sidste Ekskursion den 25. August, og Stødsvampene var ikke hyppige, selv om *Armillaria mellea*, *Hypholoma fasciculare*, *H. sublaterium* og *Pholiota mutabilis* nok saas mange Steder, men aldrig i større Mængde. De dominerende Arter var navnlig *Amanita mappa*, *A. rubescens*, *Russula cyanoxantha*, *R. nigricans* og *R. ochroleuca*.

Af særlige Fund kan fremdrages:

Geelskov: *Boletus strobilaceus*, et Eksempel; *Clavaria cinerea*; *Hypholoma cotoneum*; *Omphalia fibula*.

Lansebakken og Paradisskoven: *Clavaria rugosa*, *C. stricta*; *Cortinarius alboviolaceus*, *C. anomalus*, *C. cinnabarinus*, *C. elatior*, ret almindelig paa Bøgemor; *Flammula astragalina* med smuk, rødgul Hat; *Lactarius camphoratus*, *L. pallidus*, *L. quietus* under Eg; *Lentinus cochleatus*; *Mycena pelianthina*; *Peziza badia*, *P. leporina*; *Phallus caninus* under Rødgran; *Polyporus applanatus* og *P. fomentarius*, begge Arter paa samme Bøgestød, *P. squamosa*, gamle Eksemplarer paa Elmestød; *Sparassis crispa*, flere Eksemplarer, bl. a. et ret stort, vaskesvamplignende Eksempel; *Stropharia squamosa*.

Den nordlige Del af Rudeskov: *Amanita phalloides*, et Par Individuer i dyb Bøgebladmuld; *Collybia maculata*; *Cordyceps*

capitata, Ekskursionens sjældneste Fund; der fandtes to Eksemplarer mellem Mos paa Bøgemor, men desværre lykkedes det ikke at finde *Elaphomyces cervinus*; *Helvella lacunosa*; *Lactarius fuliginosus*; *Polyporus applanatus*, flere Steder paa Bøgestød, *P. giganteus* ved Foden af en Akselrøn (*Sorbus aria*) i Alléen til „Ebberødgaard“; *Russula atropurpurea*, *R. solaris*, *R. virescens*, eet Eksempel; *Tricholoma saponaceum*, 3 Individider; *Stereum rugosum* paa Bøg.

N. Fabritius Buchwald.

Søndag den 22. September. Ekskursion til Mogenstrup Aas sammen med „Naturhistorisk Forening for Lolland-Falster“. Ca. 130 Deltagere, hvoraf 82 fra København og Omegn. Københavns-Deltagere startede Kl. 8⁰⁰ i 3 Turistbiler fra „Søtorvet“ og ankom efter et kortere Ophold ved Næstved St., hvor nogle Deltagere optoges, til Mogenstrup Kro Kl. ca. 11. De lolland-falsterske Deltagere var ankommet i Biler ca. ½ Time i Forvejen. I Fællesskab gennemsøgte nu indtil Kl. ca. 12³⁰ Skovterrænet Nord for Kroen, overvejende Rødgranbevoksning. Der indsamledes her en Del Spisesvampe, bl. a. Pigsvampe (*Hydnum repandum*), Kantareller (*Cantharellus cibarius*), ca. 2 kg, og flere Eksemplarer af en usædvanlig lys Form af Spiselig Rørhat (*Boletus edulis*) under Rødgran. Endvidere fandtes bl. a. *Clitocybe cerussata*, *Lepiota puellaris* og *Russula xerampelina*. Det interessanteste Fund var et enkelt Eksempel af den sjældne *Armillaria* (*Tricholoma*, *Leucocortinaris*) *bulbiger*a.

Frokosten indtoges paa Mogenstrup Kro, hvor ogsaa Formiddagens Svampfund demonstreredes. Om Eftermiddagen undersøgte Skovene, der beklæder Mogenstrup Aas. Først gennemsøgte man et lille Stykke Bøgeskov Syd for Næstved Landevej og derpaa en Granbevoksning Nord for Vejen. Der noteredes her bl. a.: *Amanita phalloides*, en halv Snes Eksemplarer, der ejendommelig nok voksede under ca. 30-aarige Rødgraner, tydeligvis en Mindelse om, at der her tidligere havde staaet Bøg; *Collybia confluens* i en stor Heksering; *Limacium agathosmum*; *Polyporus annosus*, der dannede pudeformede, hvidlige Kager paa Naaledækket; *Tricholoma geminum*, *T. vaccinum*.

Man kom derefter igennem ung Bøgeskov Syd for Landevejen, hvor følgende interessante Arter bemærkedes: *Geaster triplex*; *Lepiota Grangei*, flere Individider; *Tricholoma lascivum*.

Turen fortsattes derpaa forbi Fladsaa Gaard, hvorefter man kom

til de græsklædte Sydskraaninger af Fladsaa Bakker, Ekskursionens interessanteste Lokalitet. Her paa Græsskraaningerne, hvor der hist og her vokser enkelte Skovfyr, noteredes en rig Svampeflora af græselskende Former, især Vokshatte og Blaa hatte: *Camarophyllus niveus*, *C. pratensis*; *Hygrocybe citrina*, *H. conica*, *H. nitrata*, *H. psittacina*; *Leptonia asprella*, *L. serrulata*. Endvidere fandtes: *Boletus granulatus* og *B. luteus*, begge Arter under spredte Skovfyr; *Clavaria corniculata* var. *pratensis* (= *C. fastigiata*); *Clitocybe parilis*; *Gomphidius viscidus* under Fyr; *Mycena avenacea*, *M. oreades*, der dannede store Hekseringe; *Russula sanguinea*, *R. xerampelina*; *Tricholoma myomyces*, *T. populinum*. Bakkerne beklædes paa Toppen af en Fyrrebevoksning, i hvilken bl. a. noteredes *Amanita pantherina* og Kæmpeeksemplarer af *A. rubescens*.

Resten af Turen gik over Mogenstrup Aasens stærkt kuperede Terræn, der væsentligt dækkes af Naaleskov, især af Rødgran, isprængt lidt Løvskov hist og her. I dette Omraade fandtes mange Arter: *Amanita porphyrea*, *A. spissa*; *Boletus fellus*, *B. miniatoporus*; den typiske *Clavaria abietina* Fr., der ikke bliver grøn, *C. cristata*, *C. fragilis*, *C. ochraceo-virens* Jungh. (Syn. *C. abietina* Pers., non Fr.); *Clitocybe dicolor*, *C. inversa*, almindelig, *C. mellea*, *C. rivulosa*; *Collybia inolens*, *C. mucida*, *C. tenacella* paa Grankogler; *Cortinarius duracinus*, *C. hemitrichus*, *C. hinnuleus*, *C. infractus*, *C. malicorius*, *C. torvus*, *C. triumphans*; *Cyathus crucibulum*; *Geoglossum hirsutum*; *Hydnum rufescens*; *Inocybe asterospora*, *I. sindonia*; *Lactarius pallidus*, *L. mitissimus*, *L. quietus*, *L. torminosus*; *Lepiota acutesquamosa*, *L. carcharias*, ret almindelig, *L. cristata*, *L. lenticularis*, *L. procera*, adskillige Eksemplarer under *Picea sitchensis*; *Limacium olivaceo-album*; *Lycoperdon echinatum*, *L. nigrescens*; *Mycena alcalina*, *M. crocata*, *M. echinipes* sensu Ricken, *M. filipes*, *M. galopus*, *M. pura*, baade blege og lyseblaa Former, *M. zephrus*; *Nolanea pascua*; *Omphalia fibula*; *Peziza leporina*, *P. macropus*; *Pholiota marginata*; *Pluteus umbrosus* sensu Bresadola med sorte Lamelrande og mørkebrun Hat med tottet-skællet Hatmidte, paa Granstød; *Polyporus annosus*, almindelig paa Rødgran, *P. betulinus*, *P. fumosus* paa Bøgestød, *P. giganteus*, *P. hirsutus* paa Bøg; *Psalliota arvensis*, *Ps. edulis*, *Ps. semota* (*Ps. rubella* sensu Lange), *Ps. silvicola*; *Psathyrella gracilis*; *Psilocybe atrorufa*; *Pterula multifida*; *Russula aeruginea*, *R. grisea*, *R. livescens* sensu Lange, *R. nauseosa*, *R. sardonica* (*R. drimeia*) under Fyr; *Sarcoscypha radiculata* Sow. (non *Discina radiculata* sensu Ricken); *Scleroderma verruco-*

sum; *Spathularia flavida*, et Par Steder under *Larix*; *Thelephora palmata*; *Tricholoma grammopodium*, *T. saponaceum*, *T. ustale*.

Endvidere fandtes paa *Mycena polygramma* Bevoksninger af *Spinellus macrocarpus*, vist en ny Art for Landet.

Eftermiddagens Udbytte af Spisesvampe bestod især af Brunstokket og Filtet Rørhat, Rødmende Fluesvamp, Skov-Mandelchampignon, Violet Heksering-Ridderhat og Taage-Tragthat.

Ialt noteredes der paa hele Ekskursionen ca. 195 Svampearter, henved 100 Arter flere end paa Foreningens forrige Ekskursion den 15. September 1935 til Mogenstrup Aas (se „Friesia“ I, S. 328—329, 1936).

Ekskursionen afsluttedes Kl. ca. 17 ved Rønnebæksholm, hvor de to Foreningers Deltagere skiltes for at køre henholdsvis mod Nord og Syd. Københavns-Deltagerne var hjemme ca. Kl. 19³⁰. — Til Trods for Regn de to foregaaende Dage var det Tørvejr under hele Ekskursionen.

N. Fabritius Buchwald.

F. H. Møller.

Søndag den 29. September. Ekskursion til Hvalsø-Skovene. 77 Deltagere. I tre Turistbiler startede Deltagerne Kl. 8⁰⁰ fra „Søtorvet“ og ankom Kl. ca. 10 til det Punkt paa Hovedvej 4, hvor Nordenden af Aastrup Skov støder op til Landevejen. Under Ledelse af Statsraad Koefoed gennemvandrede man nu Aastrup Skov til Gaarden „Svendstedlille“ ved Vejen Vestre Saaby—Nørre Hvalsø, hvorfra Bilerne kørte Deltagerne til Hvalsø Hotel. Her indtoges Frokosten Kl. ca. 12, og de indsamlede Svampe forevist. Kl. 13⁴⁵ førte Bilerne Deltagerne til Nordenden af Hvalsø Storskov. Herpaa spadserede man gennem denne Skov, forbi Valborup Skovridergaard og videre gennem Valborup Skov til Mortenstrup, hvorfra Hjemkørslen fandt Sted ved 17-Tiden. Man var i København Kl. ca. 19.

Vejret havde i hele den foregaaende Uge været tørt, og ogsaa selve Ekskursionsdagen begunstigedes af tørt og mildt Vejr. Alle de gennemsøgte Skove bestaar overvejende af ældre og gamle Bøge, kun hist og her isprængt Naaletræer, saaledes at Størsteparten af de fundne Svampe var Løvskovsformer. Der noteredes ialt ca. 160 Storsvampe. Udbyttet af Spisesvampe bestod mest af de sene Efteraarsformer som Høstmusseron (*Tricholoma nudum*), Honningsvamp (*Armillaria mellea*) og Taage-Tragthat (*Clito-*

cybe nebularis) samt enkelte Kantareller (*Cantharellus cibarius*), Pigsvampe (*Hydnum repandum*) og „Karl Johan“ (*Boletus edulis*). Af de øvrige Svampefund er der Grund til at nævne følgende:

Aastrup Skov: *Amanita phalloides*; *Boletus porphyrosporus*, *B. miniatoporus*, *B. strobilaceus*; *Cortinarius cinnabarinus*; *Craterellus cornucopioides*, almindelig; *Helvella lacunosa*; *Lepiota carcharias*, *L. lenticularis*; *Pholiota adiposa*; *Russula alutacea*, *R. laurocerasi*; *Tricholoma flavobrunneum*.

Hvalsø Storskov: *Clitocybe odora*; *Helvella crispa*; *Lepiota acutesquamosa*; *Psalliota silvicola*.

Valborup Skov: *Amanita excelsa*, *A. pantherina*, *A. porphyrea*; *Boletus elegans*, *B. versicolor*; *Cantharellus cinereus*, *C. tubaeformis*; *Clavaria abietina* Fr., *C. pistillaris*; *Clitocybe aggregata*, *C. ditopus*; *Cortinarius anomalus*, *C. elatior*, *C. infractus*, *C. nemorensis*; *Entoloma rhodopolium*; *Flammula penetrans*; *Helvella atra*, *H. elastica*; *Hypholoma cotoneum*, *H. hydrophilum*, *H. lacrymabundum*; *Inocybe Bongardii*, *I. geophylla*; *Lactarius camphoratus*, *L. fuliginosus*, *L. mitissimus*, *L. vellereus*; *Lepiota clypeolaria*, *L. cristata*; *Limacium chrysodon*, *L. olivaceo-album*; *Lycoperdon echinatum*, *L. maximum*, flere Eksemplarer; *Marasmius globularis*; *Mycena crocata*, *M. epipterygia*, *M. pelianthina*; *Peziza aurantia*, *P. leporina*, *P. macropus*; *Pholiota caperata*, smukke Eksemplarer, *Ph. marginata*; *Polyporus amorphus*, *P. giganteus*, *P. hirsutus* paa liggende Bøgestamme, *P. sanguinolentus* paa Bøgestød; *Psalliota edulis*, *Ps. sanguinaria*; *Psathyra conopilea*; *Psathyrella disseminata*; *Russula atropurpurea*, *R. pseudointegra*, *R. puellaris*, *R. veternosa*, *R. Romellii*; *Schizophyllum alneum* paa liggende Bøgestamme; *Scloderma verrucosum*; *Tricholoma album*, *T. melaleucum*, *T. myomyces*, *T. vaccinum*, *T. virgatum*.

N. Fabritius Buchwald.

Søndag den 13. Oktober. Ekskursion til Jægersborg Dyrehave og Bøllemosen. Ca. 60 Deltagere, der mødtes Kl. 10 ved Sporvejens Endestation i Klampenborg. Da det havde vist sig umuligt baade for Strandmøllekroen og Taarbæk Hotel at modtage saa mange Deltagere til Frokost, blev Bøllemosen strøget af Programmet, og i Stedet for gik man saa gennem den sydlige Del af Dyrehaven til „Fortunen“, hvor Frokosten spistes. Derfra fortsattes Turen tilbage

gennem „Fortunens Indelukke“ og videre ud i Dyrehaven. Nogle Deltagere gik over Eremitagesletten til Springforbi St., medens de fleste tog hjem fra Klampenborg. Ekskursionen begunstiges af et pragtfuldt Vejr, saa Frokosten kunde indtages i det fri.

Der noteredes ialt 115 Storsvampe, et forholdsvis stort Artsantal i Betragtning af, at Temperaturen i flere af de foregaaende Nætter allerede havde været nær Frysepunktet. Nattekuldens Indflydelse sporedes ogsaa mange Steder paa Svampefloret, og Individantallet var paaafaldende ringe, selv af ellers saa almindelige Svampe som *Clitocybe laccata*, *Collybia asema* og *Tricholoma nudum*. Der saas meget faa *Amanita*-, *Boletus*-, *Lactarius*- og *Russula*-Arter; ogsaa *Mycena*-Arterne var sjældne, og paa Eremitagesletten fandtes næsten ingen *Hygrophorus*-Arter, hvad der vel skyldtes de sidste 14 Dages Tørke. De træboende Former, ialt 44 Arter, dominerede som sædvanligt saa sent paa Sæsonen. Af de 115 noterede Arter var 70 Agaricaceer, altsaa kun ca. $\frac{2}{5}$; paa tidligere Ekskursioner har Antallet af Agaricaceer ligget omkring ca. $\frac{3}{4}$ eller endnu højere (sml. f. Eks. „Friesia“ III, S. 80 (1944) og S. 157 (1945)).

Af Spisesvampe samledes kun faa; de vigtigste var Honningssvamp (*Armillaria mellea*) i mange Farver, Taage-Tragthat (*Clitocybe nebularis*), Rhabarber-Parasolhat (*Lepiota rhacodes*), Høst-Musseron (*Tricholoma nudum*) samt enkelte Eksemplarer af Skov-Mandelchampignon (*Psalliota silvicola*).

Af mere interessante Former noteredes:

Fortunens Indelukke: *Clavaria rugosa*; *Clitocybe nebularis*, en Heksering i dyb Bøgebladmuld, bestaaende af 36 Frugtleger, der dannede en Halvcirkel paa 14 m i Diameter; *Corticium incarnatum* paa Benved; *Crepidotus variabilis* paa Bøgestød; *Daedalea gibbosa* paa Hestekastanie, der er en sjælden Vært for denne Svamp; *Fistulina hepatica*, gamle Eksemplarer paa Eg; *Mycena polygramma*; *Phlebia aurantiaca*, *Polyporus adustus*, *P. fumosus* og *P. radiatus*, alle 4 Svampearter i kraftige Belægninger paa en stærkt medtaget Stamme af Hestekastanie, *P. frondosus* ved Foden af Eg, *P. giganteus* omkring Bøgestød; *Sclerotinia pseudotuberosa* (*Ciboria Batschiana*), 2 Steder paa sklerotiserede Agern.

Den øvrige Del af Dyrehaven: *Armillaria mucida*, hyppig mange Steder paa døde Bøgegrene; *Boletus pulverulentus*, eet Eksemplar; *Cantharellus tubaeformis*; *Claviceps purpureus* paa *Agropyrum repens*; *Coprinus plicatilis*; *Cordyceps militaris*, et tvegrenet Frugtlegame i tyndt Moslag ved Foden af Bøgestamme; *Cortinarius*

alboviolaceus, *C. aurantioturbinatus*, *C. cinnabarinus*; *Cyathus striatus*; *Flammula lenta*, *F. penetrans*; *Geaster triplex*, adskillige Eksemplarer nær Kildesøen; *Hypholoma capnoides*; *Lepiota acute-squamosa*, *L. lenticularis*, begge Arter under Bøg paa *Pholiota aurea*-Lokaliteten ved Kildesøen; *Lycoperdon umbrinum*; *Peziza (Aleuria) varia* f. *terrestris*; *Pholiota adiposa* paa Bøg, *Ph. aurea* ved Kildesøen, *Ph. aurivella* paa Bøg, *Ph. marginata*, *Ph. squarrosa*, hyppig omkring Bøgestammer; *Polyporus albidus* paa Rødgran, *P. applanatus*, flere Steder paa Bøg, *P. hirsutus* paa død Bøgestamme, *P. (Poria) sanguinolentus*, *P. tephroleucus* paa Bøg, *P. unguatus* paa Bøg; *Psathyrella gracilis*, *P. subatrata*; *Psilocybe foenicisii*; *Russula integra*, *R. heterophylla* (det. V. Hertz); *Rutstroemia firma* paa nedfalden Egegren; *Schizophyllum alneum* paa Bøgegrene; *Stereum rugosum* baade paa Bøg, Hassel og Eg; *Tricholoma flavobrunneum*, *T. irinum*, ret højstokkede Eksemplarer, *T. melaleucum*.

Eremitagesletten: *Hygrophorus puniceus*.

N. Faritius Buchwald. E. Bille Hansen.

SVAMPEUDSTILLING 12.—15. SEPTEMBER 1946

I Dage 12.—15. September 1946 afholdtes i Forbindelse med Det kgl. danske Haveselskab en Svampeudstilling i Udstillingsbygningen i Haveselskabets Have. Lokalet var smukt pyntet af Haveselskabets Overgartner C. Hansen, og Arrangementet af Svampene var i det store og hele som ved Udstillingen i 1945 (se „Friesia“ III, S. 234). Paa Grund af daarligt Vejr og for ringe Omtale (og Annoncering) i Pressen svigtede Besøget en Del under Udstillingens første tre Dage, som tilsammen kun gav 216 betalende Gæster. Om Søndagen steg Antallet dog betydeligt, saaledes at Udstillingen besøgte af ialt 620 Gæster, samt talrige af Foreningens og Haveselskabets egne Medlemmer, der som sædvanligt havde gratis Adgang. Entréen var Kr. 1.—.

Der udstilledes godt og vel 200 Arter af Storsvampe, som for Størsteparten var indsamlet i Jægersborg Dyrehave og Gribskov af Foreningens Medlemmer.

Blandt de udstillede Svampe var følgende: *Boletus cavipes*, *parasiticus*, *viscidus*; *Cantharellus tubaeformis*; *Clavaria rugosa*; *Clitocybe aggregata*; *Collybia tuberosa*; *Cordyceps parasitica*; *Cortinarius damascenus*; *Geaster Bryantii*, *pectinatus*, *triplex*; *Gomphidius viscidus*; *Hygrophorus agathosmus*, *penarius*; *Hypholoma radicosum*;

Lactarius camphoratus, *vietus*; *Lentinus ursinus*; *Leotia lubrica*; *Lepiota naucina*; *Peziza macropus*; *Pholiota caperata*, *radicosa*; *Polyporus amorphus*, *cinnabarinus*; *Psalliota subrufescens* Peck sensu Lange, *xanthoderma*; *Russula densifolia*; *Tricholoma saponaceum*, *ustale*.

N. Fabritius Buchwald.

E. Bille Hansen.

ORDINÆR GENERALFORSAMLING I 1947

Onsdag den 26. Februar 1947, Kl. 20⁰⁰, afholdtes den ordinære Generalforsamling i Botanisk Laboratoriums Auditorium, Gothersgade 140. 63 Deltagere.

1. Civilingeniør E. Brockmeyer valgtes til Dirigent. Han konstaterede, at Generalforsamlingen var lovligt indvarslet og gav derefter Ordet til Formanden, Professor N. Fabritius Buchwald, der aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i 1946.

Sæsonen maatte som Helhed betragtes som middelgod, set baade fra et kulinarisk og et rent mykologisk Synspunkt. Foraarsturen gik til Ledreborg-Skovene, da man ikke turde tage til Boserup Skov af Hensyn til Faren for Landminer. Der var kun 30 Deltagere (det havde regnet det meste af Lørdagen; det regnede ogsaa om Søndagen). Svampeudbyttet var meget sløjt, slet ingen Morkler, men samme Søndag fandtes der 18 Morkler i Boserup Skov, saa Tidspunktet var altsaa rigtigt nok. Det vilde derfor være rart, om vi i Aar kunde lægge Foraarsturen til Boserup Skov, hvor Foreningen ikke har været i tre Aar (sidste Gang 16.5.1943). Efteraarsturene frembød paa to nye Ting. For det første genoptog vi Langturene pr. Turistbil, som vi havde maattet indstille under Besættelsen; de sidste Langture afholdtes for godt 7 Aar siden i Efteraaret 1939. Disse Langture vandt stor Tilslutning, med 80—90 Deltagere pr. Tur, saa vi maatte leje 3 store Biler pr. Gang, — og det til Trods for, at selve Befordringsudgifterne pro persona var henholdsvis 10,50 Kr. og 14,50 Kr., ca. 50 % mere end før Krigen! Den anden Ting var, at Foreningen forsøgsvis paa et Par af Ekskursionsdagene afholdt to Ekskursioner, hver til sin Skov. Tanken hermed var at faa Deltagerenes Antal, som jo i de sidste Par Aar havde beløbet sig til mindst 100 pr. Ekskursion (Maksimum: 180 Deltagere 9.9.1945, Turen til Geelskov), reduceret en Del, eventuelt halveret. Det lykkedes ogsaa, hvad følgende Tal viser:

Foraarstur	To Ture	To Ture	Biltur	Biltur	Een Tur
19/5	25/8	8/9	22/9	29/9	13/10
Deltagere: 30	<u>50</u> <u>40</u>	<u>80</u> <u>35</u>	82	77	60

Resultatet opfordrer saaledes til at gentage Forsøget til Efteraaret, men vi kan eventuelt drøfte Spørgsmaalet noget nærmere, naar vi kommer til Punkt 6: Ekskursionerne.

Efteraarsekskursionerne begyndte ogsaa i Aar i Slutningen af August, nemlig den 25/s. Det kan være risikabelt at begynde saa tidligt, hvis August bliver meget tør. Det gik nogenlunde godt denne Gang, om end Augusttørken prægede Svampene noget. Der afholdtes to Ekskursioner, den ene til Søllerød Kirkeskov og Geelskov: 50 Deltagere og ca. 80 Arter; den anden til Hareskov og Jonstrup Vang: 40 Deltagere og ca. 90 Arter. Sjældnere Arter var: *Boletus impolitus* (Nøddehegn ved Skovridergaarden i Geelskov) og *Naucoria Jennyae* (Hareskov).

8.9.1946 afholdtes ogsaa to Ekskursioner: 1. Gribskov: 80 Deltagere og ca. 150 Arter (flere sjældnere Ting, saaledes *Tremellodon gelatinosum* og *Stropharia inuncta*). 2. Rudeskov: 35 Deltagere og ca. 125 Arter, bl. a. saa sjældne Arter som *Cordyceps capitata*, *Sparassis crispa* og *Flammula astragalina*.

22.9.1946 afholdtes Ekskursion til Mogenstrup Aas i Forbindelse med „Naturhistorisk Forening for Lolland-Falster“. Begge Foreninger gennemførte Turen pr. lejede Rutebiler, og vi mødtes ca. Kl. 10³⁰ ved Mogenstrup Kro. Ialt var der ca. 130 Deltagere. Antallet af fundne Svampe var meget stort, nærved 200 Arter. Den mest interessante Lokalitet var de græsklædte Fladsaa Bakker, hvor der fandtes mange *Leptonia*- *Hygrocybe*- og *Camarophyllus*-Arter. Endvidere saas *Gomphidius viscidus*, den sjældne *Armillaria* (*Leucocortinararius*) *bulbigera* i Granskov, *Pterula multifida* samt *Pluteus umbrosus* (med sorte Lamelrande og sortbrun, skællet Hat) paa Granstød.

29.9.1946 gik Turen atter i Bil, denne Gang til Hvalsø-Skovene, og som nævnt ogsaa med stor Tilslutning (77 Deltagere). Der fandtes 158 Arter, bl. a. *Helvella elastica* og den smukke, helt røde *Boletus versicolor*.

13.10.1946 til Jægersborg Dyrehave: 60 Deltagere; skønt Nattekulden (flere Nætter nær Frysepunktet) allerede havde begyndt at præge Svampefloret, fandtes der dog ca. 115 Arter. Vejret

var i øvrigt pragtfuldt, saa man kunde nyde Frokosten i det fri — paa „Fortunen“! De spiselige Efteraarsformer var meget talrige, især Honningsvampen (mange Farveformer). *Daedalea gibbosa* fandtes paa en gammel Hestekastanie (vist ny Vært for Danmark); *Phlebia aurantiaca* dannede store Belægninger paa samme Træ. De træboende Svampe var naturligvis stærkt fremme. Af sjældnere Ting kan fremhæves *Ciboria (Sclerotinia) pseudotuberosa* paa Agern.

I Forbindelse med „Det kongelige danske Haveselskab“ afholdtes ogsaa i 1946 en Svampeudstilling i Haveselskabets Udstillingsbygning (12.—15. September). Vejret var meget regnfuldt, og dels som Følge deraf, dels som Følge af mangelfuld Omtale i Pressen — hvad der var vor egen Skyld — svigtede Besøget. Udstillingen besøgttes dog af godt 600 betalende Gæster (i 1945: 1157). Overskuddet var 160,40 Kr. (foruden at alle Foreningens Udgifter: 118,80 Kr. blev dækket). Der udstilledes ca. 200 Arter, bl. a. *Boletus parasiticus*, *B. cavipes*, *Cordyceps parasitica*, *Hygrophorus penarius*, *Lepiota naucina*, *Lentinus ursinus*, *Polyporus cinnabarius* og *Volvaria speciosa*, naturligvis ogsaa de to vigtige Arter: *Amanita phalloides* og *A. virosa*.

Af „Friesia“ udsendtes 3. Hefte af Bind III, et stort Hefte paa 76 Sider. Paa Grund af de vanskelige Bogtrykkerforhold naaede vi først at faa Heftet udsendt omkring 1. Februar i Aar. Det nye Hefte indeholder bl. a. Afhandlinger om to nye Arter for Skandinavien. I den ene omtales en Rørhat, *Boletus lignicola*, der modsat de fleste Rørhatte vokser paa Træ (Naaletræer), f. Eks. Træstubbe eller Rødder. Den er fundet af Postmester J. P. Jensen i Jægersborg Dyrehave, vist den første Lokalitet uden for Tyskland. Den anden Afhandling drejer sig om en meget sjælden Trøffel, *Geopora Schackii*, der er fundet for første Gang i Norden, nemlig i Sverige (Uppland) i Oktober 1945 og senere i September 1946 paa samme Lokalitet. Professor Nannfeldt beskriver Fundet nærmere og mener i Mod sætning til tidligere Forskere (bl. a. Fischer), at det ikke er nogen Discomycet, men en Tuberiné. Endvidere paaviser F. H. Møller, at den af ham beskrevne nye Art, *Crepidotus cinnabarinus*, maa betragtes som identisk med en amerikansk Art af samme Navn; i saa Tilfælde er det første Gang, at denne *Crepidotus*-Art er paavist uden for Amerika.

I denne Forbindelse kan nævnes, at Foreningen af Medlemmer, udgaaet i 1944 og 1945, har opkøbt pæne Eksemplarer af Hefte 1

og 2 af Bind III til 3 Kr. pr. Hefte. Vort Oplag af disse to Hefter var nemlig blevet truende lille, især paa Grund af den uventede, store Tilgang i 1945 (148 Medlemmer!). Vi forsøgte saa at tilbagekøbe gamle Numre, og det gik nærmest over Forventning. Vi fik 28 Eksemplarer af Hefte 1 og 23 Eksemplarer af Hefte 2, en Udgift paa godt 150 Kr.

I Tilknytning til Omtalen af Foreningens Publikationsvirksomhed skal omtales, hvorledes Salget af „Flora Agaricina Danica“ er forløbet. Den store Nedgang i Kapitulationsaaret 1945 — 16 solgte Eksemplarer mod 52 Eksemplarer i 1944 — fortsatte heldigvis ikke i 1946, idet der blev solgt 39 Eksemplarer, hvilket indbragte ca. 17.000 Kr.; vi vil derfor være i Stand til i Aar at nedbringe Gælden til Carlsbergfondet til det halve, ca. 16.—17.000 Kr.

Foreningen har for 4. Gang haft den store Glæde fra Undervisningsministeriet at modtage en Understøttelse paa 600 Kr. til Hjælp til Trykning af „Friesia“, — og det er Foreningen naturligvis meget taknemmelig for i Betragtning af de stadig stigende Bogtrykker- og Papirpriser. Tilskuddet kom ligesom sidste Aar meget sent, først ultimo Januar, hvorfor det ikke figurerer paa 1946-Regnskabet. Økonomien skal jeg i øvrigt ikke komme nærmere ind paa, men blot fremhæve som det væsentligste, at den er tilfredsstillende. Regningen for „Friesia“ for 1946 kan jo først udsendes i 1947, men der er en Kassebeholdning paa godt 2000 Kr. til at modstaa den med!

Den Nedgang i Foreningens Medlemstal, som vi har været forberedt paa vilde komme, naar Krigen var ovre, er nu begyndt. I selve Kapitulationsaaret fortsatte Stigningen, der begyndte i 1940 og vedblev uafbrudt siden. Medlemstallet var 671 pr. 31.12.1945; der var gaaet 82 Medlemmer ud, saa godt som udelukkende indenlandske, og kommet 59 ind. I 1944 gik der 61 ud og i 1945 80 Medlemmer; det er altsaa Tal af samme Størrelsesorden. Derimod er det Tilgangen, som ikke er saa stor som i de foregaaende Aar*), — selv om den, sammenlignet med Tilgangstallene i Aarene før Krigen, er meget stor, næsten dobbelt saa stor! Medlemsantallet er nu 648 pr. 31.12.1946, altsaa en Tilbagegang paa 23 Medlemmer!

Følgende Medlemmer er afgaaet ved Døden i Beretningsaaret:

Nr. 339, Apoteker, Frk. Jacobsen, Hals (indmeldt 1931), Nr. 1205, Fru Sonja von Obelitz, Vanløse (indmeldt 1945), Nr. 210,

*) Sml. dette Hefte S. 424.

Docent, Dr. phil. Henning E. Petersen (indmeldt før 1930), Nr. 1046, Fabrikant John. Schrøder (indmeldt 1946) og Nr. 250, Frk. J. Tegner (indmeldt før 1930).

Ære være deres Minde.

2. Kassereren, Overlærer Bjørnekjær, forelagde derpaa Regnskabet, der balancerede med 4099,75 Kr. Kassebeholdningen var 2045,46 Kr. pr. 31.12.1946. Der var ingen Gæld til Bogtrykkeren. Der var indgaaet 2567,50 Kr. i Kontingenter. Ingen Udgifter til „Friesia“, da Regningen endnu ikke var modtaget. Restancerne beløb sig til 333,00 Kr. Paa Bankbogen henstod 505,25 Kr.

3. Professor N. F. Buchwald, Laboratorieassistent, cand. mag. E. Bille Hansen, Læge V. Hertz og Retspræsident K. Mundt samt Suppleanten, cand. mag. M. Lange, afgik efter Tur. Der foresloges Nyvalg af Postmester J. P. Jensen. Hertil bemærkede Formanden, at et saadant Forslag efter Foreningens Love formentlig skulde være Bestyrelsen i Hænde inden Nytaar for at kunne biive behandlet ved førstkommende ordinære Generalforsamling. Herimod erklærede Dirigenten med Tilslutning fra flere Medlemmer, at Forslag til Nyvalg af Bestyrelsesmedlemmer m.m. sikkert ikke kunde falde ind under den af Formanden omtalte Paragraf (Paragraf 7). Da Postmesteren imidlertid frabad sig Valg, standsede Diskussionen, og Bestyrelsens Forslag om Genvalg af samtlige afgaaende Personer vedtoges enstemmigt. Spørgsmaalet om den rette Tolkning af § 7's sidste Stykke vil blive undersøgt inden næste Generalforsamling.

4. Ekspeditionssekretær K. Rankov genvalgtes enstemmigt til Revisor.

5. Paa Bestyrelsens Vegne fremsatte Professor N. F. Buchwald Forslag til følgende Ændring af Lovenes § 2: „Foreningens Hovedsæde er København. Det aarlige Kontingent er 4 Kr. for Medlemmer, der modtager „Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme“ og 6 Kr. for Medlemmer, der modtager „Friesia“.“

„Meddelelserne“ skulde indeholde Foreningsmeddelelser, Ekskursionsberetninger, Referater af Generalforsamlinger m.m., Notitser, samt saadanne Artikler, der maatte antages at have mere almen Interesse. „Friesia“ skulde fortsætte uforandret, altsaa indeholde det samme Stof som „Meddelelserne“ samt det mere videnskabelige Stof, men Oplaget vilde naturligvis blive betydeligt ringere. Det skulde

herved blive muligt at forøge Omfanget af den videnskabelige Del af „Friesia“ og dermed ogsaa Emnevalget, saa at man ogsaa kunde optage Afhandlinger om f. Eks. Mikromyceter. Forslaget vandt ikke ubetinget Tilslutning. Cand. mag. A. Munk foreslog, at Ægtepar i hvert Fald skulde have et stort „Friesia“ for 2×4 Kr. Fabrikant S. v. T r o y e r mente, at „Mykofagerne“ kun skulde have Ekskursionsberetningerne tilsendt, et Forslag, der fremkaldte Protester fra mange Medlemmers Side. Postmester J. P. J e n s e n erklærede, at da Forslaget kun gav en Papirbesparelse, skulde man hellere lade være. En Afstemning viste, at kun 10 af de tilstedeværende Medlemmer ønskede at modtage „Meddelelserne“, men ikke desto mindre vedtoges Lovændringen med 46 Stemmer for og 1 imod; 16 Medlemmer undlod at stemme.

6. Drøftelse af Ekskursionerne i 1947. Forstander F o l m e r D a m foreslog en Tur til Bromme Skov og inviterede i Tilslutning hertil Foreningens Medlemmer paa Kaffe paa Husholdningsskolen „Ankerhus“, Sorø. Forslaget modtoges med Tak. Desuden foresloges Fredensborg Slotshave, Frederiksværkegnen, Møens Klint, Tisvilde Hegn og Sverige, f. Eks. Romele Klint. Der fremsattes endvidere Forslag om, at Dobbeltturene skulde omfatte en Langtur og en kort Tur paa samme Dag; den lange Tur kunde saa eventuelt være en Biltur.

7. Eventuelt. Postmester J. P. J e n s e n ønskede de mykologiske Kongresser genoptaget, og et Medlem ønskede Mikromycet-Ekskursioner. Læge I. P. M o e s m a n n foreslog et Kursus i Mikroskopering af Storsvampe. Dette Forslag støttedes især varmt af Direktør M. P. W i l k e n s, der selv meldte sig som Deltager i et saadant Kursus, og Formanden støttede ogsaa Sagen og lovede, at han skulde gøre, hvad han kunde.*)

(sign.) E. B r o c k m e y e r.

Efter Generalforsamlingen talte Forstander F o l m e r D a m, Sorø, om Spisesvampe og Vitaminer. Foredraget er kort refereret i „Naturhistorisk Tidende“, 11. Aarg.: 71—72, 1947. Dernæst talte Professor N. F. B u c h w a l d om det Besøg, han som Repræsentant for Foreningen havde aflagt i England i Anledning af „British Mycological Society“s 50 Aars Jubilæum den 2. Oktober 1946. Foredraget var ledsaget af Lysbilleder fra de Ekskursioner og Institu-

*) Sml. dette Hefte S. 451—452.

tionsbesøg, der havde været Lejlighed til at deltage i. Til Slut fremvist et Lysbillede af den kalligraferede Adresse, som Professorens havde overrakt den engelske Forening fra dens danske „Kollega“. Dens Ordlyd var:

Copenhagen, October 1946

To the President of the British Mycological Society, London.

Sir,

The Society for the Advancement of Mycology in Denmark desires to offer its hearty congratulations to the British Mycological Society on the occasion of the celebrations held to mark its Jubilee of fifty years. The remarkable development of British mycology has attracted attention in all countries, and also in Denmark where the conditions in many respects resemble those of your country.

The Danish Mycological Society, however, is only a small society and only of recent growth. It therefore looks with admiration on the great work which has been accomplished by the British Mycological Society, and is stirred to greater endeavours by its example. We in Denmark recognize the important contributions to scientific knowledge made by the British Mycological Society and appreciate its leading position in mycology.

We consider it an honour to be represented upon the Jubilee meeting and desire to express the hope that the British Society will long continue to maintain its high standard of mycology.

N. Fabritus Buchwald,
President.

Efter Mødet samledes Deltagerne til det traditionelle Samvær paa „Café de la Reine“.

Erik Bille Hansen.

EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING I 1947

Paa Foreningens Foraarsekskursion til Boserup Skov Søndag den 18. Maj 1947 afholdtes umiddelbart efter Frokosten, der fandt Sted paa Restauranten „Skovly“, en ekstraordinær Generalforsamling. Ca. 70 Deltagere.

Civilingeniør E. Brockmeyer valgtes til Dirigent.

I Formanden, Professor N. F. Buchwald's Fraværelse forelagde Næstformanden, Øjenlæge V. Hertz, det eneste Punkt paa Dagsordenen, nemlig Ændring af Lovenes § 2 (jfr. dette Hefte, S.

442). Ændringen vedtoges enstemmigt, hvorefter § 2 har følgende Ordlyd:

„Foreningens Hovedsæde er København. Det aarlige Kontingent er 4 Kr. for Medlemmer, der modtager „Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme“, og 6 Kr. for Medlemmer, der modtager „Friesia“.

V. Hertz.

EKSKURSIONER I 1947

Søndag den 18. Maj. Ekskursion til Boserup Skov. Ca. 70 Deltagere. Ekskursionen var begunstiget af det smukkeste Vejr. Udbyttet af Spisesvampe var omkring 40 Eksemplarer af *Morchella esculenta*. Af andre Svampe fandtes: *Entoloma clypeatum*; *Peziza vesiculosa*; *Polyporus squamosus*, *P. sulphureus*; *Psathyra spadiceo-grisea*; *Psathyrella disseminata*; *Sclerotinia tuberosa*.

Efter Frokosten paa „Skovly“ afholdtes en ekstraordinær Generalforsamling, hvor en Ændring af § 2 i Foreningens Love vedtoges.

V. Hertz.

Søndag den 24. August. Ekskursion til Rudeskov og Frederikslund Skov. 30 Deltagere. Efter Ankomsten til Birkerød Station spadserede man forbi Ebberødgaard rundt om Skovrøddam til „Lollikhus“, hvor Frokosten indtoges ca. Kl. 12. Derefter gik man ned gennem Frederikslund Skov til Holte Station. En Del af Deltagerne foretog en ekstra lille Tur ind i Geelskov og sluttede af paa Traktørstedet lige over for Stationen. Det meste af Dagen var det meget varmt, næsten for varmt til en Svampetur; men midt paa Eftermiddagen kom der pludselig en voldsom Tordenskylle.

Den stærke Tørkes Indflydelse fremgaar af følgende fattige Svampeliste, ialt 29 Arter: *Amanita rubescens*, *spissa*; *Boletus elegans* (ret friske Eksemplarer), *B. luridus* i en fugtig Lavning i Frederikslund Krat, *B. subtomentosus*; *Collybia dryophila*, *radicata*; *Daedalea gibbosa*; *Hypholoma sublateritium*; *Lactarius vellereus* ved Skovrøddam; *Panus conchatus*; *Paxillus involutus*; *Phallus impudicus*; *Pholiota mutabilis*; *Pluteus cervinus*; *Polyporus adustus*, *applanatus*, *giganteus*, *hirsutus*, *squamosus*, adskillige friske Eksemplarer, bl. a. paa Ælm ved Holte Station, *P. versicolor*; *Russula alutacea*, *delica*, *lepida*, *virescens* (forbløffende veludviklet og frisk, trods Tørken og et meget tørt Voksested); *Scleroderma verrucosum*, *vulgare*; *Ustulina maxima*; *Xylaria polymorpha*.

Ved Ekskursionens Begyndelse foreviste Postmester J. P. Jensen et mærkeligt, kuglerundt Individ af den meget sjældne Pigsvamp *Hydnum cirrhatum*, fundet i Jægersborg Dyrehave. Dr. V. Hertz fremviste den ligeledes meget sjældne Stjernebold *Geaster minimus*, vel nok Landets mindste Stjernebold — men den var fundet i Sverige!

E. Bille Hansen.

Søndag den 14. September. Ekskursion til Møen. 40 Deltagere. Man mødtes paa Søtorvet ved „Café de la Reine“ og startede i to Turistbiler Kl. 7⁰⁰. Vejret var behageligt, hverken for varmt eller for koldt; men Himlen var stærkt overtrukket og saa temmelig truende ud. Paa Vejen ned holdt vi en kort Kaffepause ved Rønnede Kro. Man ankom til Pavillonen „Storeklint“ ved 11-Tiden, spiste straks Frokost og begav sig derefter ud i Terrænet.

Den usædvanlige Tørke havde ogsaa hærget paa Møen. Der noteredes kun 38 Arter: *Amanita excelsa*, et meget stort, hvidligt Eksempplar. *Boletus radicans* saas i adskillige Eksempplarer og paa flere Steder i Skoven, bl. a. Nord for Maglevandsfaldet. Denne meget sjældne Rørhat var Dagens Clou. Postmester J. P. Jensen henførte Fundene til den store Form af *B. radicans* (subsp. *eupachypus* Konr.). *Cantharellus cibarius*; *Clitocybe infundibuliformis*; *Collybia dryophila*, *fusipes*, *platyphylla*, *radicata* og dennes Dobbeltgænger *C. pseudoradicata*; *Coprinus atramentarius*, *domesticus*, *lagopus*; *Cordyceps militaris* paa Puppe; *Hydnum zonatum* (fjorgammelt Individ); *Lacrymaria lacrymabundum*; *Marasmius alliaceus*, *foetidus*, *ramealis*, *rotula*. *M. foetidus*, der fandtes paa nedfalden Gren, var Dagens anden Sensation; den er kun set nogle faa Gange før i Landet og udmærker sig især ved sin ejendommelige Stank, der er en Blanding af Løg- og Fæceslugt. *Mycena crocata*, *galericulata*, *hæmatopoda*, *sanguinolenta*; *Peziza aurantia*; *Phallus caninus*, *impudicus*; *Pholiota mutabilis*; *Pluteus cervinus*, *salicinus*; *Polyporus adustus*, *annosus*, *fomentarius*, *melanopus* (meget sjælden Art), *nummularius*, *varius*, *versicolor*; *Russula lepida* (1 Individ) og *veternosa* (1 Individ).

Paa Grund af den store Fattigdom paa Svampe blev der rigelig Tid til at besøge de lokale Seværdigheder, Udsigtssteder o. l. Kl. 18 spiste de fleste Deltagere Middag i Pavillonen „Storeklint“, og umiddelbart efter Middagen kørte man hjemad. Det var allerede ret

mørkt, og det var begyndt at regne, saa den første Del af Turen over Møen og den sydligste Del af Sydsjælland var ret ubehagelig paa Grund af det usigtbare Vejr, men det ændrede sig, da man naaede Hovedvejen. Ekskursionen afsluttedes i København ca. Kl. 22³⁰.

J. P. Jensen.

E. Bille Hansen.

Søndag den 14. September. Ekskursion til Geelskov og Ørholm. Kun 3 Deltagere! Disse fik en smuk Spadseretur, men et meget ringe Svampeudbytte. I Frokosten paa Ørholm Kro deltog 8 Medlemmer. Ialt fandtes 18 Arter, deraf de fleste kun i enkelte Eksemplarer. Kun *Marasmius scorodonius* fandtes paa tre Lokalteter.

De fundne Arter var følgende: *Amanita mappa*; *Armillaria mellea*; *Boletus edulis, subtomentosus*; *Calocera viscosa*; *Collybia radicata*; *Coprinus impatiens*; *Hypholoma sublateritium*; *Lycoperdon gemmatum*; *Marasmius alliaceus, androcaceus, rotula, scorodonius*; *Phallus impudicus*; *Pluteus cervinus*; *Polyporus fomentarius, versicolor*; *Russula lepida*.

K. Bjørnekær.

Søndag den 21. September. Ekskursion til Grydebjerg Skov og Bromme Pantage. 25 Deltagere.

I Turistbil med Punktering i Nærheden af Benløse. Ved „Ankerhus“ modtoges Deltagerne af Forstander Folmer Dam, under hvis udmærkede Ledelse Grydebjerg Skov afsøgte. Frokosten indtoges paa „Ankerhus“. En stille Jubel strømmede Forstander Dam i Møde, da han indbød paa Kaffe og Pandekager med herlig Æblekompot. Om Eftermiddagen kørtes til Bromme Plantage, hvor Svampeudbyttet var meget ringe. De fleste af Deltagerne spiste Middag i Hotel „Klubben“. Ved 19-Tiden gik Turen hjemad. Vejret var straalende under hele Ekskursionen.

I Grydebjerg Skov, hvor Forstander Dam var Fører, fandtes følgende 53 Arter:

Amanita mappa, muscaria (et ungt Individ af Farve som *A. junquillea*); *Armillaria mellea*; *Calocera viscosa*; *Cantharellus aurantiacus, cibarius*; *Clitocybe clavipes, infundibuliformis*; *Clitopilus prunulus*; *Collybia confluens, dryophila, radicata*; *Coprinus atramentarius, comatus, lagopus, picaceus*; *Crepidotus mollis*; *Crucibulum vul-*

gare; *Daedalea gibbosa*, *quercina*; *Hypholoma hydrophilum*, *sublateritium*; *Lenzites betulina*; *Lepiota clypeolaria*, *cristata*, *procera*; *Lycoperdon gemmatum*; *Marasmius alliaceus*, *perforans*, *scorodonius*; *Mycena alcalina*, *galericulata*, *haematopus*, *pura*; *Omphalia fibula*; *Panaeolus foenicesii*; *Panus conchatus*; *Peziza aurantia*; *Phallus caninus*, *impudicus*; *Pholiota mutabilis*; *Pluteus cervinus*, *chrysophaeus*; *Polyporus annosus*, *applanatus*, *sulphureus*; *Psalliota* sp. (*amethystina* aff., meget lille og stærkt gulnende), flere Individer i Granskov; *Pseudocoprinus disseminatus*; *Russula veterinosa*; *Scleroderma aurantium*; *Stropharia coronilla*, *squamosa*; *Tubaria furfuracea*.

I Bromme Plantage, hvor Frk. Slot førte Deltagerne rundt, iagttoges:

Amanita muscaria; *Clitocybe infundibuliformis*; *Fuligo septica*; *Galera teneroides*; *Hypholoma capnoides*, *sublateritium*; *Inocybe lacera* paa sandet Vej; *Lepiota seminuda*; *Marasmius peronatus*; *Panaeolus campanulatus*; *Psathyrella gracilis*; *Stropharia semiglobata*.

Ialt noteredes saaledes paa hele Ekskursionen 65 Arter af Storsvampe.

V. Hertz.

J. P. Jensen.

Søndag den 28. September. Ekskursion til Fredensborg Slotspark og Nøddebo. 31 Deltagere. Den første Del af Ekskursionen med Sejlturen over den oprørte Esrom Sø var ikke i særlig Grad begunstiget af Vejret, men efter Frokosten paa Nøddebo Kro klarede Vejret op. Som Følge af den foregaaende Regn var Svampefloret i Tiltagende efter den usædvanligt daarlige Svampehøst paa Grund af Tørke og Varme. Der fandtes dog kun 52 Arter paa hele Ekskursionen:

Amanita mappa, *muscaria*; *Armillaria mellea*, *mucida*; *Boletus edulis*, *elegans*, talrige Eksemplarer i Grib Skov, *piperatus*, *scaber*, *subtomentosus*; *Calocera viscosa*; *Clitocybe gigantea*, et enkelt Individ, *infundibuliformis*, *suaveolens*; *Clitopilus prunulus*; *Collybia dryophila*, *plathyphylla*; *Coprinus comatus*; *Crepidotus variabilis*; *Cyathus crucibulum*; *Daedalea quercina*; *Fistulina hepatica*, Slotsparken; *Galera tenera*; *Hypholoma fasciculare*, *sublateritium*; *Inocybe maculata*, Grib Skov; *Lepiota amianthina*; *Lycoperdon gemmatum*; *Marasmius alliaceus*, *oreades*, *ramealis*, *rotula*, *scorodonius*,

urens; *Mycena galericulata*; *Paxillus atrotomentosus*; *Peziza onotica*; *Phallus impudicus*; *Pholiota mutabilis*, *spectabilis*; *Pluteus cervinus*; *Polyporus annosus*, *sulphureus*, *velutinus* i Skipperalléen i Slotsparken i store, taglagte Hobe paa en Hestekastanie; *Psalliota amethystina*; *Russula cyanoxantha*, *ochroleuca*; *Scleroderma aurantium*; *Stereum hirsutum*; *Stropharia coronilla*, *squamosa*; *Tubaria autochthona*, Grib Skov, *furfuracea*.

K. Bjørnekær.

V. Hertz.

Søndag den 28. September. Ekskursion til Hareskov og Jonstrup Vang. Kun 4 Deltagere! Man tog fra København (Slangrupbanen) Kl. 9²⁰ og ankom til Syvstjernen Kl. 9⁵⁸. I svagt, men konstant Regnvejr spadserede man den kortest mulige Vej til „Skovlyst“, hvor Frokosten indtoges omkring Kl. 12. Da Regnen stadig vedblev, gik man efter Frokost direkte til Hareskov Station og tog hjem med Toget Kl. 14⁵⁵.

Skønt der var faldet en Del Regn i de sidste Dage, var dog baade Artsantallet og Individantallet meget ringe. Følgende 17 Arter noteredes: *Armillaria mellea* var den mest almindelige Art og iagttoges i forskellige Former mange Steder i Skoven; *Calocera viscosa*; *Collybia dryophila*, *erythropus* paa Jord mellem Rødgraner, Dagens interessanteste Fund, *platyphylla*, *radicata*; *Hypholoma fasciculare*, *sublateritium*; *Marasmius peronatus*, *rotula*; *Mycena galericulata*; *Panus conchatus*; *Pluteus cervinus*, flere Steder paa Stød; *Polyporus brumalis*, *giganteus*, *versicolor*; *Ustulina maxima*.

E. Bille Hansen.

Søndag den 12. Oktober. Ekskursion til Ermelunden og Jægersborg Dyrehave. Ca. 45 Deltagere. Man mødtes Kl. 10 ved Linie 15's Endestation nær „Posemandens Hus“ og spadserede gennem Ermelunden til „Fortunen“, hvor Frokosten indtoges i det frie i det milde, stille Vejr. Efter en mindre Demonstration af Formiddagens Svampeudbytte fortsatte man godt Kl. 13 ad „Kongevejen“ ind i Dyrehaven og drejede derpaa ind i Fortunens Indelukke, idet man fulgte „Egedalen“. Derefter slog man et Slag ind over Eremitagesletten og vendte saa over „2. Tøjreslag“ tilbage til Klampenborg, hvorfra Hjemrejsen fandt Sted Kl. 16³⁴.

Der noteredes ialt 155 Svampearter, et ikke ubetydeligt Antal i Betragtning af, at hele Forsæsonen (August—September) paa Grund af den varme og tørre Sommer, der fortsatte til omkring 20. September, var yderst fattig paa Svampe. Af de fundne Svampe var 40 Arter Ikke-Agaricaceer, altsaa godt $\frac{1}{4}$. Individantallet var som Helhed ringe, og der fandtes kun faa Arter og Individer af Slægterne *Amanita*, *Boletus*, *Cortinarius*, *Lactarius* og *Russula* og ejendommelig nok ogsaa af *Hygrophorus*. Udbyttet af Spisesvampe, især af de store Former, var ligeledes meget pauvert; der noteredes saaledes ingen Taage-Tragthatte (*Clitocybe nebularis*) og kun enkelte Høst-Musseroner (*Tricholoma nudum*).

Ermelunden var relativt fattig paa Svampe. De interessanteste Fund var følgende: *Boletus porphyrosporus*; *Coprinus lagopus*; *Cyathus striatus*; *Hypholoma hydrophilum*, flere Steder; *Inocybe fastigiata*; *Lepiota acutesquamosa*, *cristata*, *echinella* var. *eriophorum* paa sort Mosejord mellem Brændenælder, hvor ogsaa *Nolanea icterina* noteredes; *Paxillus tricholoma*; *Pholiota squarrosa* ved Ask; *Polyporus frondosus*, et stort Eksempel ved Grunden af Eg nær „Posemandens Hus“, *P. squamosus* paa *Acer pseudoplatanus*; *Psalliota campestris* paa Ermelundssletten; *Psathyra Gordonii* B. & Br., *Ps. lactea* Lange (begge Arter det. Morten Lange); *Psathyrella disseminata*, *gracilis*; *Tricholoma brevipes*, flere Individer; *Volvaria pubescentipes* Peck? flere Eksemplarer (det. M. Lange).

Jægersborg Dyrehave omkring „Fortunen“: *Amanita pantherina*, flere Eksemplarer; *Hypholoma lacrymabundum* var. *pyrotrichum*; *Inocybe geophylla* var. *lilacina*; *Lepiota castanea*, *umbonata*, flere Individer; *Polyporus applanatus* paa Bøg; *Russula atropurpurea*; *Schizophyllum alneum* paa Bøg; *Scleroderma verrucosum*; *Stropharia squamosa* var. *thrausta*; *Tricholoma melaleucum*.

Omraadet langs „Kongevejen“: *Clitocybe suaveolens*; *Coprinus plicatilis*; *Fistulina hepatica* paa Egestød; *Lepiota haematosperma*, 1 Eksempel; *Naucoria cucumis*.

Fortunens Indelukke, især „Egedalen“: *Clitocybe inversa* (*C. gilva* (Pers.) sensu Ricken); *Cordyceps militaris*, tre Eksemplarer, men Pupper fandtes ikke; *Galera vittaeformis*, smaa Eksemplarer; *Lactarius cemicarius* ved Eg; *Lepiota seminuda*; *Lycoperdon saccatum*; *Mycena citrino-marginata*, *epipterygia*, *zephirus*; *Omphalia Schwartzii*; *Polyporus benzoinus*, talrige Eksemplarer i alle Udviklingsstadier paa mange Rødgranstød; *Psalliota rubella* forma; *Psathyra obtusata*; *Russula parazurea*, *sororia*; *Rutstroemia*

firma paa nedfaldne Egegrene paa 2 Lokalteter; *Tricholoma album*; *Tubaria inquilina* paa vissent Græs, *T. furfuracea*.

Eremitagesletten: *Camarophyllus subradiatus* (det. M. P. Christiansen); *Coprinus niveus*, flere Steder paa Hestepærer; *Hygrophorus psittacinus*.

Jægersborg Dyrehave, bl. a. omkring „2. Tøjreslag“ og paa „Præstesletten“: *Amanita pantherina*; *Armillaria mellea*, flere Individer med næsten graa Hætte; *Cantharellus aurantiacus*, adskillige Individer af en meget bleg Form (Albinoform) i Græs; *Clitocybe cyathiformis*; *Coniophora cerebella* paa Endeblade af liggende Bøgestamme; *Coprinus lagopus*; *Entoloma sericeum*; *Galera (Conocybe) siligena* Fr. var. *ochracea* Kühner, ny for Landet (det. M. Lange); *Hebeloma sacchariolens*; *Inocybe cincinnata*, *flocculosa* (begge Arter det. M. P. Christiansen); *Lentinus ursinus*, mange lyse, kun svagt laadne Individer paa raadden Vindfælde af Bøg; *Lepiota cristata*; *Mycena alcalina*, *crocata*; *Pholiota adiposa* højt til Vejrs paa levende Bøg, *Ph. filaris* Lange (*Ph. togularis* (Bull.) Fr. var. *filaris* Fr.), *Ph. teneroides* Lange (begge Arter det. M. Lange); *Pleurotus acerosus* Fr. paa Jord; *Pluteus chrysophaeus* (Schaeff.) Fr., *P. hispidulus* Fr.; *Polyporus cupreo-laccatus*, adskillige Frugtlegemer i Sporekastning, indtil 2—3 m til Vejrs paa gammel, endnu levende „Bøgeruin“, *P. rutilans*, flere Individer paa Bøg; *Psathyra gossypina*, *obtusata*, *subnuda*, *stipitissima* Lange; *Psilocybe semilanceata*; *Russula lutea*.

v. Langens Ædelgraner: *Flammula penetrans* paa Naaletræstød; *Marasmius rotula*, flere Individer; *Pholiota spectabilis*, ejendommelig nok ved Ædelgranstød; *Polyporus populinus* paa Stød af *Ulmus* ved „Peter Lieps Hus“; *Ptychogaster albus* paa dødt Ved ved Basis af *Larix europaea* (ny Vært for Landet!).

N. Fabritius Buchwald.

J. P. Jensen.

BERETNING OM KURSUS I MIKROSKOPI AF STORSVAMPE SEPTEMBER—OKTOBER 1947

Paa Generalforsamlingen i Februar 1947 blev der fremsat Ønske om et Kursus i Mikroskopi af Storsvampe. Dette Ønske blev efterkommet i Efteraaret 1947. Professor, Dr. Knud Jensen viste Foreningen den Velvilje og den Tillid at stille saavel Lokale som Mikroskoper til Raadighed for Kursuset, der fandt Sted i den plante-anatomiske Øvelsessal, Botanisk Laboratorium, Gothersgade 140,

Tirsdag Aften Kl. 20—21. Oprindeligt havde det været Meningen, at der skulde være fire „Lektioner“, men senere enedes Lærer og Elever om at tage en ekstra Lektion. Da hver Deltager skulde have sit eget Mikroskop, kunde kun 14 deltage. Pris pr. Deltager 10,00 Kr. Trods den usædvanligt sløje Svampesæson var der rigeligt med Materiale. Først gennemgik man mere almene Ting: Fremstilling af mikroskopiske Præparater, Hathudsanatomi, Basidier, Sporer, Cystider o. s. v. Siden bestemtes nogle Arter fra „pædagogiske“ Slægter, f. Eks. *Inocybe* og *Mycena*, idet Diagnoserne i Langes „Flora Agaricina Danica“ oplæstes, og Deltagerne fulgte med ved Mikroskoperne. Desværre var disse af meget forskellig Kvalitet; et var helt ubrugeligt og et meget daarligt. Hver Lektion varede i Praksis ca. 1½ Time. Leder af Kursuset var Foreningens Sekretær, cand. mag. Erik Bille Hansen.

FORENINGEN TIL SVAMPEKUNDSKABENS FREMME

MEDLEMSFORTEGNELSE

DEN 1. JANUAR 1948

Tallet i Parentes betegner det paagældende Medlems Løbenummer og Tallet længst til højre Aaret for Indmeldelsen i Foreningen.

a. Danmark

1. København

Aaberg, Elisabeth, Frk., c/o Hr. Michaelsen, Wildersgade 43, K. (1317)	1946
Abel, Astrid, Fru, H. C. Ørstedesvej 34, V. (1115)	1944
Adolfsen, Eva, Sygeplejerske, Frk., Maltagade 34 ⁴ , S. (919)	1942
Agdal, Tage, Politiaadvokat, Beringsvej 7, F. (937)	1942
Almon, Sonja, Fru, Ny Adelgade 5, K. (1311)	1946
Andersen, Ellen, Fru, Prinsesse Maries Allé 16 ³ th., V. (1364)	1947
Andersen, Ellen, Fru Dommer, Lille Strandvej 10 A ³ , Hellerup (706)	1941
Andersen, Knud, stud. mag., Regensen, St. Kannikestræde, K. (1291)	1946
Andresen, Holger, Husejer, Alhambravej 11, V. (943)	1942
Ankergreen, Anna, Fru, Ny Østergade 23 ³ , K. (817)	1942
Appeldorn, Sonja, Frk., Borups Allé 1, N. (1024)	1943
Arland, Hedda, Frk., Østerbrogade 85, Lejlighed 97, Ø. (1172)	1945
Bach, Erna, Amanuensis, cand. mag., Frk., Plantefysiologisk Laboratorium, Rolighedsvej 23, V. (1342)	1947
Bach, Johanne, Væverske, Fru, Strandvejen 2, Ø. (892)	1942
Baltzer, Vilh., cand. mag., Inspektør, Solsortvej 55, F. (598)	1937
Baltzersen, Ella, Frk., Ved Vigen 1 ¹ , NV. (16)	1927
Bang de, H., Orlogskaptajn, Skolebakken 13, Gentofte (791)	1941
Bang, Harriet, cand. pharm., Frk., Upsalagade 5 ⁵ , Ø. (681)	1940
Barkhuus, W., Direktør, Prinsesse Maries Allé 3, V. (18)	1919
Bartram, Erik, Læge, Runebergs Allé 2 ¹ , Søborg (1251)	1945
Bendix-Poulsen, Ella, Frk., Solsortvej 70, F. (1234)	1945
Bengtsson, Gerda, Frk., N. J. Fjords Allé 9 St., V. (715)	1941

Berg, Svend, Maskinsnedker, Præstekærsvej 10 St. th., Brønshøj (997)	1943
Berthelsen, E., Frk., Ferskenvej 26, F. (1107)	1944
Bilmose, Esther, Fru, Nürnberggade 8 ² th., S. (1019)	1943
Bing, Kaj, Direktør, Brodersens Allé 9, Hellerup (20)	1922
Bjørnekær, K., Overlærer, Ved Klosteret 25 ⁴ , Ø.)	1927
Bjørnekær, Birgit, Frk., Ved Klosteret 25 ⁴ , Ø. (1140)	1945
Bjørner, Bue, Grosserer, Akselborg, Vesterbrogade 4 A, V. (478)	1934
Bjørning, Helga, Fru, Sdr. Boulevard 37, V. (1224)	1945
Blide, Margrethe, Fru, Colbjørnsensgade 3 ³ , V. (1316)	1946
Blæsberg, Ida, Korrespondent, Frk., Lumbyesgade 14, Ø. (22)	1923
Boll, Elisabeth Rig, Fru, Rødovrevej 78, Rødovre (1097)	1944
Brendstrup, P., Læge, Classensgade 17 A, Ø. (1326)	1946
Brink, Aage, Hr., Saxhøjvej 24, Valby (723)	1941
Brockenhuss von Löwenhielm, Edel, Frk., Skjoldsgade 11, Ø. (789)	1941
Brockmeyer, E., Civilingeniør, Kochsvej 6, V. (513)	1934
Brossel-Nielsen, Tandlæge, Frk., Ordрупvej 69 ¹ , Charlottenlund (847)	1942
Bruun, H. H., Højesteretssagfører, Bredgade 38, K. (1272)	1945
Buchwald, N. F., Professor, Peter Bangsvej 59 ⁴ , F. (25)	1925
Bülöw, E. von, Tandlæge, Ordрупvej 55 B ¹ , Charlottenlund (686)	1940
Bülöw, E. von, Fru, Ordрупvej 55 B ¹ , Charlottenlund (687)	1940
Campolin, Pietro, Terrazzoarbejder, Absalonsgade 44 E St., V. (1332)	1946
Carlslund, Doris, Sekretær, Nattergalevej 38, NV. (1309)	1946
Christensen, Eva, Haandvæverske, Fru, Ryparken 84 St. tv., Ø. (929)	1942
Christensen, Helene, Fru, C. F. Richsvej 101 C ² , F. (1280)	1946
Christensen, Ingeborg, Frk., Rebekkavej 55 ¹ , Hellerup (355)	1932
Christensen, Ingrid, Tandtekniker, Frk., Jenagade 15 ¹ , S. (1020)	1943
Christensen, Jens, Kriminalbetjent, Bremensgade 41, S. (1235)	1945
Christensen, Miss, Fru, Madvigs Allé 5, V. (608)	1937
Christensen, Valdemar, Sproglærer, Knabstrupvej 29, Brønshøj (811)	1941
Christiansen, M. P., Hr., Bjelkes Allé 39 St., N. (35)	1919
Christoffersen, A., Frk., Kùchlersgade 35 ¹ , V. (1044)	1944
Clausen, Gerda, Fru, Oxford Allé 52 St., S. (1000)	1943
Clausen, Gerda, Fru, Bengtasvej 15, Hellerup (1141)	1945
Clausen, H. Stenholdt, stud. mag., Lundbyesgade 13 ¹ , V. (960)	1943
Clausen, P. G., Afdelingschef, Oxford Allé 52 St., S. (924)	1942
Cordes, E., Assistent, Beethovensvej 8 ³ , V. (1238)	1945
Dalskov, A., Statskonsulent, C. L. Ibsensvej 6, Gentofte (1207)	1945
Dam, R., Bankbestyrer, Hortensiavej 5 ¹ , V. (38)	1922
Danvig, Uffe, stud. mag., Frølichsvej 41, Charlottenlund (1221)	1945

Degett, Inge, Frk., Lundebergvej 6, Hellerup (962)	1943
Dehn, E., Fuldmægtig, cand. polit., Ærenprisvej 29, Gentofte (39).....	1917
Deleuran, E., Fru, Torupgaards Allé 32, Vanløse (524)	1935
Deurs, I. A. van, Birgit, Fru, Sofievej 31, Hellerup (735).....	1941
Drinkwater, Jill, Engelsklærerinde, Frk., Strandboulevard 14, Ø. (792)	1942
Dyring, Elantine, Fru, Guldbergsgade 78, St. th., N. (1320).....	1946
Egebo, Erna, Frk., Madvigs Allé 16 ² , V. (340).....	1931
Ekeberg, Solvejg, Fru, Frimestervej 6, NV. (1154).....	1945
Eldahl, A., Reservelæge, Dr. med., H. C. Ørstedsvvej 34 ³ , V. (652).....	1940
Espholin, Carin, Fru, Hostrups Have 44, V. (1169).....	1945
Fagerberg, G., Korrespondent, Fru, Herninggade 5, Ø. (1059).....	1944
Falck, Kirsten, Fru, Strandboulevarden 13, Ø. (680).....	1940
Falk, Ferdinand, Dr., Broholms Allé 12 C, Charlottenlund (710).....	1941
Faurschou, Aage, Overretssagf., Helleruplunds Allé 21, Hellerup (1123)	1944
Feddersen, Tage, Overlæge, Tranegaardsvej 67 St., Hellerup (50).....	1915
Ferdinandsen, A., Professorinde, Frederikkevej 1, Hellerup (54).....	1913
Fischer, Agnes, Frk., Amager Landevej 5, Kastrup (1101).....	1944
Fogtmann, K. A., Frk., Dalgas Boulevard 1 ² , Vær. 213, F. (755).....	1941
Frederiksen, G. Pahl, Frk., Peder Skramsgade 24 ² , K. (1314).....	1946
Friberg, Gunver, Fru, Aabakkevej 21, F. (1189).....	1945
Fuchs, Joseph, Direktør, Baunegaardsvej 44, Gentofte (1299).....	1946
Funding, Gertrud, Malerinde, Trondhjemsgade 7 ¹ , Ø. (1283).....	1946
Gabrielsen, E. K., Dr. phil., Rolighedsvej 23, V. (701).....	1941
Gade, Agnes, Fru, Frimestervej 31, NV. (908).....	1942
Gade, Dagmar, Assistent, Frk., Nøjsomhedsvej 18, Ø. (909).....	1942
Gammelgaard, Frk., Kildegaardsvej 12, Hellerup (530).....	1935
Gauguin, Pierre-Sylvestre, Civilingeniør, Havnegade 47 C ⁵ , K. (1240)	1945
Gjermansen, W., Hr., Bellmannsgade 20 ³ , Ø. (721).....	1941
Gjermansen, A., Fru, Bellmannsgade 20 ³ , Ø. (752).....	1941
Goldschmidt, Fru Speditør, Amaliegade 41 ² (1354)	1947
Gramkow, Ida, Korrespondent, Frk., Stilledal 41, Vanløse (1023).....	1943
Grøntved, Johs., Bibliotekar, Mag. scient., Falkonerallé 31 ⁴ , F. (1146)...	1945
Gudbergsen, Bodil, Frk., Østerbrogade 88 B, Ø. (1034).....	1943
Gunst, Henri, Direktør, Reventlowsgade 10 ³ , V. (765).....	1941
Hagerup, P., Boghandler, Chr. Winthersvej 19, V. (484).....	1934
Hallager, J., Frk., Sortedamsdosseringen 25 ² , N. (80).....	1908
Hannover, Knud, Direktør, Callisensvej 38, Hellerup (614).....	1938
Hannover, Else, Fru, Callisensvej 38, Hellerup (615).....	1938
Hansen, Agathe, Fru, Flintrenden 6 ² , S. (1301).....	1946

Hansen, Alfred, stud. mag., Mathildevej 10 ³ , F. (1349)	1947
Hansen, Axel, Konstruktor, Brønshøjgaardsvej 7 St., Brønshøj (985)...	1943
Hansen, Erik Bille, cand. mag., Knuthenborgvej 8 ¹ , Valby (651).....	1940
Hansen, Grethe, Ekspedient, Fru, Ringstedgade 1 ² , Ø. (1305)	1946
Hansen, Grethe, Husbestyrerinde, Auroravej 14, Rødovre (1315)	1946
Hansen, Gudrun, Frk., Slagelsegade 18, Ø. (1094)	1944
Hansen, H. R., Sekretær, Ellegaardsvej 2 A, Gentofte (345).....	1932
Hansen, Ib Kaufmann, Ingeniør, Nordmarksvej 49, Kastrup (880).....	1942
Hansen, Jørgen, Slagtermester, Hellerupvej 69, Hellerup (946).....	1943
Hansen, Karina Windfeld, Fru, Prinsesse Alexandrines Allé 8 ³ , Charlottenlund (763).....	1941
Hansen, Margrethe, Fru, Dalgas Boulevard 2 ¹ , F. (1294)	1946
Hansen, Mogens, Civilingeniør, Rytterskolehøj 10, Brønshøj (1270)...	1945
Hansen, Verna, Kommunalærerinde, Fru, Brønshøjgaardsvej 7 St., Brønshøj (1003).....	1943
Hansen, William, Direktør, Østerbrogade 4 ¹ , Ø. (776).....	1941
Harhoff, P. C., Underdirektør, Sortedamsdosseringen 95 B, Ø. (517)...	1934
Harmsen, L., Konsulent, cand. mag., Brødhøj 10, Gentofte (637).....	1939
Hassing, O., Civilingeniør, Hellerupvej 51 C, Hellerup (739).....	1941
Hassing, Else, Fru, Hellerupvej 51 C, Hellerup (753).....	1941
Hellmers, Ernst, Amanuensis, mag. agro., Nymindevej 9, Vanløse (699)	1940
Hendriksen, C. V., Arkitekt, Tønnesvej 12, S. (1082).....	1944
Henriksen, Anna, Fru, Gardes Allé 7 A, Hellerup (1050).....	1944
Henriksen, Edith, Fru, Dalen 25, Søborg (1015).....	1943
Henriksen, K., Heliogravør, Stormgade 12, K. (96).....	1908
Henriques, N. H., Reklamechef, Carl Plougsvej 8, V. (843).....	1942
Herbst, Preben, Bagermester, Ryesgade 58, Ø. (1039).....	1943
Hermansen, A., Maskinmester, Rasmus Raskvej 2 ⁴ , Valby (628).....	1938
Hermansen, H. A., Overassistent, Købmagergades Postkontor, K. (768)	1941
Hertz, Aksel, Ingeniør, Henrik Hertzvej 13, Charlottenlund (613).....	1938
Hertz, E., Fru, Bogtrykkergaard, Snorresgade, S. (327).....	1931
Hertz, Irma, Fru, Lundsgade 4, Ø. (573).....	1936
Hertz, V., Øjenlæge, Skjoldsgade 11, Ø. (101).....	1917
Hestehave, Ellen, Frk., Jagtvej 29 C ⁴ tv., N. (1225).....	1945
Heyman, P. M., Revisor, Vesterbrogade 152, V. (696).....	1940
Heyman, Ebba, Fru, Vesterbrogade 152, V. (697).....	1940
Hjerrild, Peter, Stud. jur., Parmagade 44 ⁴ , S. (1120).....	1944
Hjorth, Karen, Malerinde, Fru, Brandes Allé 5, V. (1353)	1947

Hoffmeyer, Anna, Fru, Trondhjemsplads 4, Ø. (94).....	1908
Holm, Mary, Fru, Niels Ebbesensvej 21, V. (1164).....	1945
Holm, Svend, Sølvsmed, Ndr. Frihavnsgade 67 ¹ , Ø. (734)	1941
Holst, Emmy, Frk., Østerbrogade 85, Løjlighed 74, Ø. (1173).....	1945
Holtén, Ellis, Frk., Østervoldgade 14 ⁴ , K. (694).....	1940
Holtén, J., Ingeniør, Kronprinsessegade 38, K. (456).....	1934
Holtén, Marie, Fru, Østervoldgade 14 ⁴ , K. (370).....	1932
Holton, E., Laborant, Sorrentovej 15 ² , S. (1239).....	1945
Honoré, Frede, Maler, Limfjordsvej 39, F. (846).....	1942
Højgaard, Erling, Kunstmaler, Kildebakkegaards Allé 209, Buddinge pr. Søborg (640).....	1939
Ivarsson, Sixten, Repræsentant, Ryesgade 103 C ¹ , Ø. (928).....	1942
Iversen, P., Prokurist, Sortedamsdosseringen 25 St., N. (555).....	1935
Iversen, Karen, Frk., Sortedamsdosseringen 25, N. (586).....	1936
Jacobsen, A., Fru, Greisvej 6, S. (1170).....	1945
Jacobsen, J. C., Redaktør, cand. polit., Rolighedsvej 18 ⁴ , V. (1322)	1946
Jacobsen, Karen, Frk., Nansensgade 62, K. (923).....	1942
Jahnsen, A., Frk., Sveigaardsvej 20 ¹ , Hellerup (744).....	1941
Jensen, Anna, Fru, Højrup's Allé 5 ² , Hellerup (1215).....	1945
Jensen, Eigil O., Dalgas Boulevard 59 ¹ , F. (1144).....	1945
Jensen, Eigil, Fru, Dalgas Boulevard 59 ¹ , F. (1029).....	1943
Jensen, Hoffmann, Bager, Ravnekærvej 21, Søborg (1038)	1943
Jensen, J. P., Postmester, Ordrupvej 55, Charlottenlund (540).....	1935
Jensen, Johanne, Kommunelærerinde, Frk., Rubinsteinsvej 20 ² tv., SV. (1304).....	1946
Jensen, Metha, Bogholderske, Frk., Klosterrisvej 5 ² , Ø. (824)	1941
Jensen, Philip, Prokurist, Højrup's Allé 5 ² , Hellerup (1214).....	1945
Jensen, Poul E., Kolonialhandler, Ndr. Frihavnsgade 50, Ø. (667).....	1940
Jensen-Stilling, fhv. Stationsforstander, Trianglen 4 ² , Ø. (117)	1913
Jeppesen, Grete, Fru, Vesterbrogade 181, V. (1217).....	1945
Jessen, Knud, Professor, Dr. phil., Bot. Lab., Gothersgade 140, K. (911)	1942
Johansson, Margr., Sygeplejerske, Fru, Haandværkerhaven 27 ¹ , NV. (1148).....	1945
Johnsen, K., Dr., Ordrupvej 185, Charlottenlund (1312).....	1946
Jordahn, Edith, Fru, Malmøgade 11, Ø. (1052).....	1944
Jørgensen, Carl, Dr. med., Postbox 163, K. (122).....	1918
Jørgensen, J. M., pens. Toldkontrollør, Torvegade 23, Mezz., K. (1180)	1945
Jørgensen, Lilly Godsk, Fru, Møllegade 30 D St., N. (1347).....	1947

Jørgensen, Ulla, Frk., Hatteforretningen „Prikken“, Amagerbro- gade 3, S. (1075).....	1944
Karnow, M., Overretssagfører, Strandvej 134, Hellerup (1356).....	1947
Kelsted, K., Overlæge, Dronningens Tværgade 39, K. (127)	1924
Kisby, Asger, Ingeniør, Bellahøjvej 108, F. (1296).....	1946
Kjeldsen, Lilli, Fru, Frederiksborgvej 175 St., NV. (1204).....	1945
Kjersmeier, A., cand. jur., Fru, Svendsgade 1 ⁴ , V. (657).....	1940
Kjærgaard, Dorthe, Pensionatsværtinde, Frk., H. C. Ørstedesvej 25, V. (885).....	1942
Klee, Mogens, Prokurist, H. Schneeklothsvej 11, F. (1202).....	1945
Klee, Ruth, Fru, H. Schneeklothsvej 11, F. (1260).....	1945
Knudsen, E., Fru Arkitekt, V. E. Gamborgsvej 8, F. (1355).....	1947
Koefoed, E., Frk., Svanemosegaardsvej 8, V. (1199).....	1945
Kornerup, Bodil, Fru, L. I. Brandes Allé 5 ³ , V. (1269).....	1945
Kornerup, Lisa, Fru, Ryparken 24 ² tv., Ø. (1286).....	1946
Korup, Eyvind, Disponent, Dronningens Tværgade 23, K. (905).....	1942
Korup, Annelise, Fru, Dronningens Tværgade 23, K. (906)	1942
Kragh, Ebba, Fru, Godthaabsvænget 8, V. (1229).....	1945
Krogsgaard, Gerda, Kontorassistent, Frk., Stilledal 41, Vanløse (1022)	1943
Krøger, Olga, Fru Bankdirektør, Vester Voldgade 131, V. (139)	1927
Lange, Agnete, Frk., Kirkevænget 4, Valby (853).....	1942
Lange, Johan, Tandlæge, Frederiksborgvej 186, NV. (1092).....	1944
Lange, Morten, cand. mag., St. Kongensgade 33 ² , K. (650).....	1939
Langhoff, Tonny, Fru, Poppelhøj 5, Hellerup (1306).....	1946
Larsen, E., Prokurist, Frk., Vognmandsmarken 78 ³ , N. (570).....	1936
Larsen, J. E., Kontorchef, Sankt Nikolajvej 13 ¹ , V. (733).....	1941
Larsen, Kai, Repræsentant, Bramslykkevej 34, Valby (1182).....	1945
Larsen, K. C., Ingeniør, Kaas Allé 27, Hellerup (1276).....	1946
Larsen, Sigrid, Frk., Frimestervej 36 ⁴ , NV. (856).....	1942
Larsen, Svend, Assistent, Adr.: Driftsbestyrer Larsen, Nørre Allé 41, N. (1074).....	1944
Larsson, Poul, Tegner, Holger Danskesvej 77 ¹ , F. (1223).....	1945
Lassen, E., Disponent, Vigerslevvej 57 B, Valby (1067).....	1944
Lassen, Einar, Tandlæge, Tordenskjoldsgade 1, K. (1091).....	1944
Lauritsen, Ebba, Fru, Ndr. Fasanvej 80, F. (1165).....	1945
Lieberkind, Per, Linde Allé 30 A, Vanløse (1310).....	1946
Lillie, Børge, Konstruktor, Finsensvej 75 St., F. (1303).....	1946
Lindhard, Katja, Fru Brandinspektør, Frederikssundsvej 83, NV. (1285).....	1946

Loring, Carl, Tobakshandler, Svendborggade 2 ³ , Ø. (1313).....	1946
Lose, Poul, Reklametegner, Byhøjen 26 ¹ , Vanløse (1324).....	1946
Lose, Fru, Byhøjen 26 ¹ , Vanløse (1333).....	1946
Lund, Aage, mag. scient., V. E. Gamborgsvej 10 ⁴ , F. (157).....	1929
Lunn, Annie, Fru, Halls Allé 10 St., V. (617).....	1938
Luzi, R., Generalkonsul, Mindevej 43, Søborg (162)	1925
Löfwall, B., Fru, Strandboulevarden 8 ² , Ø. (780).....	1941
Løvenhaff, Agnete, Fru, Falkonervænget 23, V. (720).....	1941
Maag, P., Ingeniør, St. Kongensgade 25, K. (1035).....	1943
Madsen, Agnes, Frk., Østerbrogade 85, Lejlighed Nr. 20, Ø. (1175)	1945
Madsen, Børge K., Gartner, Aarhusgade 89 ² , Ø. (809).....	1941
Madsen, Cathrine, Ekspeditrice, Frk., Stenderupgade 1 ⁴ , V. (829).....	1941
Madsen, Edith, Frk., Hesseløgade 22 ² , Ø. (1281).....	1946
Madsen, S. B., mag. agro., Nørregaardsvej 38, Rødovre, Vanløse (584)	1936
Madsen, Valborg, Frk., Hesseløgade 22 ² , Ø. (165).....	1924
Martin, Frida, Fru Redaktør, Willemoesgade 91, Ø. (893).....	1942
Mathiasen, A., Frk., Hesseløgade 3 ³ , Ø. (170).....	1922
Mathiasen, Karen, Frk., Fensmarksgade 3, N. (957).....	1943
Meyland-Smith, Forstanderinde, Frk., Hostrups Have 48 ¹ , V. (485)...	1934
Michelsen, Børge, Journalist, Borrebyvej 59, Brønshøj (992).....	1943
Moesmann, I. P., Læge, Haderslevgade 27 ³ , V. (547).....	1935
Moltke, E., Greve, Sct. Annæplads 11, K. (177).....	1908
Mortensen, D. Lundhus, Fru, Skjoldsgade 9 ¹ th., Ø. (1153).....	1945
Mortensen, R. E., Telegrafassistent, Frk., Murergade 9 B ⁴ , N. (1151)	1945
Mouvielle, F., Delikatessehandler, Vangehusvej 12, Ø. (178)	1905
Mundt, K., Retspræsident, Halls Allé 10, V. (181).....	1905
Mundt, A. M., Fru, Halls Allé 10, V. (182).....	1919
Mundt, Jørgen, cand. jur., Halls Allé 10, V. (558).....	1936
Munkvad, G., Lystrupvej 14, Brønshøj (966).....	1943
Munkvad, R., Frk., Lystrupvej 14, Brønshøj (375).....	1932
Müllen, Henning von, Assistent, Nørrebrogade 166 ⁴ , N. (728).....	1941
Müller, D., Professor, Dr. phil., Dosseringen 48, N. (412).....	1932
Møller, Jytte Hjo, cand. hort., Frk., Skjulhøj Allé 76 ³ , Vanløse (1357)	1947
Møller, Preben, Fabriksarbejder, Frederiksgaards Allé 10 ² tv., F. (945)	1942
Mørke, Rasmus, Gartner, Gl. Kirkevej, Kastrup (481)	1934
Neergaard, Paul, Dr. agro., Gothersgade 158 ⁵ , K. (373)	1932
Neumann, G., Frk., Brandes Allé 10 ³ , V. (197).....	1927
Nielsen, Alb. Nørskov, Lagerarbejder, Enghavevej 184 ³ tv., V. (1262)	1945

Nielsen, Caroline, Kommunalærerinde, Vespervej 44 ¹ , Hellerup (618)	1938
Nielsen, Erna, Frk., Mosesvinget 26, NV. (1185).....	1945
Nielsen, Grethe, Frk., Onsgaardsvej 27, Hellerup (1297).....	1946
Nielsen, Roma, Kommunalærerinde, Ole Suhrsgade 2 ² tv., K. (1308)...	1946
Nielsen, Svend, Arkitekt, Gl. Kongevej 136 ⁴ , V. (878)	1942
Nielsen, V. A., Fru, Stefansgade 58 ³ , N. (1045).....	1944
Nilou, Henning, Civilingeniør, Kirstinedalsvej 18, Valby (819).....	1941
Nilsson, Ebba, Fru, Bøgvej 4, Hellerup (550).....	1935
Nygaard, G., Lektor, Ordrup Gymnasium, Charlottenlund (569).....	1936
Nørager, Alfred, Civilingeniør, Wagnersvej 4 ¹ , SV. (1110).....	1944
Nørgaard, E., Frk., Folkeferie, Vesterbrogade 41, V. (1200)	1945
Olesen, J., Maler, Lemberggade 4 ² tv., S. (1219).....	1945
Olsbo, Eli, Frk., Estersvej 22 A St., Hellerup (1142).....	1945
Olsbro, Sv. Aage, Bogholder, Lille Strandvej 2 ³ , Hellerup (968).....	1943
Olsbro, Anna, Fru, Lille Strandvej 2 ³ , Hellerup (969).....	1943
Olsen, Fritz, Skomagermester, Lindegaardsvej 2, Charlottenlund (665)	1940
Olsen, Iben, Fru Sagfører, Lyngholmsvej 12, Vanløse (679)	1940
Olsen, Karen Lilly, Bogholderske, Frk., Monrads Allé 3, Valby (822)	1941
Olsen, Rich., Læge, Dr. med., Bjerregaards Sidevej 7, Valby (1335)...	1947
Olsen, Fru Læge, Bjerregaards Sidevej 7, Valby (1336)	1947
Oppenhagen, Christine, Frk., Sdr. Fasanvej 46 ¹ , Valby (653).....	1940
Oppenhagen, Ellen Margr., Frk., Sdr. Fasanvej 46 ¹ , Valby (654).....	1940
Ostenfeld-Birk, Lilli, Fru, Sundsvænget 10, Charlottenlund (585).....	1936
Otkjær, Harald, Disponent, Eigaardsvej 12, Charlottenlund (787).....	1941
Overgaard, A. E., Kommunalærerinde, Frk., Fanøgade 3, Ø. (874)	1942
Pedersen, Engberg, Signe, cand.polit., Ermelundsvej 7, Gentofte (1222)	1945
Pedersen, Viggo E., Murer, Rødovrevej 153, Vanløse (1246).....	1945
Petersen, C. F., Laboratoriebetjent, Rolighedsvej 23, V. (293).....	1930
Petersen, E. A., Telegrafassistent, Frk., Mariendalsvej 52 C St., F. (1150).....	1945
Petersen, Gudrun Walløe, Frk., Hesseløgade 31 ¹ , Ø. (1030)	1943
Petersen, Herluf, cand. mag., Wergelands Allé 37, Søborg (884).....	1942
Petersen, Wm., Underdirektør, General Bahnsonsvej 13 ² , F. (983)...	1943
Petersen, Wm., Fru, General Bahnsonsvej 13 ² , F. (333)	1931
Poulsen, Else Refslund, Oversygeplejerske, Frk., Niels Steensens Hospi- tal, Gentofte (1197).....	1945
Poulsen, Th., Fru, Egilsgade 60, S. (1152).....	1945
Rankov, K. A., Ekspeditionssekretær, Torvegade 27 ⁴ , C. (215).....	1925
Rasmussen, E. H., Maskinmester, Vognmandsmarken 42 ¹ , Ø. (1241)...	1945

Rasmussen, Ellen, Kommunelærerinde, Skjoldsgade 9 ¹ , Ø. (1080).....	1944
Rasmussen, Gerda, Husbestyrerinde, Frk., Helgolandsgade 8, V. (915)	1942
Rasmussen, K., Civilingeniør, Sundvej 14, Hellerup (475).....	1934
Rasmussen, S. A., Ingeniør, Østerbrogade 104 ³ , Ø. (1058).....	1944
Rasmussen, S. P., Bogholder, Mathildevej 22, F. (938).....	1942
Rasmussen, Viggo, Sølvsmed, N. W. Gades Gade 1 ² , Ø. (1255).....	1945
Rasmussen, Willy, cand. pharm., Strandboulevarden 111 ⁴ , Ø. (1300)	1946
Refer, Else, Fru, Limfjordsvej 40, F. (1192).....	1945
Reinhardt, A., Enkefru, Strandgade 5 C St., C. (815).....	1941
Riis, H. C., pens. Godsekspektitor, Frederik d. 6.s Allé 10 ⁴ , F. (1257)...	1945
Rode, E., Overretssagfører, Vestre Boulevard 29, V. (224).....	1905
Rosen, C. C. H. von, Revisor, Niels Juelsgade 11, K. (794).....	1941
Rosen, Else von, Fru, Niels Juelsgade 11, K. (795).....	1941
Rosenberg, Helge, Ingeniør, Grants Allé 28, Hellerup (1040).....	1943
Rosenkrantz, Helga, Baronesse, Ved Volden 13, K. (747).....	1941
Rydstrøm, Aase, Korrespondent, Kjeldgaardsvej 30, Valby (1287).....	1946
Samuelsen, Ester, Fru, Frimodtsvej 10, Hellerup (814).....	1941
Samuelsen, H. P., Anlægsgartner, Hvidovrevej 92, Valby (838)	1941
Samuelsen, Jean, Fru, Hvidovrevej 92, Valby (1319).....	1946
Schade, Guri, Fru, Lille Strandstræde 12, Havehuset, K. (1048).....	1944
Scherer, S., Grosserer, Lindegaardsvej 10 B, Charlottenlund (1063).....	1944
Schmidt, Gudrun, Fru, Østbanegade 25 ³ , Ø. (1210)	1945
Schrøder, Ebba, Frk., Raadhusvej 31, Charlottenlund (1098).....	1944
Schrøder, Harriet, Tandlæge, Fru, Frederiksberg Allé 6 B ³ , V. (1295)	1946
Schrøder, Ove, Maskinmester, Klarasvej 8 B, Ørdrup (1361)	1947
Schrøder, Elna, Fru, Klarasvej 8 B, Ørdrup (1362)	1947
Schrøder-Christensen, I., Frk., Dalgas Boulevard 81 ¹ , F. (236).....	1923
Schultz, J. E., Tandlæge, Vesterbrogade 143, V. (1134).....	1945
Schultz, J., Fru, Lundtoftegade 117 ¹ th., N. (1318).....	1946
Sebbelov, Henning, Prokurist, Ørnekulssvej 11, Charlottenlund (684)...	1940
Severin, Gunnar, Ingeniør, Ahrenkildes Allé 11, S. (1252).....	1945
Severin, Margr., Massøse, Fru, Ahrenkildes Allé 11, S. (1253)	1945
Skaarup-Christensen, Y., Sygeplejerske, Frk., Norgesgade 35, S. (900)	1942
Skotte, Mary, Frk., Aaboulevard 5 ³ , V. (816)	1942
Slot, Ingrid, Husholdningslærerinde, Frk., Vigerslev Allé 82, Valby (993)	1943
Sonne, Ane, Fru, Ved Klosteret 5 ³ , Ø. (796).....	1941
Stahlfest-Møller, S., Fabrikant, Koldinggade 3, Ø. (835)	1941
Stahlfest-Møller, H., Fru, Koldinggade 3, Ø. (836).....	1941
Steen, Adjunkt, Fru, Vodroffslund 2, V. (1001).....	1943

Stick, Egon, Musiker, Vanløse Byvej 24 ¹ , Vanløse (1143)	1945
Stick, Inger, Fru, Vanløse Byvej 24 ¹ , Vanløse (1145)	1945
Storch, Oscar, Civilingeniør, Vendersgade 23 ² , K. (245).....	1923
Stricker-Nielsen, H., Grosserer, Gl. Kongevej 152 A ³ , V. (1220).....	1945
Sundsvold, Erling, cand. pharm., Gudenaavej 13, F. (1060).....	1944
Søe-Pedersen, Margit, Frk., Lauravej 1, Valby (980).....	1943
Sørensen, Elsa, Fru, Visbygade 12 St., Ø. (782).....	1941
Tegner, B., Civilingeniør, H. C. Ørstedesvej 22 A St., V. (249).....	1925
Theilbøl, A., Forretningsdrivende, Frk., Vespervej 44, Hellerup (823)	1941
Them, E. D., Boghandler, Ordрупvej 62 A, Charlottenlund (797).....	1941
Them, Boghandler, Fru, Ordрупvej 62 A, Charlottenlund (810).....	1941
Thomsen, H. A., Landsretssagfører, Fiolstræde 13, K. (682).....	1940
Thomsen, P., Fru, „Aromatic“, Vesterbrogade 3, V. (887).....	1942
Thornval, A., Professor, Dr. med., Lundehusvej 12, Ø. (258).....	1925
Thorsen, Poul, Lærer, Bangertsgade 8 ⁴ , N. (695).....	1940
Thygesen-Nim, Ida, Sygeplejerske, Frk., Adr.: Fru I. Frydenberg, Høgholtvej 15, Vanløse (851).....	1942
Thygesen, Per, Kommunelæge, Vesterbrogade 66, V. (465).....	1934
Thyssen, K. P., Manufakturhandler, Aabenraa 12, K. (1343)	1947
Thyssen, E., Fru, Aabenraa 12, K. (1293).....	1946
Thøgersen, Alfred, Inspektør, Hostrup Have 22 ² , V. (259).....	1929
Toft, Karin, Fru, Kildegaardsvej 28, Hellerup (918)	1942
Tone, Fru, Nikolaj Plads 7, K. (1047).....	1944
Troyer, Sv., Fabrikant, Badstuestræde 10 ² , K. (1178).....	1945
Troyer, Didde, Fru, Badstuestræde 10 ² , K. (1177).....	1945
Ulrich, Aase, Sygeplejerske, Frk., Annettevej 20, Charlottenlund (802)	1941
Valentin, Adelheid, Tegner, Frk., Orla Lehmannsvej 2 ¹ , F. (748)	1941
Vedel, A. H., Viceadmiral, Rypevej 13, Hellerup (626).....	1938
Vedel, Kirsten, Viceadmiral, Fru, Rypevej 13, Hellerup (627).....	1938
Vendelbo-Kristensen, F., Grosserer, C. J. Brandtsvej 1 St. th., NV (1248)	1945
Vikelsøe, Inger, Fru, Fjenneslevvej 15, Brønshøj (772).....	1941
Vilner, Regina, Malerinde, Fru, Raadhusvej 1, Charlottenlund (866)...	1942
Vinterberg, A. M., fhv. Kolonibestyrer, Oxford Allé 32 ¹ , S. (808).....	1941
Voigt-Petersen, Hans, Skræddermester, Carl Plougsvej 8, V. (916).....	1942
Voss, Ketty, Frk., Carstensgade 70, V. (270).....	1927
Waetzold, E., Fru, Ved Grønsen 28, F. (601).....	1937
Wagtmann, N., Driftsinspektør, Bendzvej 2, F. (273).....	1912
Walbom, Fru, Livøgade 11, Ø. (1111).....	1944
Weilstrup, Margr., Fru, Colbjørnsensgade 12 ¹ , V. (1155).....	1945

Wilkens, P. M., Direktør, Kilholmvej 21, Vanløse (277).....	1925
Wilkens, M., Fru, Kilholmvej 21, Vanløse (278).....	1929
Wilkens, Inger Lise, Frk., Kilholmvej 21, Vanløse (648).....	1939
Winding, Aage, Ekviperingshandler, Øster Farimagsgade 75 ⁴ , Ø. (279)	1925
Winding, Inga, Frk., Øster Farimagsgade 75 ⁴ , Ø. (521).....	1935
Winge, Ø., Professor, Dr. phil., Carlsbergvej 10, Valby (283).....	1905
Winge, J., Professorinde, Carlsbergvej 10, Valby (284).....	1913
Winkelmann, Agnete, Frk., Godthaabsvej 64, F. (1184).....	1945
Winkelmann, Edith, Frk., Howitzvej 9 ² , F. (1183).....	1945
Wissenberg, Inger, Sygeplejerske, Rigshospitalet, Ø. (1147).....	1945
Wulff, Georgi, Disponent, Kildekrogen 9, Søborg (1231).....	1945
Wærum, G., Grosserer, Frederiksborggade 1 B, K. (1350)	1947
Ørsted, Guldsmid, Sct. Hansgade 14 ² tv., N. (564).....	1936

Plantepatologisk Afdeling, D. kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Rølighedsvej 23, V. (346)	1932
Tørsleffs Husmoder Service, Kronprinsessegade 36, K. (1133)	1944

2. Københavns Omegn

Andersen, Fru Skibsfører, Birkholmsvej 5, Lyngby (498)	1934
Arbo-Bähr, H., Grosserer, „Ellehøj“, Holte (1289).....	1946
Backe, Ellen, Malerinde, Frk., Vangeleddet 10, Virum (420)	1933
Bendix, Karen Stampe, Forfatterinde, Fru, Granhuset, S. Paradisvej, Holte (1279).....	1946
Boesen, Gerda, Fru Baneingeniør, Frederikslundsvej 37, Holte (868)	1942
Bruhns, Kaj, Afdelingschef, Frederiksdalsvej 8 E, Virum pr. Lyngby (1119)	1944
Bülöw, Kjeld, Læge, Frederiksdalsvej 198, Virum pr. Lyngby (660)...	1940
Clausen, Kay, Civilingeniør, Hasselvej 47, Virum (1032).....	1943
Clausen, Gerda, Fru Civilingeniør, Hasselvej 47, Virum (1033).....	1943
Fode, Chr., Grosserer, Klampenborgvej 31, Klampenborg (1156).....	1945
Fode, Else-Marie, Fru, Klampenborgvej 31, Klampenborg (1157) ...	1945
Frederiksen, Erling, mag. scient., Ernst Bojesensvej 7 B, Holte (1254)	1945
Garfield, Assistent, Frk., Dyrehavevej 7 ² , Klampenborg (872).....	1942
Gram, Ernst, Forstander, cand. mag., Hummeltoftevej 2, Lyngby (72)	1912
Gundlach, E. K., Maskinmester, Solvænget 7, Kgs. Lyngby (1036)...	1943
Hansen, Albert, Fru Ingeniør, Glaciet 32, Kgs. Lyngby (1043)	1944
Holstebro, Helga, Fru Ingeniør, Krogsvej 8, Holte (760)	1941
Irgens, H. Købmand, Jernbanevej 1 B, Lyngby (935).....	1942

Johansen, Hans Chr., Professor, Helgasvej 20, Holte (1136)	1945
Jørgensen, B., Fru, Hasselvej 13, Virum (1290).....	1946
Kofoed, Ellen, Rejseleder, Fru, Trongaardsvej 13, Klampenborg (1102)	1944
Lamberg, Kristian, Kommunalærer, Eriksvej 14, Glostrup (1249).....	1945
Lamberg, Fru, Eriksvej 14, Glostrup (1250).....	1945
Larsen, Anna, Sygeplejerske, Frk., Ernst Bojesensvej 7 A ¹ , Holte (749)	1941
Larsen, Ellen, Fru, Strandvej 647, Klampenborg (712).....	1941
Larsen, Jan Fhær, Civilingeniør, Fuglevadsvej 67, Lyngby (1321).....	1946
Larsen, Kirsten, Frk., Jægersborgvej 60, Lyngby (624).....	1938
Lauritsen, Poul, Bankfuldmægtig, Rustenborgvej 4 B, Lyngby (151)	1927
Lønberg-Holm, P., Civilingeniør, Dronninggaards Allé 52, Holte (952)	1943
Magius, Erik, Ingeniør, Fyensvej 14, Lyngby (1330).....	1946
Nielsen, O., Konsulent, mag. agro., Skovbrynet 36, Lyngby (199).....	1927
Olsen, Erna, Frk., Kvædevej 24, Lyngby (1055).....	1944
Pagter, Hugo, Hr., Dronninggaards Allé 2 ³ , Holte (1071).....	1944
Schmitt, Asger, Fru Fabrikant, Vejlesøvej 34, Holte (1131).....	1945
Schrøder, M., Husholdningslærerinde, Fru, Ulrikkenborg Allé 46 ² , Kgs. Lyngby (1004).....	1943
Stapel, Chr., Afdelingsbestyrer, Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby (300)	1930
Søe-Petersen, Agnete, Frk., Hummeltoftevej 42, Lyngby (859).....	1942
Sørensen, Karen, Fru Trafikkontrolør, Glaciet 35, Kgs. Lyngby (1328)	1946
Thomsen, Fru Direktør, Dyrehavevej 46, Klampenborg (1352).....	1947
Treschow, C., Underdirektør, Dr. agro., Lollikgaard, Holte (471).....	1934
Weile, Jens, Lærer, Rosenvænget 19, Lyngby (452).....	1934

3. Sjælland

Benzon, Tove, Fru, „Bjerget“, Vedbæk (731).....	1941
Bjerager, E. A. O., Ingeniør, Trolldhøj, Lyngby St. (1259).....	1945
Boisen, Elise, Direktrice, Fru, Revvej 57, Korsør (1061).....	1944
Brejnhøj-Larsen, J. E., Tandlæge, Lillerød (806).....	1941
Bremerstent, E., Overbibliotekar, Helsingør (1282).....	1946
Bøggild, Albert, Læge, Skelskør (1275).....	1945
Christophersen, Ruth, Tandlæge, Frk., Køgevej 73, Taastrup (1095) ...	1944
Dam, Folmer, Forstander, „Ankerhus“, Sorø (995).....	1943
Dyrnæs, P., Fabrikant, Lillerød (871).....	1942
Elleby, K., cand. theol., Høng Realskole, Høng (644)	1939
Erup, Otto, cand. pharm., De danske Spritfabrikker, Slagelse (711)...	1941
Ferdinand, Johs., Lektor, Herlufsholm, Næstved (51).....	1918

Gløde, Vibeke, Frk., Brandtoftegaard, Meløse pr. Skævinge (1129).....	1945
Grodal, Karen, Lærerinde, Hvalsø (1323).....	1946
Grøntved, P., Konsulent, Sydsjælls Planteavlssudvalg, Næstved (611)	1938
Hansen, Sigv., Lektor, Vordingborgvej 2, Næstved (1365)	1947
Hansen-Piil, M., Grosserer, Slotsvænget 3, Slagelse (778).....	1941
Jelnæs, Else, Fru Forstfuldmægtig, Lille Sverige pr. Hillerød (1329)...	1946
Jensen, Gudmund, Fru, Ludvig Heyners Allé 7, Taastrup (493)	1934
Johnsen, V., Læge, Hundested (707).....	1941
Juul-Hansen, M., Tandlæge, Jernbanegade 9, Frederikssund (830).....	1941
Jørck, Th., Apoteker, Skelskør (120).....	1921
Knudsen, A., Skolebestyrer, Realskolen, Jyderup (1099).....	1944
Krog, M. S., Apoteker, Stengades Apotek, Helsingør (137).....	1921
Larsen, G., Lærer, Gørlose Skole, pr. Gørlose (440).....	1933
Madsen, Arnold, Læge, Strandgade 39, Helsingør (164).....	1921
Madsen-Mygdal, M., Fru, Edelgave, Maaløv (939).....	1942
Møller, Ebba, Fru, Høveltsvang pr. Lillerød (1049).....	1944
Paludan, O., Planteskoleejer, Klarskov (207).....	1912
Petersen, Ella, Frk., Taastrup Nr. 30, Holbæk (844).....	1942
Petersen, Esther, Frk., Ramsherredgade 16 ² , Næstved (1053).....	1944
Petersen, Hågen, Inspektør, Bjerregade 28 B, Helsingør (813).....	1941
Petersen, Vald., Lærer, Egense St. (1171).....	1945
Rasmussen, C. O., Tandlæge, Hornbæk (746).....	1941
Sveegaard, H., Boghandler, Helsingør (531).....	1935
Sørensen, E. Just, Lærer, Grumløse pr. Lundby (1367)	1947
Thomsen, A., Mekaniker, Kannikegade 9, Hillerød (1226).....	1945
Udsholt, Oline, Lærerinde, Fru, Uglerup Skole pr. Jyderup (873).....	1942
Wass, Ragnhild, Musiklærerinde, Gunversvej 4, Korsør (1331).....	1946
Weng, Ib, Læge, Sankt Elisabeths Hospital, Holbæk (1284).....	1946
Wilton, A., Toldforvalter, Fakse Ladeplads (649).....	1939

4. Falster

Christensen, Karen, Apoteker, Fru, Svaneapoteket, Nykøbing F. (65)...	1918
Hansen, Agnes, Overlærer, Fru, Thorsensvej 48, Nykøbing F. (85)	1929
Kring, L., Viceskoleinspektør, Fromsgade, Nykøbing F. (418).....	1933
Møller, F. H., Overlærer, Vesterskovvej 66, Nykøbing F. (90).....	1912

Centralbiblioteket for Maribo Amt, Classenske Bogsamling, Nykøbing F. (439)	1934
--	------

Naturhistorisk Forening for Lolland-Falster, Adr.: Viceskoleinspektør

L. Kring, Nykøbing F. (450) 1934

5. Lolland

Christensen, Vilhelmine, Frk., Hotel „Harmonien“, Nakskov (34)..... 1924
 Kryger, I. P., Kommunelærer, Gl. Skole, Thoreby, Flintinge (377).....
 Nielsen, N. Juul, Kontorchef, Rødbyvej 60, Nakskov (702)..... 1941
 Westergaard, C. H., Boghandler, Nygade 2, Nakskov (1124)..... 1944

6. Fyn med Øer

Larsen, Asger, mag. agro., Aarslev Forsøgsstation, Fyn (583)..... 1936
 Lauritsen, L. P., Sparekassebogholder, Tranderup, Ærøskøbing (368) 1932
 Mortensen, M. Bojsen, Adjunkt, Langelinie 24, Odense (1181) 1945
 Qvistgaard, P., Skovrider, Liljedal pr. Ejby, Fyn (764)..... 1941
 Skovsted, A. P., Lærer, Tommerup, Fyn (244)..... 1928
 Vang, J., Konsulent, mag. agro., Ejby, Fyn (845)..... 1942

Svendborg By og Amts Bibliotek, Svendborg (409)..... 1932

7. Nørrejylland

Buchwald, N. B., Stationsforstander, „Jægerhytten“, Langaa (451)... 1933
 Christensen, Knud, Lærer, Niels Juelsgade 89⁴, Aarhus (638)..... 1939
 Degett, J. A., Overtoldassistent, Oldenborggade 22, Fredericia (805)... 1941
 Hauerbach, Alfred, Forretningsfører, Hobrovej 38, Randers (1127)..... 1944
 Højby, H. R., Direktør, Hørfabrikken, Grenaa (349)..... 1932
 Jacobsen, Børge, mag. agro., Trinderup Hovedgaard pr. Onsild (666)... 1940
 Klinge, Axel B., Grosserer, Gl. Viborgvej 2, Hornbæk pr. Randers (804) 1941
 Knudsen, Kr., Direktør, Vesterallé 8, Randers (528)..... 1935
 Kyhl, C., Ingeniør, R. Amundsensvej 28, Aarhus (879)..... 1942
 Lohse, H., Boghandler, Varde (1366)..... 1947
 Melbye, Chr. F., Afdelingslæge, Rolighedsvej 7¹, Nørresundby (172)... 1917
 Mogensen, Karen, Fru, Højmark Brugsforening, Lem St. (1138)..... 1945
 Munk, Anders, cand. mag., Ørnsøvej 78, Silkeborg (708)..... 1941
 Munk, Ruth, cand. mag., Fru, Ørnsøvej 78, Silkeborg (1079)..... 1944
 Nielsen, Poul, Kommunelærer, Christiansborgvej 28, Randers (965)... 1943
 Nygaard, Knud, cand. mag., Adjunkt, Prinsessest. 78, Fredericia (1011) 1943
 Nørgaard, Kis, Fru, Byggepladsen, Rolfsgade, Esbjerg (1014)..... 1943
 Olesen, Frode, cand. hort., Vestergade 16, Skive (1237)..... 1945

Pedersen, K., Læge, Byrum, Læsø (1267).....	1945
Petersen, E. Lytken, Hammel (912).....	1942
Petersen, Kaj, Assistent, cand. hort., Studsgaard (1213).....	1945
Rævsckjær, H. V., Adjunkt, Vester Altanvej 36, Randers (428).....	1933
Vestergaard, A., cand. pharm., Krone Apoteket, Adelgade, Randers (961)	1943
Wiggers, Sv., Driftsleder, Gyvelvej 6, Hasseris, Aalborg (1125).....	1944

Biblioteket for Silkeborg og Omegn, Silkeborg (381).....	1932
Foreningen for Naturkundskab i Viborg, Adr.: Kommunalærer Kristian Pedersen, Viborg (366).....	1932
Horsens Centralbibliotek, Amaliegade 10, Horsens (620).....	1938
Randers naturhistoriske Forening, Centralbiblioteket, Randers (972)	1943

8. Sønderjylland

Jelnæs, Else, Fru Forstfuldmægtig, „Jægerhuset“, Graasten (1329)...	1946
Mundt, H., Arkitekt, Strandvej 13, Sønderborg (179).....	1926
Terkelsen, Frede, Forstander, Danebod Højskole, Fynshav, Als (470)	1934

b. Finland

Hintikka, T. J., Fil. dr., Annank 29, Helsinki (404).....	1932
Häyrén, Ernst, Fil. dr., Åbovägen 33, Helsinki (426)	1933
Nyberg, Wolmar, Bankdirektør, Grankulla (447).....	1933
Rautavaara, Toivo, Forstkandidat, Turku (1271)	1945

Helsingfors Universitets Botaniska Institution, Helsingfors (1345)...	1947
Institutum phytopathologicum, Fabiani 22, Helsinki (405).....	1932

c. Norge

Bagge, Fr. Printz, Tollkontrollør, Frydenlundsg. 12, Oslo (398)	1932
Böhme, Chr. Fr., Agent, Framnesveien 12, Oslo (629)	1938
Eckholt, Finn, Hr., Josefinegatan 21, Oslo (1363)	1947
Hagen, Asbjørn, cand. mag., Botanisk Museum (1424)	1948
Høeg, Ove Arbo, Konservator, Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet, Trondheim (705)	1941
Robak, Håkon, Dr. phil., Vestlandets forstlige Forsøksstasjon, Bergen (400)	1932
Sooth, G., Dr. phil., A. R. 1, Ski (954)	1943
Stordal, Jens, Hr., Hagebyen 4, Voss (1348)	1947

Störmer, Carl, Professor, Dr., Institut for teoretisk Astrofysikk, Blindern, V. Aker (397)	1932
Traaen, A. E., Professor, Landbrukshøjskolen, Vollebekk (401)	1932

Bergens Museums Bibliotek, Bergen (415)	1932
Soppforening i Bergen, Bergens Museum, Bergen (520).....	1934
Statens Plantevern, Botanisk Avdeling (Dr. I. Jørstad), Oslo (125)...	1932
Universitetets botaniske Museum, Oslo (406).....	1932

Dybwad, Jacob, Forlags- og Sortimentsbokhandel, Oslo (458)	1934
--	------

d. Sverige

Aberg, Erik, Ingeniör, Ringgatan 12 a, Uppsala (527)	1935
Andersson, Olof, Assistent, Fil. lic., Botaniska Museet, Lund (619).....	1938
Dahlbeck, Nils, Fil. dr., Mäster Samuelsgatan 3, Stockholm (390)	1932
Dahlgren, K. V. O., Professor, Fil. dr., Gejersgatan 18, Uppsala (391)...	1932
Degelius, Gunnar, Docent, Fil. dr., Ö. Slottsgatan 14 A ³ , Uppsala (408)	1932
Eriksson, Clary, Frk., Timmermansgatan 37, Stockholm (1277).....	1946
Färnmann, Sixten, Hr., Torbjörn Klockares gränd 14, Stockholm (1278)	1946
Fries, N. P. E., Docent, Fil. dr., S. Rudbecksgatan 5, Uppsala (413)...	1932
Fries, Rob. E., Professor, Fil. dr., Bergianska Trädgården, Stockholm (388)	1932
Gehlin, Oscar, A/B Gehlins Fröhandel, Grönegatan 10, Malmö (1126)	1944
Hagemann, G. A., Hofjägmester, Godsejer, cand. polyt., Bergsjöholm, Ystad (78)	1913
Haglund, Erik, Fil. dr., Lahäll, Roslags-Näsby (389)	1932
Hertz, Steffen, Ingeniör, Asea, Avdeling Faeb, Rosenlundsgatan 31, Stockholm (100)	1928
Kolmodin, Martin, Rektor, Sturegatan 47, Sundbyberg (976)	1943
Landberg, F., Ingeniör, Rörstrandsgata 42 ³ , Stockholm (977)	1943
Liljander, Vilhelm, Folkskollärare, Kungholmsstrand 25, Stockholm (978)	1943
Lundell, Seth, Fil. dr., Ringgatan 8 D, Uppsala (160)	1919
Nannfeldt, J. A., Professor, Fil. dr., Sturegatan 11 (396).....	1932
Nathorst-Windahl, T., Direktör, Botaniska Trädgården, Göteborg (596)	1937
Persson, Per Brönd, Sockenvägen 541, Enskede (347)	1932
Rennerfelt, E. G., Fil. dr., Statens Skogsforskningsinstitut, Experimentalfältet, Stockholm (393)	1932
Sandblom, Johannes, Inspektör, Långholmsgata 1, Stockholm (979) ...	1943

Santesson, Rolf, Fil. lic., Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm 50 (1274)	1945
Stenlid, Göran, Fil. lic., Växtfysiologiska Institutionen, Lantbrukshög- skolan, Uppsala 7 (1351).....	1947
Svensson, Harry, Lektor, Malm Morggatan 3, Karlstad (392)	1932
Swärd, Arvid, Intendent, Humlegårdsgatan 22 ¹ , Stockholm (589).....	1936
Uddling, Åke, Läroverksadjunkt, Högre allmänna läroverket, Kristian- stad (1371)	1948
Woldmar, S., Hr., Björnbäck, Uddevalla (1334)	1946

Göteborgs Botaniska Trädgård, Göteborg (394).....	1932
Kungl. Vetenskapsakademiens Bibliotek, Stockholm 50 (610).....	1937
Naturhistoriska Riksmuseum, Botaniska Avdelningen, Stockholm 50 (1273)	1939
Skogsbiblioteket, Experimentalfältet (435)	1933
Statens Växtskyddsanstalt (Fil. dr. Th. Lindfors), Stockholm 19 (1340)	1947
Uppsala Universitets Institution för fysiologisk Botanik, Uppsala (387)	1932

Björck & Börjesson, Bokhandel, Drottninggatan 62, Stockholm (1372)	1948
Fritzes, A.-B., Kgl. Hovbokhandel, Stockholm (436).....	1933
Gleerupska Univ.-Bokhandeln, Lund (453).....	1934
Lundequistska Bokhandeln, Uppsala (592).....	1937
Importbokhandeln, Regeringsgatan 39, Stockholm (1369)	1948

e. Andre Lande

Dodge, C. W., Professor, Dr., Missouri Botanical Garden, St. Louis, Mo., U.S.A. (427)	1933
Gäumann, E., Professor, Dr., Eidg. Technische Hochschule, Universi- tätsstrasse 2, Zürich (417).....	1933
Groves, J. Walton, Dr. phil., Division of Botany, Department of Agri- culture, Ottawa, Ont., Canada (1373).....	1948
Stevenson, John A., Principal Mycologist in Charge, Bureau of Plant Industry, Beltsville, Maryland, U.S.A. (1344).....	1947

Dominion Botanist and Plant Pathologist, Central Experimental Farm, Ottawa, Ont., Canada (1376).....	1948
Harvard College Library, Cambridge, Mass., U.S.A. (1135).....	1932

Indian Agricultural Research Institute, The Librarian, New Delhi, India (1422).....	1948
Naturhistorisches Museum, Wien (421).....	1932
Pennsylvania State College, Agricultural Library, State College, Pa. (424)	1932
Royal Botanic Garden, The Regius Keeper, Edinburgh 4 (1384).....	1948
Gerold & Co., Buchhandlung, Rotenturnstrasse 17, Wien 1 (421).....	1940
H. Majestys Stationery, London (1292)	1946
E. Munksgaards Boghandel, Nørregade 6, K. (Holland) (1346).....	1947
„Natura“, Buchhandlung für Naturkunde, P. Budy, Karlstrasse 11, Berlin (633)	1939
Steiner, K., Scientific Bookdealer, Amstelkade 109, Amsterdam, Holland (1341)	1947

Danske Medlemmer indmeldt i 1948

Bisgaard, E., Frk., Flakholmen 11, Vanløse (1395).....	1948
Christensen, Vera, Bogholderske, Fru, c/o Revisor Larsen, H. C. Ørstedesvej 52 ³ th., V. (1415).....	1948
Engholm, Aase, Malermester, Classensgade 9, Ø. (1381).....	1948
Gaarde, Edith, Fru, Strandvej 4 V, Ø. (1402).....	1948
Germar, Inger M., Assistent, Frk., Gammeltoftsgade 12 A, K. (1374)...	1948
Grove-Rasmussen, D., Overlærer, Fru, Fuglebakkevej 7, F. (1403).....	1948
Hansen, Jytte Søllinge, Frk., Østerbrogade 23 ² , Ø. (1378).....	1948
Henriksen, A. P., Hr., Dalen 25, Søborg (1385).....	1948
Hvass, Kirsten, Frk., Julius Valentiners Vej 13, F. (1411).....	1948
Jensen, A. Tovborg, Assistent, Kemisk Laboratorium, Bülowesvej 13, V. (1389)	1948
Jensen, Asta Conrad, Fru, Aurikelvej 12 ² , Valby (1423)	1948

Jensen, Ellen, Frk., Hans Bruunsvej 14, Charlottenlund (1379).....	1948
Jepsen, M., Frk., Rosenvangets Hovedvej 24, Ø. (1406).....	1948
Jessen, Grete, Frk., Forhaabningsholmsallé 27 ⁴ , V. (1387).....	1948
Kamps, Ingeborg, Frk., Elektricitetsværket, Adelgade 10, K. (1420)...	1948
Kemp, Birgitte, Fru Pastorinde, Nørrebrogade 198 ¹ , N. (1386).....	1948
Kjær, Betsy, Assistent, Frk., Agrikulturkemisk Laboratorium, Bülow- vej 13, V. (1390).....	1948
Klusmann, V., Tandtekniker, Søndre Fasanvej 45 ⁴ , F. (1368).....	1948
Laustsen, M., Fru, Assensgade 1, Ø. (1388).....	1948
Olsen, Mary, Frk., Vagtelvej 7 ³ , F. (1394).....	1948
Poulsen, Else Nyholm, Fru, Gentoftegade 33, Gentofte (1393).....	1948
Robertson, Augusta, Frk., Bispeengen 19 ⁴ tv., NV. (1383).....	1948
Schack, Hans, Arkitekt, Herthavej 17, Charlottenlund (1412).....	1948
Schack, Grete, Fru, Herthavej 17, Charlottenlund (1413).....	1948
Skadhaug, Karla, Assistent, Frk., Nørre Voldgade 102 ² , K. (1377).....	1948
Skjoldbye, A., Civilingeniør, Rosenvangets Hovedvej 24, Ø. (1404).....	1948
Sommer, Else Bente, Fru, Dosseringen 4 ³ tv., N. (1401).....	1948
Stricker, Rigmor, Sygeplejerske, Frk., Selsøvej 11, Vanløse (1416).....	1948
Stricker, Sonja, Beskæftigelsesterapeut, Frk., Selsøvej 11, Vanl. (1417)	1948
Vangsted, Anna, Fru, Grøndalsvej 20, F. (1421).....	1948
Wenck, Ebba, Frk., Strandvejen 4, Ø. (1405).....	1948

Høst & Søn, Boghandel, Bredgade 35, K. (1370).....	1948
--	------

Andersen, Elisabeth, Fru, „Maagen“, Maagevej, Smidstrup Strand, Gilleleje (1408)	1948
Bautrup, Karen, Lærerinde, Elmevej, Frederikssund (1382).....	1948
Engholm, Inger, Fru, Lundtoftevej 263, Hjortekær pr. Klampenborg (1380)	1948
Hansen, Gothil A., Lærer, Jyderup By (1400).....	1948
Ibsen, A., Læge, Lyngvej 4, Jyderup (1398).....	1948
Kahle, Ellen, Fru, Grimstrupvej 40, Næstved (1409).....	1948
Larsen, Svend, Kommunalærer, Bygaden 39 C, St. tv., Herlev (1391)...	1948
Larsen, Edith, Fru, Bygaden 39 C, St. tv., Herlev (1392).....	1948
Lorentzen, Lizzi Kühne, Frk., Slagelsevej 3, Næstved (1410).....	1948
Olsen, A., Konstruktor, Fuglsangvej, Jyderup (1396).....	1948
Pedersen, Vita, Fru, Rønnebærvej 61, Holte (1414).....	1948

Petersen, H. Søvndahl, Boghandler, Drivsaatvej, Jyderup (1397).....	1948
Petersen, Th. Vang, Overlærer, Skovvej, Jyderup (1399).....	1948
Rolff, Henny, Fru, Joh. Mantziusvej 13, Birkerød (1419).....	1948

Dreyer, Rasmus, Journalist, Jernbanegade 42, Nykøbing F. (1375)...	1948
--	------

Obbekjær, Richard, Læge, Sandager pr. Assens (1407).....	1948
--	------

Jørgensen, Karl E., Maskinmester, Adelgade 44 ¹ , Hobro (1418).....	1948
--	------

Friesia udkommer i Hefter med tvangfrit Mellemrum. Ny tiltrædende Medlemmer af Foreningen til Svampekundskabens Fremme faar gratis tilstillet, hvad der er udgivet i Indtrædelsesaaret. Aarskontingent er 6 Kr.

Sekretariatets og Redaktionens Adresse er Rolighedsvej 23, København V. Her modtages saavel Ind- og Udmeldelser af Foreningen som Anmeldelser om Flytning. Al Korrespondance vedrørende Tidsskriftet rettes til samme Adresse.

Af det afsluttede „Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme“ haves endnu et Restoplag, der kan afgives til en Pris af 5 Kr. pr. Bd. (Bd. I, 1912—15, inkompl.; Bd. II—IV, 1916—30, kompl.).

Friesia is published at irregular intervals.

Subscription price. Danish crowns 6.00 per year.

Address: Copenhagen, Rolighedsvej 23.

Separate Numbers. In Scandinavian separate numbers of vol. I and II may be obtained at Danish crowns 3.00 per copy and of vol. III at Danish crowns 5.00 per copy. In other countries the corresponding prices are respectively Danish crowns 5.00 and 6.00.

Back Volumes. „Friesia“ is a continuation of the former periodical „Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme“ (Contributions from the Society for the Advancement of Mycology in Denmark), of which back volumes may be obtained at Danish crowns 5.00 per volume (Vol. I, 1912—15, incompl.; Vol. II—IV, 1916—30, compl.).

A New Standard Iconography of Agarics.

JAKOB E. LANGE, the famous Danish mycologist, has during his lifetime made a set of outstanding paintings with detailed descriptions of about 1200 species of Agarics. The original paintings were purchased by the Botanical Museum of the University of Copenhagen.

It has been possible, during 1935—1940, to have these records published through a joint grant of 70.000 Danish Kroner from the „Carlsberg Foundation“ and the „Rask-Ørsted Foundation“. This grant has allowed a great reduction in the price which is very low considering the high quality of work and the expensive reproduction. The entire work consists of five volumes in folio (about 550 pgg.) and 200 plates in chromo-lithography (the process involving up to ten sets of prints) figuring about 1200 species. The text includes a whole set of keys and a full description of all the species with spores, basidia, cystidia etc.

This iconography will undoubtedly be of great importance to all mycologists in the world: many species of Agarics being rather cosmopolitans.

The price is fixed at Danish Kroner 500 for the whole work. Single volumes are *not* sold.

We take great pleasure in sending you a plate and proofs of the text in order that you may form an opinion of the standard of the work.

We beg to apply to:

Flora Agaricina Danica,

The Society for the Advancement of Mycology,
Royal Veterinary and Agricultural College,
23, Rolighedsvej, Copenhagen V.
Denmark.